

Plut. III. Lit. K. N. 14.

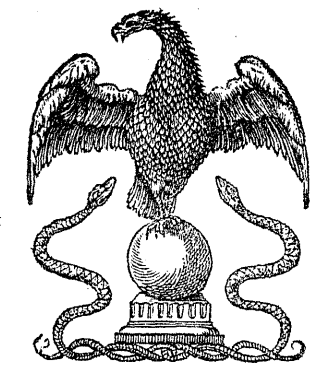
2 400 40 **Baltia**
MADE IN SPAIN

R. 4302

PRIMA PARS
PROMPTVARIII ICONVM
INSIGNIORVM A SECVLO
hominum, subiectis eorum vitis, per com-
pendium ex probatissimis autori-
bus desumptis.

IN
VIR-
TUTE,

ET
FORTVNA.

LVGDVNI, APVD GVLIEL:
MVM ROVILLIVM.
1553.

Cum Privilegio Regio, ad annos decern.

1763/66x

EXTRACT DU PRIVILEGE.

PAR grace, & privilege du Roy, est permis à Guillaume Rouille Libraire de Lyon, d'imprimer ou faire imprimer yne-fois, ou plusieurs, vn liure intitulé *Promptuarium iconum, ac rerum memorabilium à principio mundi usque ad hæc tempora.* tant en langue Latine, Françoisse, Italienne, que Espaignole: tant de fois & en tel nombre que bon luy semblera. Et est defendu de par ledit Seigneur, à tous libraires, imprimeurs, & personnes quelconques, de n'imprimer ne faire imprimer, vendre ne distribuer desditz liures, d'autres ny autre impresion que ceux que aura fait imprimer ledit Rouille. Aussi de ne tailler, pourtraire, faire, ne contrefaire les medalles & effigies contenues & imprimees audits liures, & plus grand nombre, sans permission & congé dudit Rouille. Et ce iusques au temps & terme de dix ans entiers & consecutifs, à commencer du iour & datte que la premiere impresion de chascun desditz liures sera paracheuee d'imprimer: ainsi que le tout est plus amplement contenu audit privilege, sur ce donné à Saint Germain en Laye, & octroyé le xxvij. de Iuin, l'an de grace mil cinq cens cinquante & trois.

Par le Roy, le Seigneur de Roissy, maistre des Requestes ordinaire de l'hostel present.

Signé Mahieu:

Et seellé du grand seel, en cire iaulne, à simple queue.

AD CHRISTIANISS. FRANCIAE REGEM HENRICVM II.

Gulielmi Rouillij Epistola.

REGES DII mortales, immortalitatem cõsequi possunt duabus potissimum rationibus, literarũ honore, & armorum gloria. Quæ duo æternitati parandę officia, vni olim Palladi mysticè attribu-

ta, post paucos, sed maximos Principes Alexandrũ, Cæsarẽ, & Carolũ Magnũ simul sic præstitit, & ea excercuit felicissimæ memoriæ Rex Frãnciscus pater tuus (ô Rex Christianissime) vt consummãdam armorum gloriam filio relinquens, literarum honorem ad summum extulerit. Tu verò vtrumque sic es amplexus, vt togatæ militiæ decus patri aliquatenus concedens, rerum bellicarum victorias, & triũphos persequaris, pari nixu iuxtà, atque successu. Quamobrem cùm huius vtriusque laudis memoranda exempla ad te, supra cæteros omnes Christianos Principes referri debeant: hoc ipsum volumen, quod illa continet, tibi dicãdum iure statuimus. In quo illustrissimi quique ab

orbe condito ad tuum vsque Regnum homines, qui duplicem hanc, aut alterutram immortalitatis viam affectarunt: & imagine viuacissimè picta, & historia verissimè scripta, per succedentium temporum, & Imperiorum seriem spectantur, tãquam in triumphali pompa procedentes: capitibus tantùm per lunarem veluti fenestellam prominētibus: ex quibus, quasi leonem ab vnguibus reliquam corporis faciem, sed & mentem ipsam *φυσιογνωμικῶς* licet æstimare. Hoc igitur polycephalon opus curiosa conquisitione inuestigatũ, & multis vigiliis elaboratum, tuæ inclytissimæ Maiestatis Imperio tue-ri dignabere: quod sanè iam non nostrum, sed tuum absoluto dedicationis voto esse incipit. Cùm Rex ille sis, cui & labores nostros, & res nostras, & nosmetipsos debere profiteremur.

§

GVLIELMVS ROVILLIVS LECTORI.

§

QUÆMADMODVM in Megalensibus sub versatiliũ scenarũ umbraculis, præter cætera ludorum ornamenta, varia diuersarũ personarum formæ quondam visæ sunt spectabiles: sic in hoc orbe terrarũ, amplissimo sub cælorum velis theatro, nihil dignius cõspici potest, quàm humana facies, in qua (etiam ex Dæmonum confessione) admirandum, & venerabile Dei spectrum inest: virtutumque omnium signa in spatio tam angusto, sed angusto, clarè relucet. De cuius etiam eximia, & excelsa dignitate, sic cecinit Ouidius:

Pronaque cùm spectent animalia cætera terram:

Os homini sublime dedit, cælumque videre:

Iussit & erectos ad sydera tollere vultus.

Quamobrem veteres illi, de propaganda immortalis Nobilium personarum, & sua ipsorum gloria solliciti: valdeque prudenter antiquitatis memoriam conservantes, & doctrinæ posteritatis providentes: virorum, & feminarum illustrium formas, non modò literis, ac hypographis, tanquam certis quibusdam lineamentis depinxerunt: quin etiam eas adseruari curarunt in posteritatem, idolis, tabulis, signis, statis, sculptis, exaratis, conflatis, & percussis. Ac præcipuè speciosissimam & nobilissimam hominis partem (quam Natura maxime conspicuam, & semper apertam esse voluit) nimirum faciem, in metallicis numismatum orbiculis, parmulisq; æreis, argenteis, & aureis signarunt, & expresserunt. Idq; duabus potissimum rationibus. Primum quòd numismata sint literis magis durabilia: cùm propter suam ex solido metallo naturam, tum propter diligentē eorum in reconditis thesauris asseruationem. Deinde quòd (iuxta Regis Candaulis apud Herodotum sententiam) certiores sint homini quàm aures, oculi. Nam (vt ait Horatius)

Segnius irritant animos demissa per aurem,

Quam quæ sunt oculis subiecta fidelibus, & quæ
Ipse sibi tradit spectator.

Porro illæ Numismatum figuræ à materia fusilis vel percussi metal-
li, Metallæ, extenuatq; elemento Medallæ sunt appellatæ vt Deda-
læ olim figuræ dicebantur. Nisi quis Medallas quasi Imperatorias
à verbo Μ Ε Δ Ω quod est Impero, magis deduci velit: quoniam Im-
peratorū pleræq; faciès ijs sint impressæ. Eæ autem ad æternum ve-
nerendæ antiquitatis honorem vindicandum his temporibus curiosis
per viros studiosos partim fuerunt exquisitæ, partim ex Antiquo-
rum sepulchris erutæ, & è terræ latebris effossæ, partim fortuito re-
pertæ, priscorum vtriusq; sexus hominum proprias formas, & na-
turales, sic ad viuum referentes: vt ex illis, qui & quales fuerint si-
gnati ex vultu tanquam ex mentis speculo ratione Physiognomica
coniectari liceat. Sunt etenim (vt à sapientibus dictū) vultus animo-
rum indices: in quarum rerum considerationem nos Antiquarijs, &
studiosis omnibus gratificari cupientes, nulli neq; labori, neque sum-
ptui peperimus ad eiusmodi eiconas cephalicas vndique conquiren-
das, ex diuersis gentium oris, & à magnatibus viris auro, ære, argen-
to, conflatas percussasve, aut gemmis excultas, prout maximo cuiq;
visū fuit sui, & suæ charissimæ antiquitatis memoriã conseruare. Ad
quos etiã magnates, & Principes viros peruenerūt, & alienæ, & ex
teræ priscorū, qui excelluerūt, hominū imagines: quas ab repertori-
bus ferè pauperibus, & terrâ versantibus obtinuerūt, vcl prece, vel
precio, vel vi, vel munere oblata, nēpè rei vt rarissimæ, ita preciosissi-
mæ. Metallinas illas seu Medallinas effigies lineamentis ad Archety-
pū deduci, ac deinde imprimi curauimus: subscripto ad singulas sum-
mario rerū memorabiliū argumento ex optimis quibusq; Historio-
graphis, & Chronicis breuiter collecto: seruatq; temporū, ætatum,
Imperiorum, ac Regnorum sibi succedentium, aut concurrētium or-
dine. Totūmq; opus ab rerum, & personarum inuestigatione prom-
pta, Promptuarium dici placuit. In quo eorum qui à mundi primor-
dijs extiterunt, homines memorabiles spectandos oculis, atq;
oribus ora, & præclara eorum facta legenda coràm exhibemus.

Quod

Quod sanè opus vt infiniti propè fuit laboris: sic plurimi fructus id
quoque fore speramus. Huius nanque theatri spectatores non solum
oculos delectabunt, nec pictura pascent inani: verumetiam animos
suos dignissima rerum, & personarum cognitione exsatiabūt. Et qui
iam pridem in viuis esse desierunt: eos ab inferis in lucem reuocatos
veluti per speculum coràm intuebuntur. loquentes intelligent: facien-
tes contemplantur, retroacta tempora ab omni hominū memoria
ad suum seculum reuocabunt. Denique exempla vitæ cuiuslibet vn-
decunq; sument: & hæc lecta narrando illud obtinebūt: vt antequam
fuerint ipsi, cum ijs qui amplius non sunt, olim fuisse videantur.

Cæterum ne quis lege Cornelianos falsi arguat, quod commentiti-
as, seu factitias quasdam figuras velut adulterina numismata in pu-
blicum sparserimus: concedatur confessioni venia. εἰς τὸ γὰρ ἀδύνα-
τον οὖτις ἀναστῆσαι. Priscorum enim hominum qui ante diluuium, &
ante inuentas pingendi, & scalpendi artes vixisse memorantur. Vt
Adæ, Abrabæ, & Patriarcharum ἀνοίας non negamus à nobis fuisse
per imaginationem effectas: & cum nullum haberemus Prototy-
pum. ex descripta eorū Natura, moribus, ætate, regione, & rebus ge-
stis φαντασίαις fuisse conformatas. Quū minus enim nobis id liceat:
quàm Phidiæ statuuario nobilissimo: qui ex pauculis Homeri versibus
formam Ἰσίδης diuinauit: & Olympium fabricauit? Quàm
Zeusidi qui ex selectis quinque Agrigentinarum virginum formis
pulcherrimam Deam cogitatione apprehēdit, ac representauit? Quū
minus quàm Asinio Pollioni, qui Autorum suæ bibliothecæ imagines
ex eorum scriptis confingere primus Romanorum est ausus? Deni-
que, quū minus quàm illi, qui Homeri superioris arte inuenta, faciem
ex ipsius Pocmate & ingenio cōiectatus est: Quare hoc nobis minus
vitiū datum iri cōfidimus. Nā vt in hæc sententiã scripsit Plin. Quæ
nō sunt fingūtur: pariūtque desyderia non traditi vultus.
Et maius nullū est felicitatis specimē, quàm semper omnes
scire cupere, qualis fuerit aliquis. Hæc ille. Nos igitur talia imi-
tati exēpla, siue exemplo rationē tantum historiæ secuti, & phanta-

siam, adiuti etiam consilio, ac iudicio, doctorum qui nobis sunt amici, primorum hominum, & nonnullorum medijs etiam temporibus τῶν ἀρχαίων imagines excogitauimus. Ad hoc scilicet ut Historia nostra quemadmodum scripta, sic etiam picta suum habeat principium.

Exinde etiā non rarò nobis cōtigit habuisse à primoribus viris duo, tria, quatuorve, aut plura vnius & eiusdē Imperatoris, Regis, Principis, aut alterius hominis illustris numismata: antiqua quidem illa, & (vt apparebat) minimè supposita: sed tamen omnino inter se dissimilia, aut propter ætatis incrementum, aut personarum formæ mutationem, aut regionum vbi signabantur differentiam, aut aliud quoduis accidens. Et nos certè ex ijs tam multis, & tam varijs eiconibus, optimas & verissimas quasque pro prudentum hominum iudicio selegimus. Quare si quis fortè extiterit, qui quas habet Metallicas imagines: & ab illis, hæc nostras dissimiles depræhendat: ne statim nos falsi arguat. At is sciat neq; suas, neq; nostras in orbe solas haberi: & nos (si rixari liberet) eodem argumento, sed maiori meliorique ratione suas illius falsas, & suppositas posse contendere.

Quicumque enim visurus sit venturis sæculis Argentea, aut Aerea Cephala Caroli quinti Imperatoris Serenissimi, aut Christianissimi Francorum Regis Henrici secundi, aut Solymani magni Turcarum Despotæ (qui omnes hodie viuunt & regnant) ex ea tanta diuersitate, atque dissimilitudine: quòd aliorum quidem capita sint senilia, aliorum iuuenilia, barbata, imberbia, armata, inermia, nuda, operta, & pileata, inornata, & coronata lauro, auro vel diademate: si ea ideo protinus falsa iudicabit: nã is omni prorsus iudicio carere videbitur: perspecta ætatum, temporum locorum, & habituum mutatione: præsertim cum ipsa in ambitu τῶν ἀρχαίων vbiq; similis, vbiq; eadem, veritatem satis arguat. Proinde nemo ex illis formarum varietatibus calumniandi occasionem arripiat. Denique (vt finem faciamus) hîc habes (ò lector) thesaurũ locupletissimũ omnium exemplorũ virtutis, gloriæ, honoris, & immortalitatis. Hîc enim tibi cernere licet coràm capita quasi viua, &

ora

ora pene spirantia maximorum & primorum, in nationibus & populis virorum, qui leges tulerunt, imperarunt, regna rexerunt, mores constituerunt, linguas excoluerunt, doctrinas & artes exercuerunt, & qui denique ingenio, virtute, præstantia, ac rebus gestis terra, & mari famam immortalem sibi pararunt.

Tu ad eum te compara modum, vt per egregias tuarum virtutum laudes, tui quoque imago in posterioribus huius libri reformationibus locum habere insignem digna censeatur.

a 5

S Acra Biblia	Suetonius	Io. Rauif. Textor
S Iosephus	Orosius	Bocatus
Berosus	Lucius Florus	Raph. Volaterr.
Homerus	Plinius secundus	Paulus Æmilius
Thucydides	D. Augustinus	Valer. Anselmus
Metasthenes	D. Hieronymus	Mattheus Palm.
Vergilius	Euseb. Cæsa.	Abbas V sper.
Xenophon	Historia Ecclesiastic.	Paralipomena rerū me-
Ouidius	Historia Trip.	morabilium
Diogenes Laertius	Historia Schol.	Chro. Carionis
Herodotus	Prosper Aquita.	Naucerus
T. Lilius	Fulgentius	Chro. Functij
Dionysius Halicar.	Isidorus	Supplem. Chronic.
Procopius	Lactantius	Budæus de Assè
Corn. Tacitus	Catalog. Sanct.	Guaguinus
Strabo	Ælius Spart.	Chro. Phrygionis
Iuuenalis	Ælius Lampr.	Elucidarium magnum
Dares Phry.	Herodianus	Annales Aquitanix
Dictis Cret.	Pomponius Lætus	Illustr. Gallix
Ægesippus	Dion Cassius	Chro. Chronicorum
Valer. Maximus	Iulius Capit.	Gesta Regū Franco.
Iornandes	Volcatius Gall.	Cosmogr. Munst.
Macrobius	Flavius Vopiseus	Paulus Iouius
Appianus	Aurelius Victor	Richerius de reb. Tur-
Plutarchus	Bap. Egnatius	carum
Iustinus	Ammianus Marcell.	Chro. Germani cuius-
Herodianus	Claudianus	dam
Gellius	Cælius Rhodig.	Marinus Barletius
Cicero	Blondus	Genealogia Imp.
Horatius	Solinus	Chro. 58. Regum Fran-
Lucanus	Hermannus Cōtractus	corum
Eutropius	Sabellicus	
Tertullianus	Platina	
Cassiodorus		

FINIS.

HISTORIAM scripturo ratio in primis temporum, hominum, & gestorum est habenda. In quibus cum diuersos autores variè dissentientes animaduertemus, vnum tandem sequendum nobis proposuimus Phrygionem, vt planissimum, ita verissimum Chronographum. Eadem est in nostrorum quoque temporum scriptoribus varietas: vt in Mediolanensi Historia deprehendere licet: quam sanè ex autorum scriptione, (arrogantes contemptores ne videremur) data opera exscripsimus. Verumtamen exquisitæ veritatis, ac sedulæ nostræ diligentiæ exhibendæ gratia, certiorè aliquè temporum ordinem subscripsimus ad hunc modum,

Primus Dux Mediolani fuit Io. Galeacius, cuius Res gestas scripserunt S. Antoninus, Florentiæ Archiepiscopus, Supplem. Chronic. & Pau. Iouius, qui tres de exitu vitæ cōueniunt anno 1402. at de Principatus initio neutiquam. Iouius nanq; nihil meminit. S. Antoninus ab anno 1385. principium statuit. Supplem. Chron. ab anno 1382. Sed nec iidem in Principatus duratione consentiunt. Iouius illi annos assignat 24. Supplemen. 37. Archiepiscopus non numerat. Ex quorum rationibus, tandem colligimus, (Iouium & grauissimum autorem, & in hoc verissimum secuti) principium Ducatus Mediolanensis fuisse ab anno D. 1378. Io. Maria Vicecomes Dux Mediolanensis secūsus, illico patri successor, Ducatum obtinuit annos 10. proinde mortuus est anno 1412. Philippus Maria Dux tertius, vacante per interregni tempus aula, populari tumultu, postea anno 1413. in pristinum Maiorum statum est erectus: in quo stetit annos 33. Itaque decessit anno 1446. Et hoc idem adstruit S. Antoninus Archiep. qui temporibus vixit iisdem. Sphortia Dux quartus populari factione vexatus est annos tres, priusquam ad Ducatum perueniret: quem tandem vi armata est adeptus, anno 1449. (vt scribit Archiepiscopus) & in eo resedit annos 16. Quare necesse est vita decessisse anno 1465. Supplemen. autem annum addit. Galeacius Maria Dux quintus est designatus eodem anno 1466. in quo vixit annos decem, mortuus est anno 1476. Ioan. Maria Sphortia Dux sextus, duodecimo post patris mortem die Principatū adiit, anno iam incipiente 1476. eumque tenuit sub Ludouico Sphortia, cognomento Moro, socero suo, vsque ad annum 1494. fuit ergo tempus Ducatus, eius annorum 18. & aliquot mensium. Ludouicus Sphortia cognomento Morus, mox nepoti contra ius succedens, Ducatum inualit eodem anno 1494. Rexitque annos 5. & sex menses, donec captiuus in Galliam ductus est anno 1500. Porro non ignores (candide Lector) plerosque scriptores in chronologia neglexisse dies, & menses annis superaccedentes: quæ sanè omisio, temporum progressu multiplicata, ordinem chronicum turbauit. Illud quoque te admonere voluimus, nos ad nonnullarū finem historiarum, vnum tantum, aut certè duos allegasse autores, tametsi ex pluribus excerptæ forent. Quamobrem si non omnia apud illum vnum, aut alterum autorem scripta

4
 scripta comperies, ne protinus commentitia existimes. Idcirco enim reliquos præterimus, ne citatorum congerie graues, & ostentatione superstitiosi videremur. Quòd si in iis quoque autoribus dissidentia nonnunquam loca inuenias: existima ex rei ipsius iudicio, nos quantum fieri potuit discordes conciliasse, & ex dubiis vero simillima quæque & maxime cõsentanea desumpisse. Postremò hoc etiam obseruabis, eodem scriptore chronico, seu historico diuersis temporibus, ac regionibus sæpius impresso, ac identidè retractato, & emendato, & amplificato, chartas, & capita nonnulla immutari potuisse. Vnde si quis aliter citata, quàm in suo legat exemplari, is iustissimam nostram consideret rationem: qua examinata, aut paulò ante, aut paulò post comperiet quadrare Chronologiam.

Sequuntur quæ inter relegendum occurrunt nobis errata.

Pagina 99. primæ partis, linea sexta, à Christo nato, lege ante Christum natum. Pag. 39. secundæ partis, linea secunda, è Gallia Cisalpina, quanquam sic habeant libri, nobis tamen legendum, Transalpina, vt ad nos referatur, non autem ad Romanos. Pag. 223. secundæ partis, linea vndecima, coronatus, lege creatus. Pag. eadem, lin. 17. lege oppugnâs. Pag. 142. secundæ partis, linea 16. Ludouicus huius nominis quartus, lege quintus. Pag. 208. secundæ partis, linea 18. filios, lege liberos. Pagina 87. & 91. secundæ partis, transpositæ sunt icones Iuuiani & Theodosij: altera nempe in alterius debito loco affixa.

DOCET nos sacra scriptura quemadmodum in principio creauerit Deus cœlum & terram: atq; vt sexto die formarit hominem (Adam inquam ac Euam) ad imaginem & similitudinem suam: deinde vt Adamo collocato in terrestri paradiso, prohibuerit, cum interminatione mortis, de ligno scientiæ boni & mali edere. At verò à serpente decepta prima mulier, mandatum transgressa, de fructu vetito edit: ac virum suum protoplastum ad edendum illexit: quare statim sub iugum peccati & mortis traditi sunt: atque è paradiso illo semper virente, & sponte omnia ferente ciecti, in terram execratam, in qua laboribus & sudoribus infinitis vitam transigerent. Adam itaque terram exercuit: Euam vxorem cognouit, quæ peperit illi Cain, deinde Abel, qui à fratre Cain per inuidiam occisus est. Gen. 1. 2. 3. & 4. cap.

ADAM annos natus 130. genuit Seth, à quo patres pietate insignes originem traxere. Seth natus annos 105. genuit Enos: hic cœpit inuocare nomen Domini. Enos, annorum 90. genuit Cainam. Cainam annorum 70. genuit Malaleel. Malaleel annorum 65. genuit Jared. Jared annorum 162. genuit Henoch. Henoch annorum 65. genuit Mathufalam. Potrò Henoch annos natus 365. sublatus est à Deo, nec apparuit. Mathufala annorum 187. genuit Lamech. Lamech annorum 182. genuit Noe. Noe annorum 500. genuit Sem, Cham & Iaphet, 100. annis ante diluuium. Erat itaque 600. annorum Noe tempore diluuij. Obiit Adam anno ætatis suæ 930. Vide Gene. ca. 5. & 7.

NOE filius Lamech, vir sanè fuit pius ac probus, ac proinde pietate ac iustitia Deo acceptiss. huius tempore gigantes quidam omnes nationes infestabāt. quare statuit Deus delere omnia animalia, seruato Noe cū familia eius. Iubet itaq; ipsi Noe vt arcā fabricet (hanc centum annis perfecit) & vt in eam ingrediatur, assumātque secum ex omni animantium genere masculum & femellam: quibus in arcam ingressis, longam cubitorum 300. altam 30. pluit super terram 40. diebus, & 40. noctibus, adeò vt quindecim cubitis eminentissimos mōtes aqua superaret. Tunc omne animal tam rationis cōpos, quàm expers, aquis obrutum est anno à condito mundo 1656. ante Christum natum 2306. At verò post 150. dies recordatus est Deus ipsius Noe, incepitq; aqua decrefcere: stetitque arca super montes Armeniæ. Tandem post aliquot etiam dies ex arca exiens Noe cum familia, ac Deo gratias agens, sacra peregit. Cæterum ostendit illi Deus arcum in nubibus in signum fœderis perpetui, terram vniuersam in posterum aquarum inūdatione nunquam submersum iri. Vide Genes. cap. 7. 8. & 9.

SEM, filius Noe, mares quinque genuit: primus horum fuit Aelam, à quo Aelamitæ orti sunt. Hi fuere præcipui inter Persas. Secundus, Assur: ab hoc Assyrij prognati. Tertius, Arphaxad: à quo Arphaxadæi dicti, qui postea Chaldæi sunt vocati. Quartus, Lud: vnde Lydi originem traxere. Quintus, Aram: hic nomen suum Aramenis dedit, quos Græci Syros vocant. Vide Gen. 10. & 11. ca. & 1. Para. cap. 1. Iose. li. 1. Antiq. cap. 14.

CHAM filius Noe, cū patrem primum vitifatorem, suòque inuento inebriatum ludibrio habuisset, ab eodem tulit maledictionem. Hic genuit filios quatuor, primum nomine Chus, à quo Aethiopes, qui inde Chusæi dicebantur, originem traxere: secundum nomine Mesraim: ab hoc Mesraei dicti, aliàs etiam Aegyptij: nam Mesrim Hebraicè Aegyptum significat: tertium nomine Phut: à quo Libes, quos Phutos de nomine suo vocauit: quartum verò nomine Chanaan, vnde Chananæi, atque Chananaea eorum regio dicta, quæ postea Iudæa vocata est. Vide Gen. ca. 9. & 10. item Iosep. li. Antiq. 1. ca. 12.

IAPHET cum fratre suo Sem accepit benedictionem à patre, quòd ambo resecta patris verenda velassent. Porrò Iaphet genuit filios septem: primum nomine Gomer, à quo Gomeritæ, qui à Græcis postea Galatæ dicti sunt. Secundum Magog, à quo Magogæ, à Græcis Scythæ nuncupati. Tertium Madai, à quo Medi. Quartum Iauan, à quo Iones. Quintum Tubal, à quo Iberi, qui nunc Hispani. Sextum Mosoch, à quo Moschini, qui postea Capadoces dicti sunt. Septimum Thiras, qui eos apud quos primatū tenuit, Thirenses appellauit, qui postea à Græcis Thracæ sunt vocitati. Tot, tantæq; gentes, ac nationes à filiis Iaphet originem sumpserunt. Cæterum hi tres fratres, Iaphet, Sem, & Cham, nati sunt ipsi Noe 100. annis ante diluuium, vti iam supra diximus. Vide vt supra.

ARPHAXAD filius Sem, genitus est biennio post diluuium, videlicet anno ab orbe condito 1658. ante Christum natum 2304. Hic cum esset annorum 35. genuit Sale: vixitque Arphaxad postquam genuit Sale 303. annis: genuitque complures filios & filias, Ab hoc Arphaxad, vt supra dixi, originem habet Chaldæorum gens, à quibus Chaldæa regio dicta, quæ in Asiæ maioris partibus sita est, Arabiæ contermina, longè latèq; in planiciem porrecta, aquis deficiens, in qua olim Babylon magna condita est. Vide Gene. ca. 10. & 11. & Supplem. Chro. lib. 2. Porrò Arphaxad quos instituit, Arphaxadæos nominauit, vt ait Iose. li. Antiq. 1. ca. 14. Cæterùm D. Augu. li. de Ciui. Dei 16. scribit Arphaxad genuisse Cainam, septuaginta interpretum opinionem secutus.

SALÉ filius Arphaxad, cum esset annorū triginta, genuit Heber, ac postea vixit annos 403. quo temporis spacio filios cōplures ac filias genuit. Vide Genesin capite vndecimo. Ab hoc Sale, autore Iosepho, Sarmatæ orti sunt, à quibus regiones Sarmaticæ nomen obtinuerunt, quæ sunt duæ, altera in Europa, altera verò, quam Tartariam nuncupamus, in Asia maiore sita est. Porrò ea ipsa est Asiatica Sarmatia quæ ab hoc Sale denominationem accepit Sarmatiæ. Fertur hæc regio nunc esse deserta ac incognita, in qua tamen olim conditæ fuerunt tres celeberrimæ vrbes, nempe Hermonasa, Oenantia, & Tyramba. Cæterū sunt qui scribāt Caucasos montes in hac esse prouincia, cuius portæ à nōnullis (qui tamen falso, ac magno errore ducuntur) Caspiæ sunt dictæ. Vide Ptolemæum lib. 3. & 5

HEBER, filius Sale, cum esset annorum 34. genuit Phaleg, anno mundi 1758. ante Christum natum 2204. vixitque postea 430. annos, generans filios & filias. mortuus est autem anno ætatis 464. ab hoc Iudæi orti, qui inde Hebræi dicuntur. præterea in diuisione linguarum, mansit lingua Hebraica penes solam suā generationem. Tunc temporis hæc lingua Hebraica, vocabatur humana, quòd omnes homines Hebræa lingua loque rētur. Habuit autē Heber alterum filium nomine Iectan, cuius meminit Moyse: hic multos genuit filios, quorū habitatio erat à Messa pergentibus vsque Sephar, montem orientalem: erant itaque ij ex progenie pij Noë, secundum populos & nationes suas. Hæc prouincia Messa, sita est in Iudæa, vt ait Hieronymus, Vide Gene. 10. & 11. cap. Iosephum lib. 1. Anti. cap. 14.

PHALEG, filius Heber, cum esset annorum 30. genuit Reu, anno mundi 1788. ante Christum 2174. vixitque postea 239. annos, generans filios & filias, & mortuus est. Phaleg autem diuisionem Hebræi vocant: dictus igitur Phaleg, quoniam secundum diuisionem habitationum natus est, quādo in linguas terra diuisa est. Huius temporibus initium ac originem cœpit regnum Scytharum, sub rege nomine Tanaïs. Hoc regnum in plaga Septentrionali Asiæ, ad Imaum montem situm est. Videto Gen. cap. 11. item August. de ciuit. Dei, lib. 16. cap. 11.

NEMROD Saturnus, filius Chus, filij Cham, filij Noë, cepit esse potens in terra. Fuit autem principiū regni eius Babylon, Arach, Achad & Chalanne, in terra Sennaar, anno mundi 1788. ante Christum 2174. nempe ipso eodem anno quo genitus est Reu. Hoc regnante facta est linguarum confusio in ædificatione turris Babel. Iosephus lib. Anti. 1. cap. 9. citat hæc verba Sibyllæ: Cum omnes homines vnus vocis existerent, quidam turrim ædificauerunt excelsam, tanquam ascensuri per eam in cælum: Dij verò immittentes ventos, euertêrunt turrim, & vocem propriam vnicuique partiti sunt: propterea Babyloniam vocari contigit ciuitatem, hoc est confusionem. Vide Gene. cap. 10. & 11. & Berosum lib. 4. & 5.

BELVS Iuppiter, quum pater suus Nemrod imperitasset 56. annos, regnauit ipse filius, anno mūdi 1844. ante Christū natū 2118. Hic designata fundamenta Babylonæ, oppidi magis quàm vrbs similitudine, erexit. pace fruebatur vsq; circa finem imperij sui. Berosum consule lib. 5. vt supra.

COMERVS Gallus more Scythico, vnde venerat, docuit suos Italos urbem curribus componere. Vide Berol. lib. 5. Iusti. lib. j. Diod. Si. lib. 3. & Anni. Viterben.

REV, siue Rhagau, filius Phaleg, anno ætatis 32. genuit Sarug: hic erat annus mundi 1820. ante Christum natum 2142. vixitque postea 207. annos, generans filios & filias: multa templa ædificauit. Huius tempore principes aliquot à subditis adorati sunt: quinetiam quatuor regna initium sumpsêre: videlicet Scytharum, quibus rex fuit Tanaïs, à quo dictus est Tanaïs fluuius: Amazonum, quæ ex Scythis ortæ, primū ad Tanaïm habitauerunt, deinde ad Thermodoonta, qui inde Amazonius fluuius dictus est: item regnum Aegypti, cui primus rex fuit Sores, siue (vt nonnulli aiunt) Vexores. Quartum fuit regnum Boëmorum, qui Ducem habebant nomine Boëmum. Vide Gen. 11. cap. Iusti. lib. 1. Euse. & Chro. Boëmorum.

SARVG, filius Reu, annos natus 30. genuit Nachor, anno mundi 1850. ante Christum natum 2113. vixitque 200. annos, generans filios & filias. Anno 25. ætatis huius, initium ac originem cepit regnum Assyriorum, omnium maximum, durauitq; (vt Augustinus ait lib. de ciuit. Dei. 18. cap. 21.) annos 135. Sarug annorum 230. obiit diem.

NINVS, Beli filius, tertius Babyloniorum Rex fuit, anno mundi 1906. ante Christum natum 2056. Regnavit hic 52. annos, omnibus viribus suis sumptis, omnibus bellum inferens, nulli parcēs, propter summam regnandi cupiditatem. Primus Babylonicum regnum propagavit, statuas in honorem patris Beli erexit, ad quam qui confugerent, omni crimine absoluerentur. Huius exemplo adducti multi, statuas in memoriam patrum erexere. Inde idololatria initiū cœpit: inde nomina hæc, Bel, Baal, Bel-phegor, & Bel-zebub. Videto Hierony. to. 6. super Hoseam cap. 2. & Bero. lib. 5.

ZOROASTES, vt multi autumāt, erat is ipse filius Noë nomine Cham. Fuit hic primus Bactrianorū Rex, primus item artis magicæ inventor, atque septem artium liberalium, & cursus cœli ac stellarum. Sunt qui memoriæ prodiderint eum simul ac natus est risisse: quod nequaquam fertur bonum omen: cum nascentes vulgò vagiant. Fuit itaque à Nino victus: fuit quoque ipse Ninus sagitta ictus, quo vulnere periit, hæredem filium relinquens, nomine Niniam. Ninus civitatem Niniuen ædificavit, trium dierum circuitum habentem, quam Cyrus Assyriorum Rex evertit. August. lib. de ciuita. Dei. 21. cap. 14. Euse. Plin. lib. 30. cap. 7.

TYVYSCON, qui à Moyse vocatur Ascenas, filius Gomeri, filij Iaphet primogeniti fuit. Sarmatis, qui iuxta Poloniam habitant, & nunc inter Germanos annumeratur, originē præbuit, quos literas docuit, ac legibus formavit: regni Germanici initium dedit anno mundi 1909. ante Christum natum 2053. Hic cum 150. annos regnasset, mortuus, atque inter deos relatus est. A Gomero originem habent Cimbri, qui ex Italia cedentes, Daciam, & illa versus Septentrionem loca incoluerunt, quæ nos vulgò dicimus Danemarc. Videto Berosum lib. 5.

SAMOTES, cognomento Dis, hoc etiam tempore, & eodem anno, quo supra, Celtas legibus formavit. Fuit hic primus Gallorum rex, iuxta Berosum lib. 5. cui assentitur Cæsar, sexto Commentariorum libro, in hæc verba: *Galli se omnes à Dite patre prognatos prædicant.* Non erat illa tempestate quisquam hoc Samote doctior, aut sapiētior, ac propterea Samotes dictus est. Ab hoc Samoteæ Galliæ dictæ, nempe à quo in regnum redactæ essent: testatur id Dioge. Laer. in vita Philosophorum. Vide Berosum vt supra.

NACHOR, filius Sarug, cum esset annorum 29. genuit Thare, anno mundi 1879. ante Christum natum 2083. vixit postea 119. annos, generans filios ac filias. in summa vixit annos 148. & mortuus est. Gene. 11. Circa hæc tempora Sicyoniorum regnum incepit, quibus primus rex fuit Aegialeus, à quo Aegialea dicta, quæ nunc Peloponnesus. Consule Plin. lib. 4. cap. 5.

THARE, filius Nachor, septuaginta annos natus genuit Abram (qui postea vocatus est Abraham) anno à mundo condito 1949. ante Christum natum 2013. genuit præterea alterum nomine Nachor, & Aran: vixitque in summa 205. annos. Porrò Abraham genuit Ismaël & Isaac, ut videbitur inferius. Nachor, frater Abraham, ex Melcha genuit Hus, patrem Iob, & Camuel, patrem Syrorum, ac Bathuel, patrem Rebecca: atque alios præterea, horum fratres, numero quinque. Thare autem, tum propter Chaldeorum idololatriam, qui tunc ignem præcipuè colebant, tum propter obitum filij sui Aran, in Mesopotamiam perrexit, ac in vrbe nomine Charan, obiit. Vide Gene. 11. & 22. cap. & Iidor.

IANVS, anno Nini supradicti decimo, ex Africa ad Celtiberos venit, vbi duas colonias diuisit, à se dictas Noëlas, & Noëglas. Anno autem 19. eiusdem Nini, in Italiam veniens, cum comperisset Camesenum (qui est Cham) præter opinionem corruptentem iuuentutem, tribus illum annis æquo animo fert: deinde, aliquot illi coloniis assignatis, cum Italia excedere, omnes colonos Comeros corruptos montana trans Ianiculum anem colere iubet: illisque filiam suam Cranam Helernam, id est suffragio ab his electam, & exaltatam reginam, cum sceptro albo dat. Hic Ianigenas suos cognominatos Razenuos, docuit Physicam, & Astronomiam: diuinationes & ritus scripsit, anno mundi 1948. ante Christum natum 2014. quamobrem sui ipsum eisdem nominibus & veneratione diuina sunt profecuti, quibus in Armenia Saga, vsi erant. Berofus lib. 5.

VESTA vxor fuit Iani, quæ sempiternum ignem custodiendum virginibus puellis edoctis sacra, tradidit anno mundi 1963. ante Christum natum 1999. Hinc Vestalium superstitione successu temporis manauit: hæ à sexto ad decimum annum huic collegio tradebantur, cum 30. annos mansissent, fas erat nubere: si qua stupri comperta foret, viua sub terram defodiebatur: vicissim ignem sacrum custodiebant: quem si qua extingui sineret, flagro cadebatur. Titus Lilius lib. 1. August. de ciui. Dei. lib. 4. cap. 10.

DIONYSIVS, Hammonis filius, armis sumptis Rheam & Camefenuum regno paterno pellens, & secū Osirim horum filium retinens, in filiūque suum adoptans, eum de nomine patris sui Hammonem Iouem cognominavit, vti à magistro Olympo Olympicum, eique totius Aegypti regnum tradidit, anno ab orbe condito 1948. ante Christum natum 2014. post nouem annos Barzanes Sabatij filius in Armenia à Nino superatur. Videto Berofum lib. 5.

PALLADON virgo, à Græcis dicta Minerua, anno 43. regni Nini (de quo supra mentionem feci) apud Tritonidem lacum infantula exposita est: atq; ab eodem Dionysio, Ioue etiam Libyco cognominato, adoptata in filiam: hæc omnem militiam prima Libyco docuit. Hæc item (secundum alios qui eandem Palladem vocant) lanificium antea incognitum inuenit, & docuit, & textrinum officium: hinc lanifices, fullones, tinctorum, tricisq; puellæ eam pro Dea coluere. dicitur præterea vsum olei inuenisse ac docuisse: & numeros denique ipsos, quadrigas, atque arma. Bero. lib. 5. Supple. Chro.

OSIRIS, Camefenui & Rheæ filius, imperavit Aegyptiis annis 35. Hic Rex magnus, & pro Deo habitus est: hic, anno mundi 2008. ante Christū natum 1954. qui erat annus nonus regni Zameis Niniae, Regis Babylonis, inuentis à se & sorore adolescentula frumento, & frugibus, cœpit docere illa in Palæstina. inde reuersus in Aegyptum, & inueto aratro, & his quæ ad agriculturam pertinebant, sensim vniuersum peragravit orbem, docens quæcunque inuenerat: & ita vniuerso imperavit orbi, exceptis gentibus quæ iam in Babyloniorum venerant potestatem. Vide Bero. lib. 5.

ISIS maxima, dicta etiam Iuno Aegyptia, soror & vxor Osiridis, magni apud Agyptios nominis extitit: testatur eius epitaphium in columna, in hæc verba olim sculptum:

Ego Isis sum Aegypti regina à Mercurio erudita.

Quæ ego legibus statui, nullus soluet.

Ego sum vxor Osiridis.

Ego sum prima frugum inuentrix.

Ego sum Ori regis mater.

Ego sum in astro Canis refulgens.

Mihi Bubastya vrbs condita est.

Gaude, gaude Aegypte, quæ me nutriisti.

Plura qui volet, legat primum & secundum librum Diodori Siculi, de fabulo. antiq. gestis.

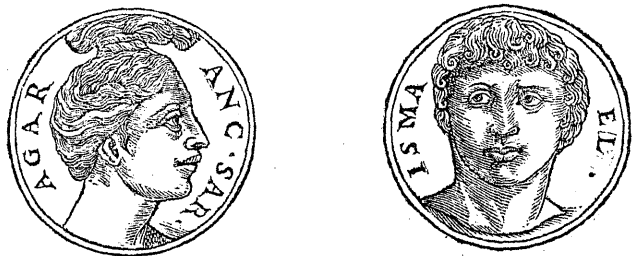
SEMIRAMIS post obitum Nini coniugis sui, imperavit Assyriæ anno mundi 1958. ante Christum natum 2004. Hæc etiam bonam Asiæ partem tenuit, tantâq; regnandi cupiditate tenebatur, vt sexû virilem mentita, simularit se defuncti Nini filium. Hæc Babylonem, ex oppido, urbem maximam fecit, vt magis dici possit eam ædificasse quàm ampliâsse. Hæc Aethiopiâ ac Aegyptum regno suo adiecit. Sed & Indiâ bellû intulit, quò præter illam & Alexandrum, nemo penetrauit. Fertur duxisse in Indiâ aduersus Staurobatem Indorum Regem, terdecies centena millia peditum, equitum quingenta millia, currus ad millia centum, naues bis mille: hominésque in elephantis, quatuor cubitorum gladios gestantes. Hæc cum pulcherrimis militibus coibat, quos postea occidebat. Ad postremum, concubitum filij cum petiisset, ab eodem meritò interfecta est, 42. annos post Ninum, regno potita. Vide Berosum lib. 5. Diod. lib. 3. Iusti. lib. 1. Herodo. 1.

ZAMEIS Ninias Babyloniorû seu Assyriorum rex quintus, post matrem Semiramidem, quam occiderat, imperavit annos 38. quorum primus erat annus mundi 2000. ante Christum natum 1962. Hic in sacris scripturis vocatur Amraphel. Belli studia deposuit: in sceminarum turba cõsenuit: ornauit tamen templa Deorum. Vide. Gene. 14. cap. & Berosum lib. 5. Iusti. lib. 1. Diodo. Sicut. lib. 3.

ABRAHAM filius Thare, Deo fuit charissimus, cuius iussu parentem, patriam, omnesque reliquit cognatos: & assumpto Lot abiit in Chanaan peregrinatum, anno mundi 2024. ante Christum natum 1938. promisit illi Deus se in semine illius benedicturum omnes gentes: de semine siquidem huius nasciturus erat Christus. huic promissioni adiecta est circumcisio: itaque se & suos circumcudit, annos natus 99. hæc circumcisio indicabat vitam æternam habituros, piè in Deum per Christum credentes. Anno ætatis 86. ex ancilla Agar genuit Ismaël, quâ illi permisit vxor Sara, cum hæc minimè páreret. At verò nihilominus annos ipse natus centum, & Sara nonaginta, genuerunt, fauore diuino, ipsum Isaac. Abraham obiit diem suum annos natus 175. sepelierunt eum filij sui in Hebron cum Sara, quæ illic sepulta erat, iam ante annos 38. Vide Gene. 11. cap. vsq; ad 25. item Iose. lib. Anti. 1. à cap. 16. vsque ad 26.

SARA, filia Aran, vxor Abraham, proba atque insignis matrona extitit, pulchra quidem ac viro charissima, patientissima & prudentissima mulier. Hæc vti dictum est, annos nata 90. non sine miraculo, Isaac peperit, cum antea sterilis esset, annos nata 127. moritur. Vide. Gene. 23. cap.

AGAR cùm grauida esset, spreuit dominam suam Saram: quamobrem eam Sara asperrimè coarguit & afflixit, cùm habuisset ius in illam à viro suo: quare Agar fugam arripuit: ab Angelo autem commonefacta, ad dominam rediit, & peperit Ismaël.

ISM A E L, filius Abraham ex Agar, natus est anno mundi 2036. ante Christum natum 1926. Hic in desertis locis habitauit, quando iuuenis vnà cum matre ab Abraham dimissus est: factusque est sagittarius: dedit illi mater vxorem de terra Aegypti, ex qua liberos duodecim sustulit, vnumquemque principem tribus suæ. Obiit Ismaël, anno ætatis 137. Vide Genes. 16. & 25. cap. item Ioseph. lib. Antiq. 1. cap. 18. & 21.

Anno duodecimo à natiuitate Ismaël, Sodoma, Gomorrha, Adama, & Seboim, ciuitates, propter peccata incolentium, funditus euersæ sunt cum incolis, igne & sulphure diuinitus immisso. Solus Lot cum duabus filiabus euasit, diuina clementia vt discederet præmonitus: cuius vxor in statuam salis versa est, anno mundi 2048. ante Christum natum 1914. posthæc anno vno atque altero, natus est Isaac. Vide Gene. cap. 19. Iosephum, lib. 1. cap. 19.

Circa hæc tempora Arius, sextus Assyriorum rex, collecto exercitu post patris Ninie obitum, Bactrianos ac omnes Caspios subiecit. Bero. lib. 5.

IS A A C, filius Abrahæ & Saræ, natus est 14. annos post Ismaëlem: oblatus anno ætatis 13. vt alij volunt 25. qui erat annus mundi 2073. ante Christum natum 1889. anno 40. vxorem duxit Rebeccam filiam Bathuelis Syri, de Mesopotamia, sororè Laban, vt Abraham pater eius statuerat. anno 60. nati sunt illi ex Rebecca gemelli, prior Esau rufus, & totus hispidus: alter, Iacob, protinus egressus est, plantam fratris manu tenens. anno ætatis 180. mortuus est, & appositus populo suo. Vide Gene. 25. & 35. cap. item Ioseph. lib. Ant. 1. cap. 26. & 28.

R E B E C C A nupsit Isaac anno mundi 2090. ante Christum natum 1872. hæc effecit vt Iacob benedictionem à patre præriperet, quæ Esau promittebatur. Nam cùm seni Isaac oculi caligarent, obtrusit ei Rebecca Iacob indutum vestibus Esau, ac pelliculis hedorum circumfultum manus & collum, interea dum venatum isset Esau, vt pulmentum patri pararet: mox autem rediens Esau, vt audiuit se præuentum, interminatus est mortem fratri Iacob. Id dum rescit Rebecca, mittit Iacob ad Laban, donec furor & indignatio Esau temperetur. Tandem mittens Iacob munera fratri, placatus est. Vide Gene. 27. 32. 33. cap. Iose. lib. Antiq. 1. à cap. 26. ad calcem vsque.

IACOB filius Isaac, fugiens fratrem in Haran, ab auunculo Laban benignè ac hilariter exceptus est. cùmque mensẽ vnum apud eum commoratus esset, conuenit inter illos vt pro Rachel in vxorem habenda, seruiret Iacob ipsi Laban, patri Rachelis, septem annos: quibus exactis, Lia pro Rachele supposita est: dolusque consuetudine excusatus: nempe non licere vt minor natu prænubat. Seruiit itaque Iacob pro Rachele alios iterum septem annos. Sicque ambas sorores in vxores habuit: ex his ambabus, atque ex duabus ancillis, filios duodecim sustulit, ac filiam vnam. Natus est ei Ioseph ex Rachel, anno mundi 2200. ante Christum natum 1762. obiit diem annos natus 147. in Aegypto, vbi erat Ioseph, qui patrem accersuerat durante sterilitate septem annorum. inde asportatus in Hebron, cum patribus sepultus est. Gene. 29. cap. & inde vsque ad calcem. Iosephus lib. 1. cap. 27.

LIA fuit vxor Iacob, cuius filij fuere Ruben, Simeon, Leui, Iuda, Issachar, Zabulon, & Dina fæmella. Zelpha ancilla Liæ, peperit ipsi Iacob Gad, & Aser. Gene. 29. & 30.

RACHEL quoque vxor Iacob fuit: huius filij fuere Ioseph & Benjamin, in cuius partu periit. Gene. 29. 30. & 35. cap. Balam ancilla Rachel, peperit item ipsi Iacob, Dan, & Nephthalim.

IOSEPH filius Iacob ex Rachel, odiosus erat fratribus, quod patri esset charissimus: quare ipsi eum in cisternam coniecerunt. At verò consilio fratris sui Iudæ, Ismaëlitis venundatur: ipsi quoque eunucho Pharaonis, Phutiphari, magistro militum, venundant. Post aliquantum temporis falsò accusatus stupri à domina sua, in carcerem detruditur: cùm hæc illum, non ille hanc concupisset, ac pressisset. In carcere dum agit, pincernæ, pistorisque Pharaonis somnia interpretatur. Post hæc è carcere educitur, vt ipsius etiam Pharaonis somnia exponat: qui constituit eum super vniuersam terram Aegypti: vertitque nomen eius, & vocauit eum Saluatorem mundi: anno ætatis suæ 30. anno à mundo condito 2230. ante Christum natum 1732. obiit tandem annos natus 110. Vide Gene. 37. cap. & inde ad calcem vsque. item Iose. lib. antiq. 2. à cap. 2. ad 9.

ASENETH filia Phutipharis sacerdotis Heliopoleos, fuit vxor ipsius Ioseph, quæ peperit illi Manassen & Ephraim. Hos adoptauit Iacob, benedixitque eis antequam moreretur. Vide Gene. 41. & 48. capita.

PROMETHEVS, Iapeti atque Asiae filius, propterea fertur de luto formasse homines, quia optimus sapientiae doctor fuisse perhibetur, ut sentit Augustinus. Huic inventionem ferrei anuli tribuebat antiquitas, vinculumque id, non gestamen intelligi volebat. Lactantius re vera primum omnium simulachrum hominis formasse de pingui & molli luto Prometheum scribit, ab eoque natam primum artem, statuas, & simulachra fingendi. Hic ignem Ioui dicitur furatus, quod ex ferro, & silice ignem extundere docuerit, feruareque in ferula. Videto Augustinum de ciuita. Dei lib. 18. cap. 8. Lactan. lib. 2. cap. 11. Pli. lib. 13. cap. 1.

ATLAS, Promethei frater, primus Sphaeram Astrologiamque inuenisse dicitur, inde locus fabulae datus, quod caelum humeris fulciret. Vergil. 6. Aeneidos,

--Vbi caelifer Atlas

Axem humero torquet, stellis ardentibus aptum.

Vide Plin. lib. 2. cap. 6. & lib. 7. cap. 56.

ALTADAS XII. Assyriorum rex, horum temporibus extitit, ut ait Cassiodorus. Hic regnare coepit anno mundi 2263. ante Christum natum 1699. Huius institutum fuit ut diuitiis & gloria, aliena stultitia & miseria a maioribus suis partitis, quoad viueret, frueretur. Vide Bero. lib. 5. Huius aetate Galates apud Celtas, & Vandalus apud Thuyfcones regnavit.

CECROPS Diphies Atheniensium rex primus, coepit regnare anno mundi 2408. ante Christum natum 1554. Hic Athenas condidit, ut ait Cassiodorus. De hoc quoque sic inquit Iustinus lib. 2. *Ante Deucalionis tempora Athenienses regem habuere Cecropem, quem, ut omnis antiquitas fabulata est, biforem prodidit, quia primus marem foeminae matrimonio iunxit.* Sub hoc rege Athenae urbs vel instaurata, vel condita fuit. Vide August. lib. de ciui. Dei 18. cap. 8. Berosum lib. 5. Euse. in praef. Chro.

DEUCALION Promethei filius, sed non eius de quo supra, ut supputatio indicat, apud eos regnare coepit, qui circa Parnassum morabantur, anno a mundo condito 2428. ante Christum natum 1534. Hic annos duos & octoginta natus, Thessaliam vidit inundatam. ipse cum vxore Pyrrha in Parnassum montem nauicula delatus, seruatus est. Vide Bero. lib. 5. in Sparete rege. Xen. de aequi. de hoc fabulantur etiam Poetae. Caeterum Archilochus de tempor. & Ioan. Annius, natum Deucalionem scribunt an. 2. Spheri, 15. Assy. regis, 70. an. a diluuiio.

IASIVS Ianigena, tempore Deucalionis imperabat Italia, in cuius nuptiis affuit Iö Aegyptia. Vide Bero. lib. 5.

CVRETES & Coribantus circa haec tempora Gnossam condidere. Hi modulatam & inter se concinentem in armis salutationem reperere.

ASCATADES XVIII. Assyriorum, seu Babyloniorum rex, omnem Syriam suae ditionis fecit: huius anno 13. vitis inuenta apud Graecos, narratur. Vide Bero. lib.

M O Y S E S primus Hebræorum dux fuit, anno mundi 2453. ante Christum natum 1509. quo anno filij Israël ab Aegyptiaca liberati sunt seruitute : ac post annum vnum atque alterum, Aaron summus creatur Sacerdos, & consecratur. Hic Moyses inter Hebræos, Deo atque hominibus charissimus extitit : erat siquidem naturâ mitis ac candidus. Inter Prophetas summum se historiographum præstitit. Hic decem legis præcepta, digito Dei in duabus lapideis tabulis scripta, in monte Sina sibi tradita, populum Israëliticum docuit, & cæremonias ac ritus veteris legis. Obiit anno ætatis 120. Israël rexit 40. annis, quos per mare rubrum in desertum duxit : huic successit Iosue. Vide Exo. Leui. Nume. Deute. nam omnibus ferè cap. de moyse tractant.

A A R O N Moysis frater, inter Hebræos præstans ac disertus extitit, summusque sacerdos in populo Dei. ad hunc spectabant primitiæ & decimæ à filiis Israël Deo oblatae. Cum summum sacerdotium gessisset annos 37. obiit, anno ætatis 123. Hoc semel orante pro populo, cessauit plaga incendij cœlitus missi. Videto Nume. 16. cap. item Iosep. lib. antiq. 4. cap. 5. & secundum, diu desideratum ac recens excusum Iosephum, cap. 3.

E L E A S A R Aaronis filius, mortuo patre, summus Sacerdos creatur: anno à mundo condito 2491. ante Christum natum 1471. Iste & Iosue terram Chanaan obtinuerunt, quam vocarunt Iudæam. Hæc in duodecim tribus filiorum Israël diuisa est, quarum nomina sunt, Tribus Ruben, Simeon, Leui, Iuda, Issachar, Zabulon, Gad, Aser, Benjamin, Dan, Nephthalim, Manasses. Obiit Eleasar eodem quo Iosue anno. Vide Exo. 6. cap. item Iosue 24. cap.

I O S V E, secundus populi Israëlitici dux, anno mundi 2493. ante Christum natum 1469. filios Israël per Iordanem, iuxta præceptum Domini, in terram duxit promissam: Iordanem fluum, vt Moyses mare rubrum, sine vlllo periculo, verbo Dei fretus, pertransiit: obsidione urbem Iericho cepit, & incendit, attamen Raab cum suis seruauit, minimè ingratus : nam hæc nuntios exploratores receptos, celarat : urbem quoque Hai succendit Iosue ac Regem suspendit. Dum pro Gabaonitis bellum gerit, sistitur Sol, & prolongatur dies : quinque Reges suspenduntur. In summa 31. reges vicit, victoriq; suo populo Chanaanorum terram partitus est. Hic pius, bello & pace clarus, rexit populum annos 28. Obiit diem anno ætatis 110. post eum seniores rexerunt populum annos 17. quibus Othoniel successit. Videto lib. Iosue ab initio ad finem. item Iosep. lib. Anti. 5. cap. 1. 2. 3. 4.

PERSEVS Iouis filius ex Danaë, Medusam Gorgonem occidit, anno mundi 2497. ante Christum natum 1465. Hic à Græcia in Asiam transfuectus est: ibi Barbaras gentes graui, diuturnoque bello domuit: & nouissimè victor, nomen superatæ genti dedit: nanque à Perseo Persæ dicti sunt. Vide Oros. lib. I. cap. II. De hoc quoq; sic inquit Herodotus lib. 7. *Posteaquã Perseus ad Cepheum commeauit, & Andromedam eius filiam duxit vxorem, tulit ex ea filium, quem Persen appellauit: eumque illic reliquit (nam Cepheus carebat virili prole) à quo cognomen sortiti sunt Persæ.* De Perseo, Poëtæ multi multa fabulantur. Vide Diodo. lib. I. & 4.

ANDROMEDA Cephei regis Aethiopum & Calsiopes filia, vxor fuit Persei, quam scopulo alligatam ac monstro marino, propter matris superbiam, vt aiunt, expositam, liberauit: liberatam in vxorem duxit, occisis Phineo, & reliquis aduersantibus. Acrisium qui Danaën turri incluserat, occidit Perseus, imprudens tamen. Vide Herodo. lib. 7. & Diodorum Siculum multis in locis.

PHOENIX, Agenoris filius, & Cadmi frater fuit. Ambo fratres de Thebis Aegyptiorum in Syriam profecti, apud Tyrum & Sydonem regnauerunt, anno mundi 2506. ante Christum natum 1456. à Phœnice itaque Phœnicia regio dicta. Hic Phœnix Bithyniam condidit: Phœnicibus quasdam literas ad scribendum dedit. Vermiculum instituit, vnde fit color puniceus. De Phœnicibus Lucanus, lib. 3. sic ait:

*Phœnices primi, fame si creditur, ausi
Mansuram rudibus vocem signare figuris.*

Euse. Chro. inspice.

CADMVS frater Phœnicis, è Phœnicia in Græciam literas numero sedecim intulisse fertur, quibus Palamedem Troiano bello adiecisse quatuor, totidemque post eum Simonidem Melicum. Hic quoque lapidicinas, auri metalla, & conflaturam reperisse dicitur. Plin. lib. 7. cap. 56. De Cadmo multa Poëtæ fabulantur, præcipuè Ouid. lib. 3. & 4. Metamorphoseos.

CORAX XVI. Sycioniorum rex hisce temporibus regnare occipit, nempe anno à mundo condito 2507. ante Christum natum 1455.

ROMVS etiam apud Celtas regnat anno mundi 2515. ante Christi natiuitatem 1447. Circa hæc quoque tempora Delphicum Apollinis templum Phlegyas incēdit, ob filiam ab Apolline (vt ferunt) compressam.

DIONYSIVS cognominatus Liber pater, deinde Bacchus, filius fuit Iouis ex Semele, Dionysius ab Ioue & Nyfa dicitur: Nyfa autem antrum est in quo à Nymphis nutritus dicitur. Liber pater dicitur est, vel à libertate patriæ, quæ armis etiam tutatus est, vel quòd vinum, cuius inuentor extitit, reddat linguas liberas ac faciles. Bacchus dicitur est, vel à Bacchantibus mulieribus quæ ipsum sequebantur, vel à baccis, quas in torculari premere docuit. Hic quorum regio vites ferre non posset, docuit potum ex hordeo conficere. In Bœotia iussit, in gratiam patriæ, omnes vrbes liberas esse. Exercitum virorum & mulierum circumducens, nefarios homines merita multauit poena. In Indiam transcendit, ac militauit, anno mundi 2508. ante Christum natum 1454. triennio post, in Bœotiam multis cum spolis rediit. Confule Diodorum Siculum de fab. antiq. gestis lib. 5.

DIONYSIVS alter longè illo antiquior, ac æuo prior, à nonnullis Sebafis dicitur, filius dicitur Iouis & Proserpinæ: primus hic boues sub iugum misisse fertur ad colendam terram: quare illum cornibus finxerunt. Videto Diodorum Siculum libro quo supra.

OTHONIEL filius Cenes, & frater Caleb minor natu, de tribu Iuda, iudicauit populum Israël anno mundi 2538. ante Christum natum 1424. In eo fuit spiritus domini: egressusque est ad pugnam, & tradidit dominus in manus eius Chusam-rathaim Regem Syriæ, cui Israëlita seruierant annis octo, & oppressit eum. Hic iudicauit Israëlē quadraginta annis, & mortuus est. Iudicum 3. Iose. antiq. lib. 5. cap. 7.

AXA filia Caleb fuit, atque vxor Othoniel. Hæc à viro præmonita petiit à patre agrum, ac obtinuit, Iudicum cap. 1.

AOD, qui & Ehud, filius fuit Gera, filij Iemini. hic Israëlē iudicauit annos octuaginta à morte Othoniel: primus annorum huius principatus fuit 2578. à creato mūdo: & ante Christum natum 1384. Hic populum liberauit à tyrannide Eglon regis Moabitarum, cui seruierat annos decem & octo, propter legis transgressionem. Iudi. 3. Iose. lib. antiq. 5. cap. 8.

SAMGAR, filius Anath, iudicauit populum post Aod annum vnum. hic percussit de Philisthim sexcentos viros vomere, alij legunt stimulo bouum. Iudicum 3.

PELOPS Tantali regis Phrygum filius fuit, qui Hippodamiam Pisæ regis filiam deperibat: atque in vxorem petens eam, à patre virginis elegatissimæ, Oenomaos, iniquis propositis conditionibus, est reiectus. quæ res bellum suscitauit: Oenomaus, Myrtilo præfecto suo prodente, victus est: Pelops itaque sumpta in vxorem Hippodamia, Pisæ regnum tenuit, anno à mundo condito 2617. ante Christum natum 1346. Hic viribus ac prudentia insignis, cum plurimos in Peloponnesum accolas deduxisset, eam patriam Peloponnesum ab se denominauit. Diod. lib. 5. circa finem. regnauit annis 59. in Pisa, quæ est in Elide, iuxta Archadium, cuius incolæ eam quæ eiusdem nominis est in Italia, condidère. Vide Strabonem lib. Geographiæ 7. & 8. item Rapha. Volaterranum lib. 34.

Hippodamia filia fuit vnica, eadèmq; formosissima Oenomaos Elidis regis: hanc à multis procis ambitam, nemini voluit collocare pater: quam tamè Pelops accepit in vxorem, victo patre virginis, fraude Myrtili, qui in mare præcipitatus, nomè Myrtoo mari dedisse dicitur. Hinc illa Poëtarum fabula, de Myrtilo auriga, pecunia corrupto, & de curru vitiato, & deficiente. Vnde Ouidius epist. 8.

Vecta peregrinis Hippodamia rotis.

Facit autem Ouid. Hermionem loquentem, quæ erat Pelopis proneptis: nam Pelops erat ei proauus.

AMPHION Iouis & Antiopes filius, Thebis regnauit anno à mundo condito 2636. ante Christum natum 1326. hic tam insignis musicus extitit, vt testudinem à Mercurio accepisse dicatur: cuius etiam modulamine fingitur à Poëtis saxa ad extruendas Thebas illexisse, ac traxisse: quod sic interpretatur Eusebius in Chro. *Fuerunt, inquit, duro corde, & (vt ita dicam) saxei quidam auditores.* Cui concinit Horatius in arte Poëtica, dicens,

Syluestres homines Sacer interpretisque deorum,

& cætera. Ac paulò post sequitur:

Dictus & Amphion Thebanæ conditor vrbs,

Saxa mouere sono testudinis, & prece blanda

Ducere quò vellet. fuit hæc sapientia quondam

Publica priuatis, secernere sacra profanis

Concubitu prohibere vago, dare iura maritis:

Oppida moliri, leges incidere ligno.

Hic, vi eloquētia, suavitudo ac sparsim degentibus, in vnum vt conuenirent, ciuitatèmq; muro cingerent: vel, vt interpretatur Palephatus, lyræ beneficio Thebanum murum construxit.

NIOBE filia Tantali, soror Pelopis, vxorq; Amphionis fuit, cui elegantissimæ formæ filios septem ac filias totidem peperit: vnde se Latonæ prætulit: quare indignata Dea hanc in saxum mutauit (vt fabulantur Poëtæ) occisis prius ab Apolline omnibus suis liberis. Ouid. 6. lib. Metamorph. Diodor. lib. 5. Palephatus inde datum locum fabulæ scribit, quòd supra natorum suorum sepulchrum suam ipsius lapideam imaginem Niobe collocarit, eamque se afferit ipse quoque Palephatus inspexisse imaginem.

D E B O R A Prophetissa, vxor Lapidoth, Israëliticum populum iudicauit anno à mundo condito 2659. ante Christum natum 1303. Hæc Barac exercitui suo præfecit, atque vnà cum eo aduersus Sisaram, ducem exercitus Iabin, Regis Chananæorum, commigrauit: fusa ac prostrata aduersariorum acie, Sisara ipse præceps de curru delapsus, fugam arripuit, atque à muliere Iahel susceptus, & statim epoto lacte obdormiens, defixo per tempora clauo, ab eadem caput consuitur, somnòque soporiferum lethum adiicitur. Vide librum Iudicum, capite tertio.

B A R A C filius Abinoam, de tribu Neptholim, præfectus fuit exercitui Deborah, sicuti supra dictum à me est. hic Dux fortissimus, decem hominum millibus tantum assumptis, exercitum Sisaræ, longè copiosorem, imò bis decies ampliosem ad vnum confecit, ac deleuit. Verùm eminuerò, spes ac fiducia in Deum obfirmatissima, præcipua ac potiora erant arma & vires, quibus freti Debora & Barac, insolescentes hostes eneruarunt. Videto vt supra.

G E D E O N, qui & Ierobaal, filius fuit Ioas, de tribu Manasse, iudicauit populum 40. annis, quorum primus, annus erat mundi 2699. ante Christum natum 1263. Hic priusquam aduersus Madianitas contenderet, bis signum à Deo petiit, quò certior fieret se ab eo mitti. duobus itaque miraculis confirmatur: prius fuit in holocausto quod totum ignis absumpsit: posterius in vellere primùm humido, deinde sicco. Sic roborata fide, in prælium descendit: ac Oreb, & Zeb, Madianitarum Duces, item Zebee (seu Zeba) & Zalmana, cæcidiit, ac internecioni dedit, asserens in libertatem Israëliticum populum, qui sub illorum iugum ante annos septem missus fuerat. Vide lib. Iud. cap. 6. 7. & 9. & Iosephum lib. Antiq. 5. ca. 10.

A B I M E L E C H Gedeonis filius ex Droma concubina, septuaginta fratres suos, dempto natu minimo, interfecit: populum administravit ac iudicauit annos tres, quorum primus, annus erat mundi 2739. ante Christum natum 1223. Hic urbem Sichem expugnauit, incolas occidit, quorum urbem diruit, ita vt sal in ea euerfa spargeret. Cæterùm turrim oppidi Thebes dum oppugnat, ostiumque exurere nititur, à muliere, quæ illi fragmen molæ in caput deiicit, opprimitur: & ne à scæmina trucidatus dicatur, quendam ex suis militibus rogat vt gladio transfodiatur: quod & ille perficit. Sic miserè occumbit, qui fratrum suorum cæde pollutus, tyrannide principatum arripuerat. Vide Iudi. 9. cap.

T H O L A de tribu Issachar, iudicauit populum an. 23. post Abimelech. Iudicum cap. 10.

I A I R Galaadites populum iudicauit ann. 22. post ipsum Thola. Vide vt supra.

EVROPA Agenoris Phœnicum regis filia fuit, quam Iuppiter fingitur in formam bouis rapuisse, ac per mare in Cretam transfuexisse: ex qua treis genuerit liberos, Minoem, Rhadamantum, Sarpedonem. Vide Diodo. Sicul. li. 5. Ouid. lib. 2. Metamor. circa finem. Interpretatur fabulam Palephatus de Cretensi quodam, cui nomen erat Taurus, qui Europam captivam abduxerit.

Ab hac Europa, fertur tertia orbis pars denominata, quam non assentiat Herodotus, qui neminem compertum habere dicat, unde id tertiæ orbis parti nomen datum. Vide Herodotum lib. 4.

MINOS, Iouis Asterij & Europæ filius, anno à creatione mundi 2710. ante Christum natum 1252. classem comparavit, mare obtinuit, & insularum Cycladum dominus primus, in earum plerisque colonias posuit, Caribus eiectis, filiosque suos constituit principes: latrones è mari sustulit. Thucyd. in præfatione historiæ suæ. Hic omnium consensu habitus est vir iustus, & probatæ vitæ, tradunt persuasisse primùm scriptis vti legibus, finxisse autem eas Mercurij datas præcepto, autore Ioue. Diodor. Sicul. lib. 2. & 6. De huius Sipientia. vide Diony. Halic. lib. 2. in gestis Numæ. Volater. lib. 33. sic ait: *Minos certè ob summam iustitiam, post mortem iudex apud inferos dictus est, unà cum Rhadamantho fratre.*

ANDROGEVS, Minois filius, præclaræ indolis adolescens, ab Atheniensibus, quòd in athletica superasset, occiditur: idque causa belli extitit. Volater. lib. 33.

HERCVLES Iouis & Alcmenæ, Amphitryonis vxoris, (vt fertur) filius, natus est anno mundi 2715. ante Christum natum 1247. vixit annos 52. periit igne, primus è maximis pyratis. autor Manetho. De hoc Hercule quem Græci suum vendicant, multa ipsi prædicant aut potius fabulantur, quæ nunc locus enarrandi non est: huic suo, omnium aliorum Herculum egregia facinora tribuunt, vt assolent. Huius labores duodecim, qui dicuntur fuisse præcipui, à Diodoro Siculo amplissimè describuntur lib. 5. Hic ab Hispaniis in Italiam venit anno 55. ante aduentum Aenæ: Cacum interemit, Italiam leges tradidit: Ilium cepit, Laomedonta, ob minimè persolutum præmium, interemit: Priamum interempti filium, Troiæ Regem constituit. tandem ob remedium morbi ardentissimi, in ardentem flammam se præcipitem dedit. Sic fato functus est virorum omnium fortissimus. Diony. Halic. lib. 1. dicit optimum hunc ducem tyrannis orbem purgasse. Diodor. Herodo. Verg. Ouid. singuli multis in locis multa de Hercule narrant.

DEIANIRA, Oenci Calydoniæ regis filia, vxor Herculis fuit. Hæc cupiens virum ab alienis amoribus auocare, misit ad illum venenatam tunicam, iuxta Nessi consilium: tandem calamitatis mariti certior facta, ipsaq; doli huius minimè conscia, laqueo vitam finiuit, vt scribit Diodor. lib. 5.

SIBYLLA Persica, Chaldæa ac Hebræa dicta, sed proprio nomine Sambetha, ad mare rubrum nata est, patre Berosso, matre Erymantha: libros scripsit 84. ac de Christo innumera cecinit, cui cæteræ Sibyllæ concinunt: nam omnium primam fuisse perhibent. huius meminit Nicanor, qui res gestas Alexandri magni scripsit. Vide Lactan. diuina. insti. lib. 1. cap. 6. & August. de Ciui. Dei lib. 18. cap. 23. Huic Sibyllæ hæc tribuitur prophetia: *Ecce bestia conculcaberis, & gignetur dominus in orbe terrarum, & gremium virginis erit salus gentium: & pedes eius in valetudine hominum, & inuisibile verbum palpabitur.*

SIBYLLA Libyca, seu Libyssa, secunda fuisse scribitur à Marc. Varrone, in libris rerum diuinarum, qui Sibyllinos libros ait non vnus tantum fuisse Sibyllæ, sed Sibyllinos appellari, quod omnes fœminæ vates, Sibyllæ sint à veteribus nuncupatæ: vel à consiliis Deorum enuntiandis, iuxta etymologiam, more quidem loquendi Acolico, *σις* enim Deos, ac *βυλλη*, consilium vocant Aeoles: vel ab vnus Delphidis nomine. Vide vt supra.

Huic Sibyllæ hæc tribuitur Prophetia:

Ecce veniet dies, & illuminabit dominus condensa tenebrarum, & nexius synagoga soluetur, & desinent labia hominum, cum viderint Regem viuentium: & tenebit illum in gremio virgo domina gentium, & regnabit in misericordia: & uterus matris eius erit statera cūctorum. inde in manus iniquas veniet & dabunt Deo alapas manibus incestis: miserabilis, & ignominiosus erit, miserabilibusque spem præbebit.

SIBYLLA Delphica, Delphis nata, proprio nomine Themis dicta, ante Troianum excidium extitisse fertur, cuius etiam versus plurimos operi suo Homerum inseruisse credunt. Sunt tamen interim qui censeant Sibyllæ proprium id illi fuisse nomen, quod in reliquis manarit: vt supra in Libyca Sibylla leuiter attingi. Vide supra in Sibyllis Persica, & Libyca.

Huic hæc tribuitur Prophetia:

Ipsam tuum cognosce dominum, qui verè filius Dei est. Hanc item Chrysippus ait vaticinatam esse, Nasci debere Prophetam absque matris (vel maris) coitu, de virgine.

SIBYLLA Cumæa, ex Cimerio Campaniæ, vicino Cumis oppido, fuit: Italica proinde ac Cimeria dicta. prope Cumas speluncam inhabitauit, vnde oracula edere solita: vt Aeneæ quoque adeunti, futura prædixerit omnia. huius carmina apud Aenā ciuitatem Iuliano imperante combusta scribit Am. Marcellinus: quæ sanè carmina, quibus Rom. fata conscripta erant, in arcanis apud Rom. habebantur, nec ab vlllo nisi à Quindecim viris inspicere erat: cum aliarum interim Sibyllarum carmina circumferre liceret. audi Verg. Eclog. 4.

Vltima Cumæi venit iam carminis ætas: & c.

Scilicet (inquit Viues) tempus etiam quò vaticinium tendebat, certis erat literis insertum: & solitas Sibyllas aliquid per initia versus significare, scribit Cice. lib. 2. de diuina.

Huic hæc tribuitur Prophetia:

In prima facie virginis ascendit puella, pulchra facie, proluxa capillis, sedens super sedem stratam: nutrit puerum, dans ei ad comedendum ius proprium, id est lac de cælo missum.

NICOSTRATA, Euandri Archadis mater, futurorum vaticinatrix fuit, quæ à carminibus, quibus Phœbi oracula enuntiabat, Carmentis latinè dicta fuit. Hanc quidam aiunt latinis primùm literas dedisse. Diony. Halicarnasseus. lib. quidē 1. Antiq. Rom. scribit ipsos Archades primos literas in Italiam attulisse, qui post Pelasgos venerant. Tit. Liuius Euandrum ipsum, autorem vocat, lib. ab vrbe condita 1. *Euander* (inquit) *tum ea, profugus ex Peloponneso, autoritate magis quam imperio regebat loca, venerabilis vir miraculo literarum, rei nouæ inter rudes artium homines.* Huic concinit Cornelius Tacitus, qui tradit Aborigenes ab Euandro Archade didicisse literas. Vide Poly. Verg. lib. 1. cap. 6. Hæc quoque scribit Textor Græcas literas impensè doctam, plerasque ex latinis primùm reperisse: quò coniectare licet mulierem versatili ingenio, variâque doctrina fuisse præditam.

EVANDER huius Nicostratæ, seu Carmentis, filius, cum patrem imprudens interfecisset, relicta Archadia in Italiam venit, & pulsus Aboriginibus in Palatino monte confedit: agroque à Fauno iuniore Aboriginum Rege donatus, collem elegit, qui nunc in medio fermè vrbis est, in quo castellum seu oppidum extruxit, cui Pallantium, seu Pallanteum, nomen dedit, vel à Metropoli Archadiæ, vel de Pallantis proauis nomine circa annum mundi 2725. ante Christum natum 1237. paulò nempe antè quàm hercules in Italiam ab Hispaniis aduentaret. Pallantium, Rom. postea Palatium dixere. Vide Diony. Halic. lib. 1. & Cæli. Rhodi. lib. 11. cap. 17. & Vergi. lib. Enei. 8. vbi sic inquit:

*Archades his oris, genus à Pallante profectum,
Qui Regem Euandrum comites, qui signa secuti,
Delegere locum, & posuere in montibus urbem,
Pallantis proauis de nomine, Pallanteum.*

PRIAMVS Laomedontis filius, interfecto patre ab Hercule, Troiâque vi capta, regnum patris recepit, quod ei Hercules tradidit vt viro iusto, amicoque. Solus enim filiorum patri consuluerat equos diuino semine procreatos (si credere fas est) Herculi, ob liberatam Hesionem promissos, tradendos. Hæc Diod. Sic. lib. 5. Sunt tamen qui scribant Priamum captiuum ab Hercule abductum in Græciam, postea auro à vicinis redemptum, vnde à redimendo nomen obtinuerit. Habuit filios quinquaginta: vnde Vergi.

Quinquaginta illi thalami, spes tanta nepotum.
ex his decem & septem sustulit ex iusta vxore Hecuba: inter quos insigniores fuere Hector, Paris, Deiphobus, Helenus, Polites, Polydorus. Capta vrbe à Græcis, interemptus est Priamus senex, à Pyrrho Achillis filio: idque ad aram Iouis, in sanguine etiam Politæ filij sui, autor Dictys Cretensis. Troiæ Priamus regnat anno mundi 2725. à Christo nato 1237.

HECVBA Cissei regis Thracum filia, vxor Priami fuit. Hæc cum Paridem in vtero gestaret, somniauit se parere facem ardentem, quæ patriam exureret. Hanc in canem versam fabulantur, quòd cum vrbe capta, captiua abduceretur, ac Polydori filij corpus in mare proiectum agnosceret, Græcos inanibus lascesiuerit conuiciis. Vergil. Aen. 10. lib. Ouid. 13. Metamorpho.

HECTOR Priamifiliorum fortissimus fuit, quo sospite Troia nunquam potuit à Græcis expugnari. Hic permultos ex Græcis occidit, inter quos Protefilaum & Patroclum: in cuius ultionem ab Achille demum occiditur, à quo bigis alligatus, circum Patrocli sepulchrum trahitur. post 12. dies corpus eius auro à patre redimitur. autor Dares Phrygius. Home. lib. 23. Iliad. Ver. lib. 1. Aenei. Volaterr. lib. 15.

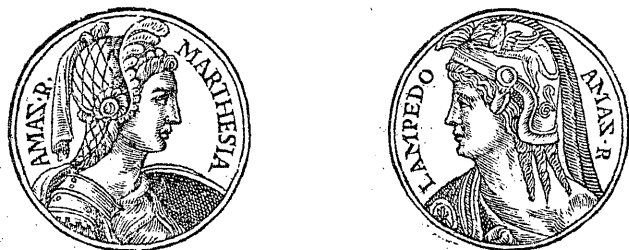
ANDROMACHE, Eetionis Regis Thebarum, quæ in Cilicia sunt, filia, Hectoris vxor castissima, & Aftyanaëtis mater fuit: quem peperit post inchoatum bellum Græcorum, & admodum paruulum abscondit: at verò ab Vlyffe repertus, de turri ab eodem præcipitatur. mater autè à Pyrrho abducta in Græciam, Molossum ex eo parit, deinde Heleno in vxorem datur: eique regni Epiri portio assignatur. Vide Volaterran. lib. 8. & 13. Strab. lib. 7. Vergil. lib. 3. Aene. Porro de supputatione annorum facile est cuius vel mediocriter docto, rationem inire quo tempore gesta sint nonnulla, quibus annorum numeros non inferui, cum iidem numeri annorum hinc inde paulum absint. id te semel monitum volui, candide lector, vt ne mihi succenseas, aut vitio veritas, si singulis epitomis aut paginis, supputationem hanc in nonnullis quidem minimè necessariam (sunt enim multa quæ in idem tempus coincidunt) anxie non obseruo, nec iteratò repono.

THESEVS Aegei Athenarum Regis filius, ex Aethra Pithei filia, regnavit Athenis anno mundi 2730. ante Christum natum 1232. Hic Herculem imitatus, mare ingressus est: ad ea certamina adiecit animum, quæ laudem & gloriam sibi essent allatura: iuuenis adhuc Creontem tyrannum occidit: prætereataurum vastantem Atticam, & Minotaurum: item Scyronem, Procrustem, & Schynin latrones, in Attica trucidavit. Cum Hercule aduersus Amazonas strenuè militavit, quarum reginam Hippolyten abduxit, ex qua filium Hippolytum sustulit. Iustin lib. 2. Diodo. lib. 5. Plutarc. in vita Thesei. Ouid. epist. 4. & 10. Hic firmam amicitiam cum Pirithoo iunxit.

MINOTAVRVS, filius fuit Pasiphaë, & iuuenis cuiusdam formosissimi, nomine Tauri, qui morbo laborante Minoë marito Pasiphaës, cum hac concubuit, peperitque Pasiphaë ipsa ex eo concubitu filium, qui inde Minotaurus dictus est, quòd cum Minoë filius putaretur, re vera tamen Tauri filius esset: quem ideo Minos relegavit, atq; insectatus est: ad quem tandem Theseu misit, qui accepto ense ab Ariadne, eum occidit. Hæc Palephatus libro de non credendis fabulosis narrationibus. De hoc Minotauro multa fabulantur Poëtæ, quòd semiuir, ac semibos fuerit, vnde Ouid.

Semiuirumque bouem, semibouemque virum:
quòd Labiryntho, à Dædalo fabrefacto inclusus, obiectos sibi homines deuoravit. Vergil. lib. 6. Aenei. Ouid. epist. 10.

MARTHESIA, siue Marpesia, & Lampedo, sine Lampeto, Reginae fuere Amazonum, regnante Theseo Athenis: nempe anno mundi 2734. ante Christum natum 1228. auctoribus Iustin. libr. 2. & Orof. libr. 1. cap. 15. & 16. Funccius verò reicit ad annum mundi 2754. ante Christum natum 1208. hæ in duas partes exercitu diuiso, inclytæ iam opibus, vicissim bella gerebant: & ne successibus deesset autoritas, generatas se Marte prædicabant. Itaque maiore parte Europæ subacta, Asiæ quoque nonnullas ciuitates occupauere. ibi Ephesum, multasque alias vrbes condidit: tandem ibi Marthesia incurfu barbarorum interficitur, in cuius locum Orithya filia succedit. Iustin. libr. 2. Orof. libr. 1. cap. 15.

LAMPEDO, siue Lampeto Amazonum Regina, Epheso multisque aliis vrribus in Asia conditis, domum cum parte exercitus remittitur, vt patriam tueatur. Cæterùm de huius gestis, & fato nil apud autores reperi, quemadmodum nec ipse etiam Bocacius. De Amazonibus autem in genere pauca dicere lubet. Hæ ex Scythis ortæ, in Cappadociæ ora, ad amnem Thermoodonta confedere: ibi mariti, qui spoliare finitimos consuerant, conspiratione populorum per insidias trucidantur: ipsæ, quarum exilio addebat orbitas, arma sumunt: remp. sine viris augent: matrimonium seruitutem appellant. tandem pace armis quæsita, ne gens interiret, finitimorum concubitus ineunt: si qui mares nascuntur, occidunt: virgines armis exercent, dextris mammis instructis, ne sagittarum iactus impediatur, vnde Amazones dictæ. Iustin. libr. 2.

MENALIPPE, Orithyæ ac Antiopes (hæ ambæ Amazonum reginæ erant) soror, ab Hercule bello superata, captiua abducitur: quam tandem sorori reginæ reddit: & pretium, arma eiusdem reginæ (Baltheum fuisse dicunt) accipit: atq; ita mandato functus, ad Regem Eurystheum Hercules ipse, reuertitur. Vide Iustinum. libr. 2.

HIPPOLYTE, soror Orithyæ, Antiopes, & Menalippes, eodem ipso bello quo soror Menalippe ab Hercule capta, ac abducta est, hæc quoque à Theseo capitur ac abducitur: Sed tamen eam in vxorem Theseus accipit, ex eaque gignit Hippolytum: vt iam à me dictum est supra, in Theseo. Iustin. libr. 2.

Nec verò nesciendum est, Hippolytum omnium castissimum fuisse, eundemque venationi deditissimum: de quo multa legere licet apud autores: maximè apud Ouidium lib. 15. Metamorpho. item Heroidum epist. 4.

ORITHYA, Marthesiæ filia, Amazonum post matrem Regina, tum ob belli industriam, tum ob perpetuam virginitatem, conspicuam se, ac mirabilem præstitit. Hæc ubi comperit bellum, vim quoque fororibus suis illatam ab Hercule & Theseo, hortatur comites in ultionem, frustra que Ponti sinum & Asiam domitam esse dicit, si Græcorum non tam bellis quàm rapinis pateant, auxilium à Rege Scytharum capit. Sed ante prælium defensione orta, ab auxiliis desertæ Amazones, belloque ab Atheniensibus victæ, receptaculum tamen habuere castra sociorum, in regnumque reuersæ sunt. Justin. lib. 2.

PENTHESILEA post Orythiam Amazonis imperauit. Hæc Troianis aduersus Græcos opem tulit. Verg. lib. Aen. 1.

*Ducit Amazonidum lunatis agrina peltis
Penthesilea furens, mediisque in millibus ardet,
Aurea subnectens exertæ cingula mammæ
Bellatrix, audetque viris concurrere virgo.*

Interfecta demum ab Achille, exercitūque eius absumpto, pauca quæ remanserant vsque ad tempora Alexandri Magni durauerunt: quem Thalestris, Amazonum Regina, adiit, ad sobolem ex eo generandam. Hunc cum tercentum fœminis salutauit, cæteris iussis subsistere, copiam sui fecit ei Alexander per tredecim dies. Hæc coram illi in os ingenuè facta est se tantum ad suscipiendos liberos venisse: fœminini sexus se retenturam, marem patri reddituram. reuersa in regnum, breui post tempore cum omni Amazonum nomine intercidit. Quint. Curt. lib. 6. Justin. lib. 2. de hac vide etiam infra in Alexandro.

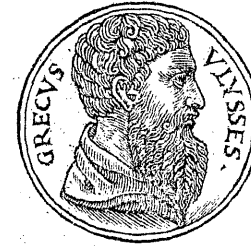
MENE LAVS, Atrei (alij dicunt Plisthenis) & Aëropes filius, in uxorem accepit Helenam formosissimam quidem mulierem, attamen quæ bis rapta est, primùm à Theseo, postea à Paride. Hic Menelaus regnauit apud Lacedæmonios anno mundi 2758. ante Christum natum 1204. aduersus Troianos bellum gessit pro recuperanda uxore, quam non nisi capta Troia recuperauit. bellum gessit decem ferè annis, præterea conscendens nauim in reditu, non nisi post octauum erroris annum patriam attigit. Tantæ molis erat infame reducere scortum: scribit nihilominus Dictys Cretensis non tam animo consternatum fuisse Menelaum ob raptam uxorem, quàm ob Aetram & Clymenam, affines suas. Sustulit ex Helena Hermionem, Dares Phry. Ouid. lib. 11. Metamorp. Cæterum Menelaum Atrei filium Homerus scribit, Hesiodus autem, Plisthenis.

AGAMEMNON regnauit Mycænis anno mundi 2768. ante Christum natum 1194. hic frater fuit Menelai: & omnium consensu Græcorum dux præcipuus aduersus Troianos declaratus est: classem habuit nauium sexaginta supra centum: vniuersa Græcorum classis erat nauium plus mille. Tandem reuersus ab expeditione illa, & bello Troiano confecto, ipse, infidiis Clytemnestræ uxoris, ab Aegystho adultero interficitur: Orestesque filius eius hanc iniuriam vlciscitur, interfectis adulteris, matre scilicet Clytemnestra ac Aegystho. Euripid. in Oreste, Seneca in Agamemnone. Dares Phrygi. Dictys Cre.

PARIS, qui & Alexander dictus, Priami filius fuit & Hecubæ. Hunc pater exponi iussit, quòd mater prægna somniasset se facem ardentem parere: attamen Hecuba materno affectu ducta, curavit vt in Ida monte à pastoribus nutriretur. Adolefcens Oenonem amauit, ex qua Idæum & Daphnidem sustulit. Tandem à parentibus agnitus ac receptus, suscepit legationem in Græciam ad repetendam Hesionem, vbi Helenam rapuit, Troiámque abduxit anno mundi 2768. ante Christum natum 1194. nempe primo anno regni Agaménonis. Propterea bellum Græcorum aduersus Troianos exarsit. Scribit Herodotus renitentem abduxisse, Sparténque expugnasse, ob id à viro recipi meruisse. Achillem sagitta interemit Paris, vicissim quoq; interemptus est à Pyrrho Achillis filio. Herodo. lib. 2. Dares, Dictys Cretensis.

HELENA, Iouis & Ledæ filia, à Theseo primùm rapta, nec multo post Castori & Polluci fratribus reddita, Menelai vxor fuit, cui Hermionem peperit: hanc Paris seu volentem seu nolentem abduxit, vti dictum à me supra est, ac in vxorem duxit. Hæc proditiõnis Troiæ conscia fuisse dicitur, cum Græci armis diffidentes ad dolum se conuertissent: ac facem, proditiõnis signum, ex arce sustulisse, & cum priore viro in gratiam rediisse. De simulachro ac templo Helenæ, in quo mulier ex turpissima, speciosissima facta est, vide Herodotum libr. 6. Capta est Troia deficiente iam vere, 17. diebus ante conuersionem æstiuam, anno mundi 2783. ante Christum natum 1179. Vide Diony. Halicar.

VLYSSES Laërtæ & Anticliæ filius, Solers ac disertus extitit, atque prudentissimus Græcorum, qui in expeditione Troiæ fuerunt. Hic insaniam simulans comitatum negat, nempe irretitus amore iuenculæ coniugis Penelopes: verùm fraude à Palamede detecta, cogitur cum cæteris in bellum proficisci. Detectus ipse, Achillem vicissim detegit, qui etiam in Troianos contendit, anno mundi 2773. ante Christum natum 1189. Vlyses multa tum fraude tum virtute peregit annis decem in obsidione Troiæ: qua capta, per decennium itidem hac atque illac fluctibus marinis iactatus, tandem ad vxorem in patriam peruenit: procorum iniurias vlciscitur. Postea à Telegono, quem ex Circe susceperat, spina trigonis piscis venenata, incognitus transfigitur. Homer. in Odyss. & Verg. in Aene. multis in locis.

PENELOPE, Icarij & Peribcæ filia, Vlyssis vxor fuit castissima. Hæc totos viginti annos maritum illibata pudicitia expectauit, nec vnquam adduci potuit vt alteri nuberet: quanquam pater Icarus cogeret, & proci valde sollicitarent, quos egregio commento fefellit (si credere licet) quanquam aliter de huius pudicitia scribat Lycophron. Vide Ouid. epist. Heroidum prima, quæ nomine Penelopes inscribitur.

A C H I L L E S Pelei Theſſalię regis. & Thetidis filius, Græcorū fortiffimus fuit. Hic iā adultus inter Lycomedis filias, muliebri indutus ornatu latitauit, opera matris quę hac arte cauebat ne ad bellum Trojanum proficiſceretur, vnde non eſſet reuerſurus. Nihilominus tamen Vlyſſis aſtu deprehenſus, ad bellum perducitur. Hic Deïdamiam Lycomedis filiam compreſſit, ex qua Pyrrhum ſuſtulit: quinetiam ob ereptam ſibi ab Agamemnone Briſeïda, pugnare deſtitit, donec Patrocli amiſſiſſimi mors nuntiaretur, quam Hectoris morte compenſauit. Cæterum à Paride tum demum interficitur Achilles: tandem & ipſe Pyrrhus Polyxenam ad ſepulchrum patris immolat. Homer. in Odyſſ. & Vergil. lib. Eneid. 2. & Statius. libr. Thebai. 1. item Dares, & Diçtys Cretenſis.

P O L Y X E N A Priami & Hecubę filia ſpecioſiſſima, ad tumulum Achillis à Pyrrho eiufdem Achillis filio, interficitur, ad placandos Achillis manes. Ouidius libro 13. Metamor.

Placet Achilleos maçtata Polyxena manes.

Polyxenam fertur Achilles in mœnibus Troiæ conſpectam adamaſſe, eamq; in vxorem petuiſſe: Priamus annuit: in Apollinis templum conuenitur, ad ineunda pacis nuptiarumque foedera: verum inibi interim Achilles à Paride dolo interficitur. Vide vt ſupra, & Euripi. Trage.

N A V P L I V S, Euboę inſulę Rex, quam Nigropontum hodie vocāt, Palamedis pater fuit, eius inquam qui Vlyſſis commento & fraude, ab exercitu lapidibus eſt obrutus: Vlyſſes ſiquidem oderat Palamedem, mortemque illi dolo machinatus eſt, quod technam ſuam detexiſſet, cum illi furorem ſimulanti, vt ad bellum minimè proficiſceretur, filium in ſulco obiecit. Nauplius vt filij necem vlciſceretur, vxores principum Græcorum, tum cum Troiam obſidebant, in iuuenum adulteria pellexit, ſperans vt in reditu mutuis ſe vulneribus confoderent propter vitiatas vxores. Præterea Græcis redeuntibus, ignem ex Caphareo monte oſtendit: quò factum eſt vt bona pars ad ignem, tanquam ad proximum portum ad nauigans, inter ſcopulos naufragium fecerit. tandem doloris impatientia ſe ipſum in mare præcipitar, quòd Vlyſſes & Diomedes, quos maximè obrui cupiebat, incolumes euafiſſent. Vide Homer. Vergi. Qui. multis in locis ſingulos.

P A L A M E D E S Nauplij filius, quatuor dicitur literas inueniſſe, præterea ordinem aciei, ſymbolum bellicum, & vigilias, ad exemplum gruum: item calculorum ludum, atq; aleam, & latrunculos, quos ſcachos vulgò dicimus, & menſurarum ac ponderum rationem, quinetiam annum ad Solis curſum, menſes ad Lunę accommodaſſe. Hic ab Vlyſſe falſò proditiõnis inſimulatus, lapidibus obruitur. Vide Ouid. lib. 13. Metamor. Cel. Rhodig. lib. 20. cap. 27. & lib. 7. cap. 31. Huius Palamedis Poemata dicitur Homerus, inuidiæ ſtimulis agiſſe, concerpiſſe, aut exuſiſſe. idem Cel. Rhodig. id tradit, lib. 20. cap. 30. Vide item Volat. lib. 18. & Pli. 7. cap. 56.

IEPTE, filius Galaad ex meretrice, iudicauit populum Israël anno mundi 2787. ante Christum natum 1175. Hic pugnavit contra Ammonitas, quos tradidit dominus in manus eius. voverat autem prius, satis tamen imprudenter, se in holocaustum oblaturum domino eum qui primus de domo sua egrediens, sibi occurreret victori: acciditq; vt filia sua vnigenita cum tympanis & choris ei reuertenti occurreret, qua visa scidit ipse sua sibi vestimenta, præ dolore: immolauit tamen filiam post duos menses, quos illa impetrarat ad lugendam virginitatem. Vide lib. Iudi. cap. 11. & 12. sex annis iudicauit Iephte Israël. Ioseph. lib. Antiqui. 5. cap. 12.

ABESAN, de Beth-lehem, mortuo Iephte iudicauit Israël septem annis. Hic habuit triginta filios & totidem filias, quas omnes maritis tradidit, simul filiis omnibus vxores dedit: foras misit filias, filiorum autem vxores domum introduxit. Iudi. 12. Ioseph. lib. 5. cap. 12. Rabbi Salomon & Chaldæus paraphrastes hunc Abefan Boos esse dicunt. Post Abefan, Aelon de tribu Zabulon, iudicauit populum annos decem: post quem etiam Abdon de tribu Ephraim, iudicauit Israël annos octo. Iudicum cap. 12. post hunc Samson iudicauit, cuius meminero postea.

LATINVS Laurentū Rex, Fauni & Maricæ, filius fuit. Hic vel bello ab Aenea victus, vel tantum certior factus quinnam, & vnde esset Aeneas, antequam signa canerent, ipsi Aeneæ dextram, fidei signum, dedit: filiam deinde in vxorem tradidit, quanquam prius pacta esset Turno Rutulorum regi. Aeneas de nomine vxoris Lauinia, Lauinium appellat. Turnus ob præceptam Lauiniam sibi pactam, bellum mouet: vtrinque summa contentione pugnarum est: inclinavit tamen victoria in Troianos, qui Latinum eo in prælio amisere. anno mundi 2787. ante Christum natum 1175. Titus Liuius lib. 1. & Diony. Halicar. lib. item primo.

LAVINIA Latini & Amatae filia, Aeneæ vxor post Creusam fuit. Hæc mortuo Aenea Ascanij tutelam gessit: deinde ab eodem Ascanio, Lauinio, vrbe iam florente atque opulenta, donata est: nouam ipse aliam sub Albano monte condidit, quam ab situ porrectæ in dorso vrbis, Longam Albam appellauit. Titus Liuius lib. 1. Lauinia Syluium Posthumum peperit, tertium Regem Latinorum: qui sic dictus est, quod post patris Aeneæ fatum in syluis natus ac educatus sit. Videto vt supra.

AENEAS, Anchisæ & Veneris filius ac Priami gener, pius, probus ac bellicosus à Vergilio in gratiam Augusti describitur: aliter enim scribunt grauisissimi autores. Hic patrem humeris impositum Troiano incendio dicitur eripuisse, Creusam vxorem in turba amisisse, in Italiam nauigasse, Turnum bello vicisse, Laui-
niam duxisse, oppidum condidisse Lauinium, de nomine vxoris sic dictum: Ascanium, qui Albam Longam condidit, genuisse. Aduentum autem Aeneæ in Africam, congressum, societatem aut nuptias cum Didone, vt fabulosa prætereo: neque enim appulisse in Africam scribunt historici probatiores: neque, vt appulerit, Didonem illic potuerit reperisse, cum nõdum nata esset. Nauigationem Aeneæ sic paucis describit Titus Liuius libr. 1. *Aeneas, inquit, domo profugus, primò in Macedoniam venit: inde in Siciliam, quaerens sedes, delatus est. Ab Sicilia, classe Laurentem agrum tenuit. Troia & huic loco nomen est.* De morte Aeneæ nil certi reperi. Constat dum cum Rutulis ac Hetruscis, congregitur, multos vtrinque cæsos, Aeneæ autem corpus nusquam inuentum. id prælium commissum est postquam treis annos ab obitu Latini foceri sui, regnasset Aeneas, anno à capta Troia septimo. Dio. Halicar. libr. 1. Titus Liuius libr. 1. Verg. in libris Aeneidos. Lauinium urbem condidit Aeneas anno mundi 2788. ante Christum natum 1174.

TURNVS, Rutulorum Rex, Amatae, vxoris Latini, consobrini fuit. Huic pacta fuerat Lauinia ante aduentum Aeneæ: quare prælatum sibi aduenam ægrè ferens, simul Aeneæ Latinoque bellum intulit. Vide vt supra. Victus singulari certamine Turnus ab Aenea, victoriam cum sponfa, riuali Aeneæ reliquit. Verg. lib. Eneid. 12.

ORESTES occiso Aegistho imperat Myccænis, quæ vrbs est in Peloponneso, anno mundi 2789. ante Christum natum 1173. Fuit hic Agamemnonis & Clytemnestrae filius: matrem adulteram cum adultero suo Aegistho interemit, quod patrem suum etiam interemerant. Deinde Pyrrhum quoque interfecit, quod Hermionem sibi prius desponsatam, quæ & Pyrrhum oderat, rapuisset, vique eam in vxorem sibi retinuisset. Ob hæc scelera furis agitatus vagabatur: habuit interim Pyladem fidum itineris comitem ac periculorum socium. Peruenit itaque Orestes in regionem Tauricam, vbi inuenta forore Electra, cum ea, iam furore purgatus, migravit in Italiam. Orestes pro Pylade, Pylades pro Oreste, vterque pro altero mori minimè recusauit: sicut nec Nyfus pro Eurialo, nec Eurialus pro Nyso, vti est apud Vergil. quare numerantur inter insigniora amicorum paria. Vide Sophocl. in Electra, Euripid. in Oreste. Cicer. de amicitia, & li. 2. de finib. Ouid. Epist. 8. Heroidum.

HERMIONE Menelai & Helenæ filia fuit. Hæc à Tyn-
 daro auo materno primùm pacta est in vxorem Orestis, interea dum pater in bello Troiano militaret: qui etiam eandem Pyrrho, mortuo patre Achille, promittit. Pyrrhus reuersus eam rapit, ac retinet inuitam: quamobrem indignatus Orestes Pyrrhum in templo Apollinis, ope Macarei sacerdotis interficit, vxoremque suam Hermionem recipit. Videto Vergi. li. 3. Aene. Ouid. epist. 8. supradicta, quæ inscribitur, Hermione Oresti.

ASCANIUS Aeneæ filius, Latinorum Rex fuit, anno à mundo condito 2789. ante Christum natum 1173. Hic à fluuio Phrygiæ Ascanius dictus est: præterea Ilus, ab rege Troianorum Ilo: quinetiam Iulus, à prima barbæ Lanugine. Vergili. Aeneid. 1.

At puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo

Additur, Ilus erat, dum res sterit Ilia regno.

Huic puero flammula quædam supra caput apparuit, quæ nec vrebat, nec manibus extingui poterat: hinc sumptum omen est, futurum ut aliquando imperaret: idem narrat de Seruio Tullio Liuius lib. 1. Cæterum Ascanius cum 25. annos in Lauinio regnasset, Longam Albam condidit, ac nouerçæ, quæ antea restituta fuerat (nam priuignum Ascanium metuens, in sylvas se receperat) Lauinium reliquit: regni hæredem fecit Posthumum fratrem suum ex diuersa matre, cum nondum esset Iulus eius filius ad regendum idoneus per ætatem. imperauit Ascanius 38. annis, cum Lauinio, tum Longæ Albæ. Ab Iulo eius filio, Iuliorum familia orta est. Eutrop. auctus.

SYLVIVS Posthumus Aeneæ ex Lauinia filius, regnum Latinorum tenuit post Ascanium, anno mundi 2827. ante Christum natum 1135. Imperauit apud Latinos annis 29. de ratione nominis huius, dictum est supra in Lauinia. huius temporibus agebat Homerus, ut autor est Casiodor. Vide Diony. Halicarn. & Eutro. lib. 1.

SAMSON filius Manue de tribu Dan, iudicauit post Abdon, populum Israëliticum annos 20. quorum initium fuit anno mundi 2818. ante Christum natum 1144. Hic vir fortissimus leonis catulum sæuum ac rugientem, qui ei occurrebat, in frustra dilacerauit quasi hœdum, nihil omnino gladij habens præ manibus. post aliquot dies inuenit in ore huius leonis examen apum ac fauum mellis. Hic propter ablatam vxorem, segetes Philisthinorū exussit, ligatis facibus ad caudas tercentum vulpium. Maxilla asini mille Philisthinorū interemit: Israëlitas à seruitute eorum liberauit, quibus 40. annis seruierant. in Gaza cum circumdaretur custodibus in porta vrbis stantibus, ipse confurgens circiter medium noctis, apprehendit ambas portæ fores cum postibus & sera, imposuitque humeris suis, & portauit ad verticem montis. Vide Iudi. 14. & 15. ca. Iose. Anti. li. 5. ca. 13. post Samsonem Heli fuit summus sacerdos ac iudex populi per 40. annos, cui successit Samuel.

DALIDA, siue Dalila, meretrix fuit, quam amauit Samson. Hæc argento à principibus Philisthinorum accepto corrupta, amasium Samsonem tonsum prodidit, qui ab hostibus captus, erutis oculis in carcerem detrusus est. Postea inde vocatus est ut luderet coram eis, qui excæcato & ligato volebant illudere: at ille cum venisset, & coram illis luderet, inuocato Domino ait: *Domine Deus meus memento mei, & redde mihi nunc fortitudinem pristinam, ut vlciscar me de hostibus meis.* Tunc apprehendit columnas ambas ambabus manibus, & cecidit domus, quæ cadendo interfecit ad tria millia vtriusque sexus Philisthinorum, vnà cum ipso. Consulito li. Iudi. cap. 16.

BRVTVS Ascanij Aeneæ filij ex Syluio nepos (quam alij cenſeant Syluium Aeneæ filium Poſthumum fuiſſe) fertur proceros quosdam, atque immanes viros ſede ſua expulſiſſe: inſulamque eam de ſuo nomine Britanniam cognominari, quæ prius vocabatur Albion, ab Albina quadam Syriæ regis filia, quæ vnà cum 32. ſororibus, interfectis ab ſe viris, à patre expulſa, in hæc loca appulſa erat, poſt annos circiter 50. ab excidio Troiæ, id eſt circa annum à mundo condito 2832. ante Chriſtum natum 1130. cœpit in ea inſula, quam magnam Britanniam vocant, regnare Brutus iſte, illiſque fertur liberos genuiſſe tres, qui totidem ſibi regna conſtituerunt: Locrum à quo Locria: Cambrum à quo Cambra, nunc Vuallia: & Albanactum, à quo Albania, quæ Scotia poſtea dicta eſt. Locrus fratribus ſuperſtes, ſolus Britannia potitus eſt: poſt quem Maddan annos quadraginta regnauit. hæc Raphaël Volaterranus in Geographia, lib. 3. de populis ac regibus Britannia, quam nunc Angliam vocant. Supputationem annorum poteſt etiam colligere, ac deprehendere in Aſcanio Aeneæ filio, de quo à nobis dictum eſt ſupra, paulò antè, tertia ab hinc pagina.

IGNOGNE Pandraſi Leo-græciæ Regis filia, huius Bruti vxor fuit, ex qua tres, qui ſupradicti ſunt, liberos ſuſtulit. Vide to Supplementum Chroni. li. 4. Item Chronica Chronicorum.

HOMERVS Græcus Poëta percelebris, clarebat circiter annum mundi 2838. ante natiuitatem Chriſti 1124. ſecundum Caſſiodorum. nam Cornelius Nepos in libris Chronicorum refert ad longè poſtèriorem ætatem, puta ad annum mundi 3051. ante Chriſtum natum 911. ante Romam conditam 160. annos. Natum itaque Homerum, vt inquit Plutarchus, belli Troiani tempore, eiufdèmq; ſpectatorem fuiſſe, quidam ſcribunt, alij 100. annis poſt, alij 150. Mater ad Meletem fluuium eum peperit, ob idque Meleſigenes appellatus eſt: poſtea cæcus factus, Homeri nomen accepit. Duo præcipua poemata ſcripſit, Iliada & Odyſſeam. Ilias geſta Græcorum & Barbarorum propter Helenæ raptum, ſed præcipuè Achillis præclara facinora complectitur. Odyſſea verò, Ulyſſis ex Troiano bello in patriam reditum. Scribunt eum obiſſe præ ingenti mœre, cum ænigma à piſcatoribus propoſitum non poſſet diſſoluere: ipſum autem ænigma erat huiufmodi: *Quæcumque cepimus, reliquimus: quæ verò non cepimus, habemus.* Vide Plutar. in vita Homeri.

HESIODVS Poëta, paulò præceſſit Homerum, imò & coætaneus eius, & ſanguine illi iunctus fuiſſe perhibetur. Certè Herodotus ſcribit Heſiodum atque Homerum 400. non amplius annis ipſum præceſſiſſe: extitit autem Herodotus circiter annum mundi 2520. & ante Chriſtum natum 1442. erat Heſiodus ex Aſcra, vico Bœotia, vnde & Aſcræus dictus. Hic primus ac princeps omniū, de agricultura verſibus ſcripſit, quem imitatus eſt Verg. in Georgicis. Scribebat in Bœotia Helladis, vt inquit Plin. lib. 18. ca. 24. de eius morte miſera, curque à Locrenſibus quibuſdam aduſcentibus ſit occiſus, vide Plutar. in conuiuio ſeptem ſapientum.

SAMVEL, Elcanæ filius ex Anna, iudicauit populum Israël post Heli, anno mûdi 2878. ante Christum natum 1084. Hunc filium mater diu sterilis, præcibus à Deo impetrauit, quem etiã Deo obtulit. Arcam Dei reducunt Philisthini, quam tempore Heli ceperant: iudicauit Samuel annos 11. iuxta Hebræos, puta vsque ad Saul, primum regem. Senex factus Samuel, constituēbat filios suos Ioëlem & Abiam iudices in Israel, qui cum non ambularent in viis patris, sed declinarent ad avaritiam & munera, peruertentes iudicium, maiores natu Israel petierunt à Samuele regem, qui iudicaret more gentium cæterarum. Itaque Saul à Samuele vngitur in regem, præcipiente Domino. 1. libr. Reg. ca. 1. 2. & 3. ad 9. vsque cap. Ioseph. li. Anti. 5. cap. 15. & seq.

SAVL filius Cis, de tribu Ben-iamin, vnctus est in regem primum Israëliitarum, eodem anno quo Samuel filios suos constituerat iudices: nempe anno mundi 2889. ante Christum natum 1073. Erat Saul altior vniuerso populo à capite ad humeros, quem videns populus clamauit, *Vivat Rex*. Ammonitas & Philisthæos vicit. At contra præceptum Dei, non expectato Samuele, sacrificans, abiicitur à Deo: item contra præceptum Dei victis Amalecitis, regem eorum & prædam reseruauit: filiam suam Michol Dauidi in vxorem dedit. Tandem victus à Philisthæis, ne viuus in manus eorû veniret, à quibus occideretur, seipsum propriis manibus interfecit. Vide 1. libr. Reg. à fronte ad calcem. hunc lib. sunt qui vocent 1. Samuelis. imperauit Saul annis duobus. Iose. li. 6. ca. 4. & sequen.

DAVID filius Iesse (Iesse vocabatur quoque Isai) regnauit super tribum Iuda in Hebron, anno mundi 2891. ante Christum natum 1071. quo tempore etiam Isboseth constituitur Rex super Israël, regnauit autem David super Iudam & Benjamin in Hebron septem annos, & sex menses: præterea super alias decem tribus, & super totum Israël annos 33. Hic cum gregem patris pasceret, leonem & vrsū apprehenso mento occidit: quare nec cessauit ad futurum sibi Dei auxilium aduersus Goliath: igitur lapide funda iacto, gigantem interfecit. Propheeta Nathã eum homicidij arguit. Præterea proposuit ei Deus per Gad Prophetam tria pœnarum genera, quod populum numerasset: aut septem annorum famem, aut trium mensium persequente hoste, fugam, aut trium dierum pestilentiam: vltimum elegit, inquit melius esse vt in manus Domini incideret. tunc vsque adeo sauiit pestis vt 70000. virorum hac lue perirent, ad ædificationem templi populū & Salomonem filium hortatus, descriptionem ac necessaria ad ædificationem dedit. annos natus 70. moritur, ac sepelitur in Beth-lehem. 2. libr. Regum. 11. cap. & sequen. Ioseph. lib. Antiq. 6. cap. 10. & sequentibus.

SALOMON filius David ex Beth-sabea, incipit imperare in Israël anno mundi 2931. ante Christum natum 1031. Hic sapientiam à domino postulauit, & impetrauit. habuit ad ædificationem tēpli 70000. qui onera portarent, latomorum 80000. præpositorum 33000. locutus est 3000. parabolas, fuerunt carmina eius 5000. annuus reditus eius erat 666. talentorum auri, excepto vectigali, valebatq; talentum auri ad 5000. aureorum. mira potes legere à cap. 4. 3. li. Reg. ad 10. itē apud Iose. li. 8. vxores habuit quasi reginas 700. & concubinas 300. quæ cum ex gentibus essent, vt eis gratificaretur, ad idololatriam deflexit: quare decem tribus à filio suo ablata. regnauit annos 40.

ROBOAM filius Salomonis ex Naama Pharaonis filia, mortuo patre regnavit super filios Israel qui habitabant in civitatibus Iuda, anno mundi 2971. ante Christum natum 991. nam decem tribus ad Ieroboam defecerant. Hic Roboam spreto senum consilio, iuvenum consilium amplexatus est, superbissimè respondens populo qui tributorum imminutionem postulabat: quamobrem desciverunt ab eo decem tribus. ipse autem 80000. virorum congregavit ex tribu Iuda & Ben-iamin, ut sub iugum eius qui filius & hæres Salomonis erat, mitterent has decem tribus quæ ad Ieroboam defecerant: sed ut ne pugnaret prohibuit Dominus, dicens à se factum esse istud, quemadmodum per Ahiam Prophetam prædixerat. Vide 3. Reg. 11. 12. 13. 14. cap. & 2. Paralipomen. 10. 11. 12. cap. Iosep. lib. Antiquitatum 8. cap. 7. & 8. regnavit annos 17. cui successit filius, nomine Abia, siue Abiam.

SESACH rex Aegypti, ascēdit in Ierusalē, & tulit thesauros domus Domini, & thesauros regios & vniuersa diripuit, anno quinto regni Roboam. habebat Sesch in exercitu 1200. curus, equitum 6000. Vide ut supra.

AHIAS Silonites, Propheta, prædixit ipsi Ieroboam decem tribuum ad se defectionē: nam apprehendens pallium suum novum quo opertus erat ipsemet Ahias, scidit illud in duodecim partes: & ait ad Ieroboam, tolle tibi decem scissuras: hæc enim dicit Dominus Deus Israël: *Ego scindam regnum de manu Salomonis, & dabo tibi decem tribus.* Vide 3. lib. Regum cap. 11. Iosep. lib. Antiquit. 8. cap. 7.

IEROBOAM filius Nabat regnavit in Israël super decem tribus, eodem anno quo Roboam imperavit duabus tribubus, Iudæ scilicet ac Ben-iamin nempe anno à mundo condito 2971. ante Christum natum 991. Hic Ieroboam fecit duos vitulos aureos ad retinendum populum ne ascenderet, adorandi gratia, in templum Ierosolymitanum, & ne hac fortè via deficeret ad regem Roboam, qui Ierosolymis imperabat. Sic falsa religione propter ambitionem & regnandi libidinem, populum imbuit, nam adorandos hos vitulos palàm exhibuit, clamans: *Nolite ultra ascendere in Ierusalem, ecce Dii tui Israel, qui te eduxerunt de terra Aegypti.* Hic manum in Prophetam extendit, & aruit, nec potuit eam rex ad se retrahere: at verò orante Propheta, restituitur in integrum manus arida. Tandem à filio Roboam, Regis Iudæ, vincitur. Rexit Israelem annis 22. successit Nadab filius eius. Vide 3. lib. Reg. ca. 11. 12. 13. 14. Iosep. lib. Anti. 8. cap. 8. 9. 11.

ABIA, seu Abiam, filius fuit Roboam, ex Maacha filia Abesalom, & successit patri in regno Iudæ, anno mundi 2988. ante Christum natum 974. Hic prauum se, ac paternorum vestigiorum æmulum præstitit: orantibus tamen Deum suis militibus, vicit ipsum Ieroboam. tunc corrûere 50000. virorum fortium ex Israël, confossi à viris Iuda. Nam diuisæ erant duodecim tribus Hebræorum in duo regna, Iudæorum, & Israëlitarum: præerátque rex Iudæorum duabus tantum tribubus, videlicet tribui Iudæ, & Ben-iamin: Rex verò Israëlitarum imperitabat reliquis decem tribubus. Rexit itaque Abia Israël tribus ferè annis 3. Reg. 15. cap. & 2. libr. Paralip. cap. 13. Ioseph. libr. Antiq. 8. cap. 11.

ASA, filius Abiæ, successit patri in regno Iudæ, anno 20. regni Ieroboam regis Israël, imperauitque annos 41. Fuit Asa rex pius in Deum & homines, subuertit altaria peregrini cultus, confregit statuas, lucos succidit: & præcepit Iudæ vt quæreret Dominum Deum patrum suorum, legi diuinæ pareret, & vniuersa mandata impleret. Habuit de tribu Iuda 300000. de Beniamin autem 250000. militum virorum fortissimorû. Egredus est contra eos Zara rex Ethiopum cum decies centenis hominum millibus: hos implorato diuino auxilio, fugauit Asa: fugatos, internecioni dedit. Post hæc iniit fœdus cû Benadab rege Syriæ, timens Baasa regem Israël: quæse à Propheta Hanani corripitur, quem in neruum misit. Deinde dolore pedum grauissimo laborans, cû iam multos occidisset, opem medicorum potius quàm Dei quæsiuit. 3. Reg. 15. cap. 2. Paralip. 14. & 15. Ioseph. lib. 8. cap. 12.

NADAB filius Ieroboam successit patri in regno Israël, anno secundo regni Asa, Regis Iudæ: hic impius, genuina patris proles, nō diu imperauit: occisus est à Baasa anno tertio Asa Regis Iudæ: & regnum eius occupauit homicida ille Baasa. Vide tertium librum Regum, capitibus 14. & 15. imperauit anno à condito mundo 2992. ante Christum natum 970.

BAASA occiso Nadab, regnauit super Israël annos 24. homicidio regnum assecutus, homicidia iterum perpetravit: nam omnē familiam Ieroboam interfecit. fuit huic bellū cum Asa, nam ascēderat Baasa in Iudā, & Rama muro cingebat, vt ne quis à regno Iudæ in regnū Israël penetrare posset: quāobrem perterrefactus Asa, missis muneribus opem Ben-adab Regis Syriæ implo- rauit: vt dictum iam à me supra est in Asa. Tandem Iehu prædixit ipsi Baasæ sui ipsius suorūque ruinam ob idololatriam, sicuti familiæ Ieroboam. successit Baasæ Ela filius. incepit regnare Baasa anno mundi 2992 ante Christum natum 970. Vide li. 3. Regum 15. & 16. cap. Ioseph. lib. Antiq. 8. cap. 12.

f

E L A filius Baasæ, defuncto patre imperat Israëlitis anno mundi 3015. ante Christum natum 947. nempe anno 26. Asæ Regis Iudæ: & anno 27. eiusdem ebrius occiditur à Zambri, duce mediæ partis equitum huius Regis Elæ. Itaque Zambri regnum inuadens occidit omnem familiam Baasæ: quod cum rescivit populus, constituit sibi alterum Regem nomine Ambri, qui obsedit Zambri in Therfa. Porro cum videret Zambri expugnandam esse ciuitatem, ingressus palatium succendit se cum domo regia: sic tyrannide regnum affecutus, septimo etiam die tyrannidem in semetipsum exercuit. Vide lib. 3. Reg. cap. 16.

A M R I (Iosephus Amarin vocat) Israëliticum regnum administravit anno mundi 3016. ante Christum natum 946. nec verò nesciendum est, post Zambri diuisum fuisse populum in duas partes, altera fauebat Thebni, altera Amri: hæc contentio durauit ad aliquot annos: tandem præualuit pars quæ elegerat Amri in Regem, & mortuus est Thebni: sic confirmatum est regnum ipsi Amri, cuius regno etiam adduntur anni huius dissensionis: nã dicitur imperasse in Israël annos duodecim. Hic montem Samariæ emit à Somer (Samarum vocat Iosephus, à quo Samaria dicta) duobus talentis argenti: illic ædificauit Samariam, regni que sedem constituit, sex annis in Therfa egit, reliquos in Samaria. Vide li. 3. Reg. cap. 16. & Iose. lib. Anti. 8. cap. 12. Successit ei filius etiam impius Achab.

A C H A B regnauit in Israël anno 38. regni Asæ Regis Iudæ: hic erat annus mundi 3027. ante Christum natum 935. tenuit Achab principatum in Samaria annis 22. omnes priores Reges impietate superauit: duxit uxorem Iezabel Regis Sidoniorum filiam: & posuit aram Baal in templo Baal, quod extruxerat in Samaria, ipsumque Baal adorauit. Prædixit ei Propheta Elias famem, quæ tres annos durauit. post hæc occurrit Achab Eliæ, cui dixit: *Tu es ille qui conturbas Israël?* respondit Elias: *Nō ego turbauit Israël, sed tu, & domus patris tui, qui dereliquistis mandata Domini, & secuti estis Baal.* Deinde miraculo facto in holocausto Eliæ, eiusdem Eliæ iussu sacerdotes Baal impostores interficiuntur, erant autem 450. Achab semel atque iterum prælio vicit Ben-adab: tertio contra eundem pugnans mutata etiam veste, sagitta fortuito ad mortem vulneratur. 3. Reg. 16. ca. & sequen. Iose. li. Ant. 8. ca. 12. & 13.

I E Z A B E L filia Eth-Baal Regis Sidoniorum, uxor fuit huius supradicti Achab. Impia hæc Pseudoprophetis Baal fauens, Eliæ mortem minitata est: quod cum resciret Elias, aufugit. præterea ipsi Naboth mortem machinata est, qui lapidibus est obrutus, quod falsis testibus conuicisset ipsa Iezabel, cum Deo ac Regi maledixisset. occasio autem inde manarat, quod vineam, patrum suorum hæreditatem, Regi Achab nō permisisset Naboth. Vide li. 3. Reg. 19. & 21. ca. & Iose. li. Anti. 8. ca. 13. Hæc iussu Iehu de fenestra præcipitata est, in Iezrahel: cum, audiens aduentum eius, ornasset se, ac furo faciem deliniuisset: aspersusque est sanguine paries, & equorum vngulæ conculcauerunt eam: iussitque eam sepeliri Iehu, quod filia Regis esset: at cum sepelirent eam, non inuenerunt nisi caluariam, & pedes, & summas manus, iuxta prædictionem Eliæ. 4. Reg. 9.

ELIAS Thesbites, Propheta fuit clarissimus: floruit temporibus Achab & Ochosiæ, Regum Israël. Vir quidem fuit pilosus, zonæque pellicea accinctus renes: zelo maximo erga Dei cultum affectus, varia edidit miracula quæ vulgatissima sunt (siquidem gratia apud Deum maxima valuit) nam quid commemorem vt in solitudine pastus sit à coruis, deinde ab Angelis: vt pluuiam impetrarit: vt pseudo prophetas increparit, ac interfecerit: vt Quinquagenarij duo, cum suis militibus, ad comprehendendum eum ab Rege Ochosiæ, filio Achab, missi, igne cælitus demisso, subito consumpti fuerint: vt aquas fluuij Iordanis pallio suo percussas diuiserit: vt denique per turbinem in cælum raptus fuerit curru & equis igneis: Legat qui volet 3. li. Regum à cap. 18. ad finem vsque. Eccle. 48. cap. Iacob. epist. ca. 5. item Ioseph. lib. Antiq. 8. ca. 12. & sequentibus capitibus.

ELISEVS filius Saphat, iubente domino vnctus est ab Elia in Prophetam, nempe vt succederet ipsi Eliæ, eique ministraret. arantem Eliseum reperit Elias: sic ex agricolatione ad Prophetiam vocatur. Hic petiit sibi dari spiritum Eliæ duplicem: filium hospitiæ suæ mortuum suscitauit: Naaman Syrum à lepra curauit, præmiâque recusauit. Vitam eius, ac miracula multa. quibus claruit, hoc loci non est instituti mei persequi: amplius nosse qui cupit, legat lib. 4. Regum à 1. cap. ad 14. Porro id minimè silentio prætereundum est, quod scribitur in lib. 4. Reg. cap. 13. in hæc verba: *Quidam sepelientes hominem, viderunt latrunculos, & proiecerunt cadauer in sepulchro Elisei: quod cum tetigisset ossa Elisei, reuixit homo, & stetit super pedes.* Vide etiam Iosephum li. Antiq. 9. cap. 8.

IOSAPHAT filius Afa, regnare cœpit super Iudam anno 4. Achab, regis Israël: hoc est anno mundi 3031. ante Christum natum 931. annorum erat 30. cum regnare cœpisset, & 25. annis regnauit: pietatem coluit, patris Afa genuinam prolem se præstitit. Classem parauit quæ nauigaret in Ophir ad aurum inde auhendum. Philisthæi munera ei afferebant, & vectigal argenti: Arabes quoque adducebāt pecora amplissima. ædificauit in Iuda domos ad instar turrium, vrbesque muratas. Tertio regni anno misit qui circuirent cunctas vrbes Iuda, atque docerent populum, gestantes librum legis Domini. Constituit iudices in singulis vrbus, quibus dixit: *Videte quid faciatis: non enim hominis exercetis iudicium, sed Dei: & quodcumque iudicaueritis, in vos redundabit.* Insurrexerunt in eum Ammonitæ & Moabitæ, qui in semetipsos versi, mutuis concidere vulneribus: ampla spolia lægit Iosaphat. Vide 3. li. Reg. ca. 22. & 2. li. Para. cap. 17. 18. 19. & 20. & Iose. li. 9. ca. 1.

IORAM filius Iosaphat, successit patri. Hic omnes fratres suos occidit, & quosdam de primoribus Iuda. Athaliam (Gotholiam vocat Iose.) vxorem duxit, filiam Amri, quæ illum ad cultum idolorum adduxit: quare allatæ sunt ei literæ à Propheta quodam, quæ vltionem diuinam ei prædicebant, quod imitatus esset Achab, & quod fratres suos meliores se, occidisset, & declinasset à pietate Iosaphat patris sui. Suscitauit ergo Deus Philisthinos & Arabes, qui terram Iuda vastarunt, domum Ioram diripuerunt, filios eius occiderunt, præter Ioachas minimum natum. Regnauit Ioram tres annos vnâ cum patre, & 4. post patrem: successit filius eius Ochosiæ. fuit alter Ioram filius Achab, rex Israël, de quo pa. sequen. hic verò rex Iudæ. Vide vt supra.

OCHOSIAS filius Achab, regnare cœpit super Israël in Samaria anno mundi 3049. ante Christum natum 913. Hic impius, prauus, & vtrique parenti persimilis extitit: atque æger ex lapsu, misit consultum Deum Accaron, an conualesceret: reuertuntur auntij, dicentes occurrisse sibi hominẽ pilosum, renibus accintum zona pellicea, qui dixerit vt reuertentur, renuntiarẽtque minimẽ conualiturum. Ochosias Eliam esse qui nuntios impediuiisset ratus, misit ad eum Tribunum cum quinquaginta militibus, vt eum adducerent, quos omnes ignis cœlitus demissus, consumpsit: cum totidem iterum misisset Ochosias, eodem fato correpti sunt: Tribunus autem qui tertius missus est, supplex Eliam deprecatus est: qui Elias, ab Angelo præmonitus, cum hoc Tribuno ad Ochosiam perrexit. Tandem ab Elia increpatus est Ochosias, apud quem idipsum locutus est, quod per nuntios primùm prædixerat. Itaque ex hac infirmitate obiit, nullis relictis liberis: quare successit ei frater suus Ioram. Vide 3. Regũ 22. cap. & 4. Reg. 1. ca. item Ioseph. li. Antiq. 9. ca. 2. regnauit annos duos. Fuit alter Ochosias filius Ioram Rex Iuda, cuius infra meminero: hic verò Rex fuit Israël.

IORAM frater Ochosiæ, & filius Achab, successit prædicto Ochosiæ fratri suo in regno Israël, regnauitque in Samaria duodecim annis. Huius tẽporibus Rex Syriæ Ben-adab obsedit Samariam, vbi fames magna inualuit, ad eò vt venundaretur caput asini octoginta argenteis. Vide 3. li. Reg. ca. 20. Item Ioseph. li. Antiq. 9. ca. 4. huic successit Ichu. Fuit quoque alter Ioram filius Iosaphat, de quo supra, Rex Iuda: hic autem Rex Israël.

OCHOSIAS filius Ioram Regis Iudæ, non autem eius Iorã qui fuit Rex Israel, successit patri in regno Iudæ anno 12. Iorã filij Achab Regis Israel. annos natus erat 20. cum regnare cœpisset, & imperauit Ierofolymis anno tantum vno, qui erat annus mundi 3060. ante Christum natum 902. Impiẽ egit, secutusque est domum Achab: iniit societatem cum Ioram filio Achab, de quo supra proximẽ mẽtionem feci: & cum eo gessit bellum aduersus Hazael, Regem Syrorum. Iste Ochosias iussu Iehu, qui in Regem vnctus fuerat, interfectus est. Vide li. 4. Reg. 8. & 9. ca. item li. 2. Paral. 22. ca. Fuit alter Ochosias filius Achab, & frater Ioram, Regum Israel, de quibus supra mentionem fecimus, & nunc quoque commune factum candidum lectorem volumus.

ATHALIA, mater huius Ochosiæ, cum videret mortuum Regem filium suum, interfecit omne semen regium, præter paruulum, nomine Ioas, filium huius Ochosiæ Regis Iuda: quem Iosaba, filia Ioram, Regis Iudæ, patris Ochosiæ proximẽ supradicti, absconderat. Athalia itaque vsurpauit regnum Iudæ, rexitque septem ferẽ annos: nam hoc eodem anno septimo Ioas vnctus est in Regem à Ioiada Pontifice, & occisa est Athalia. Videto li. 4. Reg. ca. 11. item Ioseph. li. Antiq. 9. cap. 7. vbi hanc vocat Gotholiam. Cæterum quatenus attinet ad annorum supputationem, Athalia hæc, vt apud Chronologos comperio, regnare incepit super Iudam, anno à mundo condito 3061. ante verò Christum seruatorem natum, 901. & imperitauit, vt prædixi, annis ferẽ septem.

I E H V, Dux exercitus Ioram, Regis Iudæ, imperante in Israël Ioram filio Achab, & Ochofia filio alterius Ioram in Iuda, vnctus est in Regem Israel, regnavitque his duobus interfectis, anno mundi quo Athalia, de qua proxima pagina superiore à nobis dictum est. Hic omnem domum Regis Achab exterminavit: Ioram Regem Israël sagitta transfurberavit. Ochofiam occidi, Iezabel præcipitari iussit. Consulto. lib. 4. Reg. cap. 9. & 10. & Iose. li. Antiq. 9. cap. 6. Hic sacerdotes Baal occidit, idolum, & templum succendit, in quo loco cloacas fecit: nec tamen à peccatis Ieroboam recessit, nec dereliquit vitulos aureos, qui erant in Bethel, & in Dan. imperavit annos 28. & successit ei Ioachas filius eius.

IOIADA summum obtinuit apud Iudæos Sacerdotium: hic Ioas Ochofiæ Regis Iudæ filium, in regnum restituit, occisa Athalia, quæ tyrannide regnum inuaserat. pepigit Ioiada fœdus cum Ioas, quo fœdere Rex Ioas & ipse populus polliciti sunt obedire Deo, & populus etiam Regi. in hoc fœdere, demoliti sunt aras Baal, idola contriuerunt, & Mathan sacerdotem Baal, occiderunt, etiam coram altari. Vide li. 4. Reg. ca. 11. nihilominus tamen mortuo Ioiada, Ioas ipse ad idololatriam deflexit. Vide lib. 2. Paralip. 24. ca. & Iosep. li. Antiq. 9. ca. 7.

IOAS, filius Ochofiæ Regis Iudæ, anno 7. regni Athaliæ matris, qui erat annus mudi 3067. ante Christum natum 895. à Ioiada pontifice vngitur in Regem Iudæ. De hoc superiori pagina in Athalia dictum est, quod à Iosaba filia Ioræ, sorore Ochofiæ absconditus sit, ne interficeret eum Athalia. hic magnam vim pecuniæ misit ad Regem Syriæ, ut recederet: nam cum exercitu pugnabat contra Iudæos. Templum Domini instauravit, pius ipse in Deum & homines. At verò mortuo Ioiada Zachariam Prophetam filium Ioiadæ interemit, beneficiorum Ioiadæ immemor, aut ingratus. peccatum ultio secuta est, nec diu moram traxit: nam elapso vix anno ascendit contra Ioas exercitus Syriæ, venitque in Iudam & Ierusalem: primores occiderunt, prædas abegerunt. Denique insurgentes etiam serui in ipsum Ioas, eum occiderunt in lectulo suo, in ultionem sanguinis Zachariæ filij Ioiadæ. 4. Re. 11. & 12. ca. 2. Paralipo. 24. & 25. Ioseph. lib. 9. cap. 7. & 8. imperavit annos 40. fuit alter Ioas, filius Ioachas filij Iehu, Rex Israel.

AMASIAS filius Ioas, successit patri in regno Iudæ anno mundi 3107. ante Christum natum 855. is erat annus secundus regni Ioas, filij Ioachas Regis Israel. Hic vindex fuit paternæ cædis, in eos qui homicidium perpetrarant: non autem in filios eorum. Idumæos vicit, decem millibus occisis & totidem præcipitatis. Posthæc deos Idumæorum adoravit: quare indignatus Dominus tradidit eum in manus supradicti Ioas, & occisus est anno regni sui 29. 4. Reg. 13. & 14. 2. Para. 25. item Iosep. lib. Anti. 9. cap. 9. successit ei Ozias, qui & Azarias dictus est.

SICHAEVS, Didonis auūculus & vir, Herculis Sacerdos fuit, qui honos secundus à rege erat. Hic opes non tectis, sed terræ crediderat, quam rem etsi homines ignorabant, fama tamen loquebatur: qua incensus Pygmalion, Didonis frater, hunc sacrificiis intentum interfecit, cuius meminit his versibus Vergilius:

*Huic coniux Sichæus erat, ditissimus agri
Phœnicum: sed regna Tyri germanus habebat
Pygmalion, scelere ante alios immanior omnes,
Quos inter medius venit furor: ille Sichæum
Impius ante aras, atque auri cæcus amore,
Clam ferro incautum superat.*

Vide Iustin. li. 18. & Vergi. lib. Aenei. 1. & 4.

DIDO Beli Phœnicum seu Tyrionum Regis filia, Pygmalionis soror, ac Sichæi vxor, occiso marito, astu vsa in Africam nauigauit, cum thesauris quibus inhauerat Pygmalion. Carthaginem condidit anno mūdi 3076. ante Christum natum 886. ab ædificatione templi Salomonis 143. iuxta Iosephum libro primo contra Apionem. huius castitas, cui notam inurere tentauit Vergilius, eximiè laudatur à Boccacio, atque etiam ab Ausonio: siquidem emori maluit quàm cum Hiarba Rege secundis nuptiis coniungi. hæc proprio nomine Elisa dicta est, Dido autem cognominata à rerum magnitudine, quasi virago. Culta est vt Dea, templis, arisque eius nomini dicatis. Vide Iusti. li. 18. Boc. li. 2. de casibus illustr.

IOACHAS filius Iehu, regnauit super Israelem in Samaria anno 23. Ioas filij Ochosiæ Regis Iudæ, qui erat annus à mundo condito 3089. ante Christum natum 873. Hic secutus est impietatem Ieroboam filij Nabat, & peccare fecit Israel: quare iratus Dominus tradidit Israelitas in manu Hazael Regis Syriæ, & Ben-adad filij ipsius Hazael. imperauit annos 16. & successit ei Ioas filius eius. Consulito li. 4. Re. ca. 13. item Iosephum li. Antiquitatum 9. cap. 8.

IOAS, filius Ioachas, mortuo patre regnauit super Israelem anno mundi 3105. ante Christum natum 857. Hic impiè egit, nec declinavit ab omnibus peccatis Ieroboam: recuperavit vrbes de manu Ben-adab, filij Hazael, quas iure belli de manu Ioachas patris sui ille abstulerat: & tribus vicibus eū vicit: quin etiam contra Amasiam Regem Iuda pugnauit, quem & cepit, & templum Domini diripuit. reuersus tandem in Samariam, obiit: & sepultus est in Samaria cum regibus Israel. Successit ei filius suus Ieroboam. Vide 4. lib. Reg. 13. & 14. cap. item Ioseph. li. Anti. 9. ca. 10. imperauit hic Ioas annos sedecim. fuit & alter Ioas filius Ochosiæ & Athaliæ, de quo à me dictum est supra, pagina ab hinc tertia.

LYCVRGVS apud Lacedæmonas leges sanxit, imperante Latinis Aremlulo, circiter annū mūdi 3090. ante Christum natū 872. alij referūt ad annum mundi 3181. ante Christum natum 781. Primū omnium 28. seniores instituit, qui Regibus assisterent, & populari principatui repugnarent, rursūque populi iuribus aduersus tyrannidem fauerent. Secundò agros æqualiter diuisit. nummum aureum & argenteum ex vsu sustulit: fereum solum vtendum imperauit: priuatum luxum inhibuit. Cætera qui cupit nosse, adeat Plutarchum in vita Lycurgi. Fuit oratione breuis: quas tradidit leges, finxit se ex Apollinis Delphici oraculo tenere, ne reiicerentur, quòd seueræ essent: indotas iubebat accipi vxores, vt prolis non argenti gratia nubarent viri: tum vt ne puellæ pauperes, innuptæ relinquerentur. non inuentione legum magis quàm exemplo clarior extitit: siquidem nihil lege vlla in alios sanxit, cuius non ipse primus in se documenta daret. Iustinus multis in locis. August. de Ciui. Dei. lib. 2. ca. 16. & li. 10. cap. 13. Plutar. in vita Lycurgi. Xenophon, in Atheniensium politia.

DIRCEVS, Atheniensis Poëta, deformis quidem, attamen tubæ inuentor fuit. Lacedæmonij etenim cū respōsum accepissent ab Apolline, nō alio quàm hoc duce superaturos se aduersarios Messanos, hunc ducem elegerunt, qui in Campano agro clangore tubarum Messanos ita exterruit, vt animo consternati, ac in fugam versi, facilè victi sint. Vide Mag. Elucida.

IEROBOAM filius Ioas Regis Israëli, successit patri anno 15. Amasia filij Ioas Regis Iudæ, qui erat annus mundi 3120. ante Christum natum 842. Hic quoque imitatus est impietatem Ieroboam filij Nabat, qui peccare fecit Israëli: restituit terminos Israëli ab introitu Emath vsque ad mare solitudinis, iuxta sermonem Domini, quem locutus est per Ionam filium Amathi Prophetam. 4. Reg. 14. cap. Ionas enim huic prophetauerat oportere vt Syros vinceret, & regnum proprium dilataret, in partibus quidem Aquilonis vsque ad Hemathi ciuitatem: à meridie verò vsque ad Asphaltiten paludem, quod mare mortuum hodie vocatur. Vide 4. li. Reg. cap. 14. & Iose. li. Anti. 9. ca. 11. imperauit annos 41. successit ei Zacharias filius eius. Fuit etiam alter Ieroboam filius Nabat, cuius supra meminimus.

ZACHARIAS filius Ieroboam Regis Israëli, successit patri anno 38. Azariae siue Ozia Regis Iudæ, qui erat annus mundi 3161. ante Christum natum 801. Hic impiè egit quemadmodum patres eius. Sexto imperij sui mense Sellum filius Iabes, aduersus eum coniurauit: percussitque eum palàm, & interfecit, regnauitque post eū mensem vnum. Cōsulito lib. 4. Regum 15. cap. Fuerunt sanè alij Zachariae, nempe Zacharias Propheta, filius Ioiaðæ, qui à Ioa Rege Iuda occisus est, 2. lib. Paral. cap. 24. fuit item alius Zacharias filius Barachia, qui populum monuit, vt conuerteretur ad Dominum. Zachar. 1. cap. præterea fuit & Zacharias pater Ioannis Baptistæ, Lucae 1. cap.

O Z I A S, qui & Azarias, filius Amasiae, constitutus est Rex Iudae ab uniuerso populo, & in locum patris subrogatus annos tantum natus sedecim. Coepit itaque regnare uiuo patre, anno mundi 3124. ante Christum natum 838. imperauit 52. annis: nempe 11. uiuo patre, aduersus quem coniuratum fuerat: deinde 41. annos post patrem occisum. Hic initio pius, auxiliòque diuino fretus, Philisthaeos, Arabes, Ammonitas deuicit, tributarios fecit: ciuitatem Ierusalem restaurauit: tandem ex opulentia in superbiam lapsus, dum sacerdotis munus usurpat, volens sacrificare atque adolere incensum super altare, dumque sacerdotibus ipsum corripientibus minatur, in lepram incidit: atque à sacerdotibus è templo pellitur: mansitque leprosus ad obitum usque. successit ei Ioathan. Vide li. 4. Reg. 14. & 15. ca. & 2. li. Paralip. 26. cap. Item Ioseph. li. Anti. 9. cap. 11.

I O A T H A N filius Oziæ seu Azariæ, Regis Iudæ, successit patri, eodem in regno, anno secundo Phaceæ filij Romeliæ Regis Israël: qui erat annus mundi 3176. ante Christum natum 786. Hic pietatem coluit: portam domus Domini excelsam ædificauit: vrbes quoque in montibus Iuda, & in saltibus castella & turres. pugnavit contra Regem filiorum Ammon, quem vicit, fecitque tributarium. imperauit annis 16. & successit ei filius eius Achas. Videto vt supra.

M A N A H E N filius Gadi de Thersa, venit in Samariam, & interfecit Sellum, qui mensem vnum imperauerat, postquam occiderat Zachariam Regem Israel. Itaque qui tyrannide imperium Israhelitarum inuaserat, à tyranno quoque intra mensem oppressus est. Manahen igitur tyrannus, qui tyrannum interemit, regnum Israel occupauit anno mundi 3162. ante Christum natum annis 800. Secutus est hic impietatem Ieroboam filij Nabat. Thapsam ciuitatem quæ nolebat eum intrò admittere, usque adeò persecutus est, vt prægnautes quoque eius vrbis scinderet. Posthac Phul Assyriorum Rex Thersam obsedit: Manahen mille ei talenta argenti dedit. 4. Reg. 15. cap. imperauit annos decem. Iose. lib. Antiq. 9. cap. 11.

P H A C E A filius Manahen regnauit super Israel in Samaria anno 50. Azariæ siue Oziæ regis Iudæ, qui erat annus mundi 3173. ante Christum natum 789. Hic quoque impiè egit, secutus vestigia Ieroboam filij Nabat. coniurauit aduersus eum Phaceæ filius Romeliæ dux eius, & percussit eum in Samaria, in turre domus regiae, & cum eo 50. viros de filiis Galaaditarum, regnauitque post eum. Consulito li. 4. Reg. cap. 15. item Ioseph. lib. Antiq. 9. cap. 11. imperauit hic annos duos.

PHACEA, filius Romeliæ, tyrannide regnum Israël obtinuit, occiso Phacca filio Manahen, anno 52. Azariæ, siue Oziæ Regis Iudæ: qui erat annus mundi 3175. ante Christum natum 787. Hic quoque impius extitit, nec diuertit à peccatis Ieroboam filij Nabat, huius temporibus Theglat-Phalassar Assyriorum Rex, totam Galaaditen regionem oppressit, ac cepit, incolas in Assyriam abduxit. Hoseas, siue Osee, tandem infidiis aggressus est hunc Phaceam, & interfecit eum, regnumque eius inuasit, cum iam ille viginti regnasset annos. Vide li. 4. Reg. 15. ca. & Ioseph. lib. 9. cap. 11.

HOSEA filius Ela, regnavit in Samaria super Israël post Phaceam quem occiderat, anno mundi 3195. ante Christum natum 767. anno septimo regni sui, Salmanazar Assyriorum Rex, Samariam obsedit, Hoseamque tributarium fecit. At verò Hoseas dum rebellat, tributumque Assyrio recusat, & dum à Sua Rege Aegypti auxilium petit, à Salmanazare obsessus est, qui vincitum misit in carcerem. Samariam cepit, Israëlitarum regnum perdidit, decemque tribus abduxit: transferens Israel in Assyrios. Itaque ab electione impij Ieroboam filij Nabat, ad quem, post mortem Salomonis, defecerant decem tribus ab Roboam filio Salomonis, afflixit Israellem Dominus, & tradidit in manus diripientium, ob præuaricationes, præcipuè ob idololatriam. Consule librum 4. Reg. cap. 17. & Ioseph. lib. 9. cap. 15.

ACHAS filius Ioathæ Regis Iudæ, successit patri in eodem regno anno mundi 3192. ante Christum natum 770. hic non est secutus vestigia patris sui, sed Regum Israël: impiissimus etiam filium suum consecrauit, transferens eum per ignem, secundum idola gentium. obsessus est à Phaceas, & Rasi Rege Syriæ, nec superatus est. Iniit societatem cum Theglat-Phalassar Rege Assyriorum, qui Rasi interfecit, in cuius gratiam ablato Dei cultu, diis Syriæ sacrificauit: imperauit annos sedecim, & successit ei filius suus Ezechias. Vide lib. 4. Reg. cap. 16. & Iose. lib. Antiqui. 9. cap. 13.

EZECHIAS filius Ahas successit patri in regno Iudæ, anno mundi 3208. ante Christum natum 754. hic pius vestigia David secutus est, dissipauit excelsa, cõtriuuit statuas, succidit lucos, confregitque serpentem æneum, quem fecerat Moyses, siquidè usque ad illud tempus filij Israël adolebant ei incensum. Affuit illi Dominus: nam rebellauit contra Regem Assyriorum, & non seruiuit ei: Philisthæos persecutus est: anno sexto regni sui capta est Samaria à Salmanazare, ut in Hosea dictum à me est. Post hæc Sennacherib Assyriorum Rex in Deum blasphemus, Iudæam deuastauit, Ierusalem obsedit, miraculo tamen diuinitus liberata est: siquidè Angelus Domini occidit vna nocte 180000. hominum in castris Sennacherib, qui inde recessit. Deinde agrotauit Ezechias, cui mortem prædixit Esaias, attamen oratione & fletu obtinuit à Deo adiici vitæ suæ annos 15. signumque sanitatis ab Esaias accepit in umbra decem linearum, retrograda, in horologio suo. Merodac-Baladan Babyloniorum Rex, cum accepisset morbo laborare Ezechiam, misit ei literas & munera. imperauit annos 29. successit ei filius Manasses. Vide 4. li. Reg. 18. 19 & 20. ca. & Ioseph. li. Anti. 9. & 10.

ROMVLVS Romanorum Rex primus, imperauit anno mundi. 3212. ante Christum natum 750. filius fuit Rheæ Iliæ Vestalis, quem vnà cum Remo, vnico partu edidit, qui paruuli prope ripam Tyberis expositi, tamen à Faustulo ad Acciam Laurentiam delati sunt: vbi adoleuerunt, collecta pastorum manu, Amulium interfecerunt, & Numitorem auum in regnum restituerunt, qui pulsus fuerat à fratre suo Amulio minore natu. Postea urbem ædificant vbi fuerant expositi, quæ Roma dicta est à conditoris nomine Romulo: qui Remum fratrem occidit, quòd ludibrio & quasi per contemptum Romuli, novos transilisset muros: centum senatores creat Romulus, patres ab honore, Patricij eorum progenies appellati. 300. armatos ad custodiam corporis, quos Celeres appellauit, non in bello solùm, sed etiam in pace habuit. ex Sabinis & Rom. vnica gentem fecit. post subactos Ceninenses, Antemnates, Crustuminos, Fidenates, Veientes, cum ad recensendum exercitum concionem in campo haberet, subito orta tempestate, cum fragore & tonitribus, tam denso opertus est nimbo, vt conspectum eius concioni abstulerit tempestas, nec deinde in terris sit visus. imperauit annos 37. Vide Tit. Liu. li. 1. Diony. Halicar. liu. 2. & Eutro. li. 1.

HERSILIA, vxor fuit Romuli. de qua Ti. Li. 1. deca. 1. de hac non nihil fabulatur etiam Ouidius, ad calcem 14. lib. Metamorph. inquiens:

*Flebat vt amissum coniux, cum regia Iuno
Irim ad Hersiliam descendere limite curuo
Imperat: & vacuæ sua sic mandata referre:
O de Latio, ò de gente Sabina
Præcipuum matrona decus, dignissima tantæ
Ante fuisse viri coniux, nunc esse Quirini,
Siste tuos fletus. &c.*

SIBYLLA Erythræa, aliàs Heriphile, agebat, vt vulgatiores est opinio, antequam à Græcis obsideretur Troia (quanquã Euseb. in Romuli tempora referat) nam Apollodorus Erythræus suam esse ciuem affirmat, eamque Graiis Ilium petentibus vaticinatam, & perituram esse Troiam, & Homerum mendacia scripturum. At Strabo duas facit Erythræas Sibyllas: priscam nempe alteram, item alteram recentiore, Athenain nomine, tempore Alexandri. Porro Lactan. Erythræam Babylone natam esse ait, & se Erythræam appellare maluisse, quæ sola nomen suum carmini verum inseruerit: & à Græcis ac Latinis præcipua dicta sit. Vide Lactan. lib. 1. ca. 6. Diui. insti. & lib. de ira Dei. ca. 22. Fennestella legatos Erythras à Senatu Rom. missos esse refert, vt huius Sibyllæ carmina Romam deportarentur: & ea Coss. Curio & Octavius in capitolio (quod tunc erat curante Q. Catulo relictum) ponenda curarent, Erythræ autem vrbs est Asiæ minoris. Huic Sibyllæ hæc tribuitur prophetia:

In vltima etate humiliabitur Deus, humanabitur proles diuina, iungetur humanitati diuinitas, iacebit in fœno agnus, & puellari officio educabitur Deus & homo. Vide lib. Sibyl.

SIBYLLA Samia, Herophila dicta, claruit in Samo insula, auctori Euseb. Augu. & Cassiod. circiter annum mundi 3297. ante Christum natum 665. Eratosthenes in antiquis Samiorum annalibus se reperisse scribit, hanc dictam fuisse nomine Phyto. Vide vt supra. Hanc sic prophetasse ferunt:

Tu enim stulta Iudæa Deum tuum non cognouisti, ludentem mortalium mentibus, sed & spinis coronasti, & horridum fel miscuisti. Item, Ecce veniet diues, & nascetur de paupercula, & bestia terrarum adorabit eum.

SALMANASAR Assyriorum Rex, magno comparato exercitu pugnavit contra Samariã quam cepit, Hofeãmq; Regẽ Samariã tributariũ fecit. post aliquot annos cùm nollet Hofeas amplius tributum persolvere, iterum venit in Samariam Salmanasar, quam post tertium obsidionis annum cepit, ac decem tribus in Assyriã abduxit, anno nono rebellionis Hofeã, qui erat annus mundi 3 2 1 3. ante Christum natum 7 4 9. hũc finem habuit regnum Israël, quod 2 4 2. annos steterat, sub 17. Regibus: si sumas initium à morte Salomonis, & regno Ieroboam filij Nabat, ad quem defecerant decem tribus, desciscentes à Roboam, filio Salomonis. Vide li. 4. Reg. 17. & 18. ca. Iose. lib. 9. cap. 15. De hoc Salmanasare dictum à me supra est in Hofea.

SENNACHERIB Assyriorum Rex, blasphemus in Deum, per nuntios minatus est Ezechia Regi Iudæ, & populo, sic exclamantibus nuntiis: *Audite verba Regis magni, Regis Assyriorum: hæc dicit Rex, Non vos seducat Ezechias, non enim poterit eruere vos de manu mea: neque fiduciã vobis tribuat super Dominũ, dicens, eruens liberabit nos Dominus, & non tradetur ciuitas hæc in manu Regis Assyriorum.* Postea Sennacherib, Iudæam vastavit, Ierosolyma obsedit. At verò tandem ad preces Esaia & Ezechie, Angelus Domini occidit vna nocte 180000. militum Sennacherib, anno mundi 3 2 2 1. ante Christum natum 7 4 1. reuersus itaque cum adoreret in templo Nesroch deum suum, Adramelech & Sarasar, filij eius occiderunt eum. Vide li. 4. Reg. 18. & 19. ca. & li. 2. Para. cap. 3 2. & Iosep. li. Antiqui. 10. cap. 1. & 2. De Sennacherib etiam mentionem feci in Ezechia.

MANASSES, Ezechia regis Iudæ filius, successit patri in regno, anno mundi 3 2 3 7. ante Christum natum 7 2 5. impius hic ædificauit excelsa quę dissipauerat Ezechias pater eius, & erexit aras Baal, templum contaminauit, filios Diis immolauit: Ierusalem innocentum sanguine repleuit: quare iratus Deus suscitauit Regem Babylonie qui Iudæam inuasit, Manassen cepit, & victum catenis, & compedibus, duxit in Babylonem. In captiuitate autem agnoscens Dominum respuit, pœnitentiam egit, atq; regno restitutus idololatriam aboleuit, vitamque reliquam in Dei timore transegit. imperauit annis 5 5. Vide 4. li. Reg. 2 1. ca. & li. 2. li. Paral. ca. 33. item Ioseph. li. Anti. 10. ca. 4. & 5.

ESAIAS in Ierusalem nobili genere ortus est, ibique prophetauit, & in Iudæa, necdum decem tribubus in captiuitatem ductis: ac de vtroque regno nunc mixtim, nunc separatim texuit oraculum: & cùm interdum ad presentem respiciat historiam, & post Babylonie captiuitatem reditum populi significet in Iudæã, attamen omnis eius cura de vocatione gentium, & aduentu Christi est: hic sub Manasse Rege sectus in duas partes occubuit. Consulito li. 4. Reg. 19. & 20. ca. & Ieronymum in Esaiam.

CANDAVLES Lydorum Rex quartus, Lydis imperavit anno mundi 3248. ante Christum natum 714. Hic cum uxoris suæ pulchritudinem omnibus prædicaret, quasi silentium damnum pulchritudinis esset, ad postremum Gygi sodali suo nudam demonstravit: quo facto & amicum in adulterium uxoris illicitum, hostem sibi fecit, & uxorem veluti tradito alij amore, à se alienavit. nam breui post tempore cædes Candaulis, nuptiarum præmium fuit. vxor mariti sanguine dotata, regnum viri, & seipam adultero tradidit. Iusti. li. i. Scribit Herodotus libro primo Gygem, quanquam repugnans & inuitus nudam reginam conspexisset, ab ea accersitum, ab eademque hæc verba audiuisse: *Aut illum qui ista consiluit interire oportet, aut te qui nudam me es conspicius.* Gyges ubi videt propositam sibi necessitatem aut interficiendi herum Regem, aut seipsum interfectum iri, elegit vt ipse superesset.

GYGES imperavit Lydis post Candaulem quem occidit, anno mundi 3265. ante Christum natum 697. postquam imperio potitus est, arma intulit Mileto & Smyrnæ, urbemq; Colophonem vi cepit. Herodotus li. i. feruntur præterea nescio quæ fabulosa de equo æneo, in cuius lateribus essent fores, & de corpore hominis mortui intus clausi, qui anulum aureum in digito habebat, quem detraxit Gyges: qui huius anuli palam cum ad palmam conuerteret, à nullo videbatur (vt ferunt) itaque huius anuli ope stuprum Reginæ intulisse, Regem occidisse, nec in his facinoribus quenquam cum videre potuisset. sic repente anuli huius beneficio Regem Lydiæ ipsum fuisse. Cice. 3. li. Offi.

NUMA-POMPILIUS secundus Romanorum Rex, imperat anno mundi 3250. ante Christum natum 712. nam mortuo Romulo res ad interregnum rediit, cum regerent Senatores annum integrum, creatis decem Decurionibus. Huic Tatius Sabinorum Rex filiam suam vnicam in uxorem dederat: qua defuncta, relicta ipse Curia, in syluis degebat. ad principatum autem à Romanis post excessum Romuli euocatus, primo contradixit, mansitque diu in sententia, repugnans ne susciperet imperium. ubi verò cohortantes fratres, atque postremo pater, haud æquum censebant tantum honorem vltro oblatum repellere, vt Rex fieret consensit. Bellum nullum quidem gessit Numa, sed non minus ciuitati profuit quàm Romulus: nam legibus moribusque Romanos formavit, qui consuetudine præriorum iam latrones ac semi-barbari putabantur. Duos menses anno addidit, Ianuarium, Februariumque: cum ante hunc decem tantum menses apud Romanos fuissent: infinita Romæ sacra, ac templa constituit. morbo decessit 43. imperij anno. Regnante Numa, Glaucus primus ferri inter se glutinum excogitavit. Videto Titum-Liuium li. i. Deca. i. & Dion. Halic. lib. 2. & Eutropium lib. i.

AEGERIA fuit Nympha siue Dea, quæ fertur fuisse vxor Numæ-Pompilij, saltem cum ea nocturnos se congressus habere comminisceretur Pompilius, cuius etiã monitu quæ acceptissima diis essent sacra institueret. hanc fabulantur Poëtæ in fontem versam. Vide Oui. li. 3. de Fastis, & li. 15. Meta. & quos supra citavi autores.

A MON filius Manasse, successit patri in regno Iudæ, anno mundi 3292. ante Christum natum 670. impius hic vestigia patris etiam impij secutus est. annorum 22. erat cum regnare cepisset, & duobus annis regnavit in Ierusalem. hic cunctis idolis quæ Manasses fuerat fabricatus, immolavit, atq; seruiuit. coniurarunt aduersus eum serui sui, & interfecerunt eum in domo sua. Vide li. 4. Reg. 21. ca. & lib. 2. Paralip. 33. cap. & Ioseph. lib. 10. ca. 4.

IOSIAS filius Amon, successit patri, regnavitque in Ierusalē annos 31. hic iustus, pius, Davidis vestigia secutus, 12. anno regni sui mundavit Iudam & Ierusalem ab excelsis, & lucis, simulachrisque, & sculptilibus. aras Baalim, & simulachra quæ superposita fuerant, euertit: Templum instaurari iussit: reperit Helcias sacerdos librum legis Domini, qui datus fuerat per manum Moysis: congregato vniuerso populo in domo Domini legit Rex omnia verba libri huius: & stans pro tribunali percussit fœdus coram Domino, adiuravit populum, & celebravit Phasē Domino. Cæterum dum pugnat cum Nechaone Rege Aegypti, qui missis nuntiis indicarat se non parasse bellum in eum, vulneratur sagitta, quo ex vulnere obit. luxerunt eum vniuersus populus, maximè Ieremias qui super eius morte carmen lamentabili modulatione conscripsit, quæ lamentationes vocitantur. Vide li. 4. Reg. 22. & 23. cap. & li. 2. Paralip. 34. & 35. cap. & Ioseph. lib. 10. Anti. cap. 5. & 6.

TVLLVS Hostilius tertius Romanorum Rex, regnavit anno mundi 3293. ante Christum natum 669. Hic primus Romanorum purpura & fascibus usus est: bella reparavit, fiducia bene exercitæ iuuentutis: Albanos vicit sexta congressione: Veientes, Sabinos, & Fidenates itidem. fœdere rupto de Metio Suffetio supplicium sumit ob violatam fidem. Horatij Curiatios vincunt: Alba solo æquatur: ex Albanis & Romanis vnus fit populus. Tradunt volentem Tullum Hostilium commentarios Numæ cum quædam occulta solennia sacrificia Ioui Elicio facta inuenisset, operatum his sacris se abdidisse: sed non rite initum id sacrum esse: nec solum nullam ei oblatam cœlestium speciem, sed ira Iouis sollicitati praua religione, fulmine ipsum cum domo conflagrasse. Imperavit annos 32. ciuitatem auxit, adiecto Cœlio monte. hoc imperante Byzantium ciuitas condita est à Pausania Rege Spartanorum. Titus Liuius li. 1. Decad. 1. Eutrop. li. 1. Diony. Halicarn. li. 3.

ANCVS Martius Numæ ex filia nepos, successit Tullio Hostilio anno mundi 3325. ante Christum natum 637. contra Latinos dimicauit, quos & vicit: Auentinum montem ciuitati adiecit, & Ianiculum. Põtem Sublicium in Tyberi fecit. Ostiam ciuitatem supra mare 16. miliario ab vrbe Roma, condidit. Ptol. li. 3. cap. 1. & Strab. li. 5. Huius temporibus Lucumo, cui nomen fuit L. Tarquinius Priscus, cum vxore Tanaquil Romam venit. Anno imperij 24. morbo perit Ancus, quo regnante Epidamnus est condita, quæ nunc Dyrrachium. Vide vt supra.

SIBYLLA Cumana, nomine Amalthea, à Suida Hierophile vocatur, eamque dicit libros 9. ad Tarquinium Priscum (alij Superbum scribunt) attulisse, ac pro eis 300. aureos postulasse, Regemque mulieris insaniam derisisse: illam coram Rege vnum combussisse, ac pro reliquis idem pretium postulasse: tum Regem multo magis hanc insanire putasse: quæ denuo altero exusto, cum in eodem precio perseueraret, motum esse Regem, ac residuos 300. aureis emisse. alij singulis vicibus tres combussisse scribunt: At Plinius tres tantum libros attulisse scribit: duobus autem exustis, tertium superfuisset. cæterum tres residui libri in sacrarium conditi, Sibyllini dicti sunt: ac in Capitolio pede asseruati, à Quindecim viris consulebantur, in rebus dubiis, laborante republica. permanserunt ad vsq; bellum Marsicum. post verò 173. olympiadem, tempore Marij incenso templo exusta sunt: alia tamen in eorum locum, iubente Augusto conquisita, restituto Capitolio, reposita sunt. Hæc quoque Stilico, concitaturus in Honorium generum seditionem, exussit. Est autem Cuma vnde hæc Sibylla erat, Aeolicarum urbium maxima & optima, in Asia minore. Vide Strabonem lib. 13. Plinium lib. 13. cap. 13. Aul. Gellium lib. 1. cap. 19. Chron. Naucles gener. 52. Huius Sibyllæ hæc fertur prophetia:

Mortis fatum finiet, trium somno suscepto: tunc à mortuis regressus ad lucem letam veniet, primus resurrectionis initium ostendens.

SIBYLLA Hellepontica, in agro Troiano nata est, vico Marpeffo (vel Marmisso) circa oppidum Gergithium (vel Gergitium.) Hanc Heraclides Ponticus scribit Cyri fuisse temporibus. Huic hæc tribuitur prophetia:

De excelsis celorum habitaculo prospexit Deus humiles suos, & nascetur de virgine Hebræa in cunabulis terræ.

ZALEVCVS, vrbe Locrensium (quæ in Græcia est, vel in Calabria, vt alii volunt) à se saluberrimis legibus munita, cum filius eius, adulterij crimine damnatus, secundum ius ab ipso constitutum, vtroque oculo carere deberet, ac tota ciuitas in honorem patris, poenam adolescenti remitteret, aliquandiu repugnauit: tandem populi precibus victus, suo prius, deinde filij oculo eruto, vsum vtrique videndi reliquit. Ita debitum supplicij modum legi reddidit: æquitatis admirabili temperamento se inter misericordem patrem, & iustum legistatorem partitus. Videto Valerium Max. lib. 6. cap. 5. hic Zaleucus legulator clarebat circiter annum mundi 3300. ante Christum natum 660. Hic attendat pius lector quàm diligenter obseruanda sint Christi mandata: cum ethnicus hic tam mordicus suam obseruarit, ac inuiolatam retinuerit legem, vt nec oculo suo, quæ pars est corporis delicatissima, simul ac præstantissima, pepercerit. Porro scribit Diogenes Laërtius. Zaleucum edoctum fuisse à Pythagora, cuius postea meminimus: quæ in re non sat bene conuenit cum Chronica annorum supputatione, quemadmodum nec aliis aliquot in locis.

ARCHILOCHVS historicus qui scripsit de temporibus, & Simonides, item Aristoxenus Philosophus ac medicus, qui etiam complures libros de Musica scripsit, circa hæc tempora florebant, præterea iisdem his temporibus diruta est Alba-longa, quæ 487. annos durauerat.

IEREMIAS Propheta, puer adhuc vaticinari incepit anno 13. regni Iosæ Regis Iudæ, qui erat annus mundi 3307. ante Christum natus 655. Hic in Iuda tantum & Benjamin prophetauit, iam enim decem tribus Israël Assyrij in Medos transfulerant: ciuitatis Ierosolymæ ruinas quadruplici planxit alphabeto. Anathothites dictus est à viculo tribus ab Ierosolymis milibus distante: hic sacerdos ex sacerdotibus, & in matris vtero sanctificatus est, & ad prophetiam segregatus, quam cum detrectaret, causatus imperitiam, doctrinam, animum quoque à Deo accepit. Tãdem apud Taphnas in Aegypto, à populo lapidibus obrutus, occubuit. Vide D. Iero. in Ieremiam. Ieremiæ vitam ac vincula qui cupit amplius nosse, legat eiusdem prophetiam, item Ecclesiastic. ca. 4. 9. & 2. Macha. 2. & Iose. li. Antiq. 10. cap. 8. & sequentibus.

BARUCH Propheta, & Ieremiæ scriba fuit, qui librum Ieremiæ scripsit de futuris rebus ciuitati, populo & templo. fuit quoque Ieremiæ in carcere minister, & in exilio socius, nec eum vnquam deseruit. Prophetauit Baruch in Babylonia tempore captiuitatis Iudæ, prophetiamque suam legit coram rege Ioachin, qui & Iechonias dictus est. multa ac magna mysteria de incarnatione Domini ac de nouissimis temporibus prophetauit. Vide li. Baruch. Iosep. li. Antiq. 10. ca. 8. & catalogum Sanctorum.

ELIACIM, qui & Ioachim, filius Iosæ, cum imperasset frater nomine Ioachaz annos tres post Iosã, successit fratri, in regno Iudæ, anno mundi 3326. ante Christum natus 636. nam Pharao Nechao cum venisset Ierusalem, vinxit Ioachaz, ac captiuum duxit in Aegyptum: constituitque in locum eius Regem, hunc Eliacim fratrem eius super Iudam & Ierusalem: & vertit nomen eius vocauitque eum Ioachim: & condemnauit terram centum talentis argenti, & talento auri. Impiè egit Eliacim, ideo contra eum ascendit Nabuchodofor Rex Chaldæorum, & vinctum catenis, vt captiuum traduceret Babylonem, interfici iussit: ad quam & vasa Domini transfudit, & posuit ea in templo suo. imperauit annos 11. Consulito li. 4. Reg. 23. & 24. ca. & li. 2. Paral. 36. ca. & Ioseph. li. Antiq. 10. cap. 8.

IOACHIN, qui & Iechonias dictus est, filius fuit supradicti Eliacim: & successit patri, & regnavit tantum tres menses, imitatus vestigia patris impij. Hic consulente Ieremia Propheta Nabuchodonosori se, cum omni familia dedit, qui transfudit eos Babylonẽ, cum primoribus, cum militibus, ac artificibus captiuus ad decem millia: & suffecit Nabuchodonosor in locum eius Mathaniam patruum eius, qui & Sedechias dictus est. Vide li. 4. Reg. 24. & li. 2. Paral. 36. ca. & Iose. li. Antiq. 10. ca. 9. Acta sunt hæc anno à mundo condito 3337. ante Christum natus 625. Post hanc 37. annorum captiuitatem, Euilmerodac, qui Nabuchodonosori successit, Ioachin in libertatem asseruit, qui paulò post genuit Mesezebel, cognomine Salathiel. Vide Iere. cap. 32. & 52. & Philonem.

NABUCHODONOSOR magnus, qui ab Hebrais Nabucadnezer dicitur, imperavit Babyloniis anno 4. regni Eliacim Regis Iudæ: qui erat annus mundi 3329. ante Christum natum 633. Hic bellum cum Pharaone Necho siue Nechaone, gessit, vicit, & totam Syriam vsq; Pelusium, Iudæa adempta, suæ ditioni adiecit: Ioachin seu Eliacim, Regem sibi tributarium fecit, quem postea tributum recusantem, cepit, ligavit vt Babylonem duceret, attamē interim curauit interfici. Iterum Ierusalem tempore Sedechiæ obsedit, habens principem militiæ Nabusardan, filios Sedechiæ occidit coram eo, ipsumque patrem exoculavit, vincitūque catenis abduxit Babylonem: templum succendit, ciuitate capta ac direpta. Tandem regno ob insaniam pulsus, cum feris septem annis in agro egit. Vide apud Danielem huius somnia de quatuor regnis mundi, item de aurea statua quam adorari iussit, vide Iosep. lib. 10. ca. 7. & sequen.

SEDECHIAS, qui & Mathanias, Iosifæ filius, imperavit Iudæis an. 11. à Nabuchodonosore suffectus in locum Ioachin, hac conditione vt tributum ei persolueret, verum fidem illi fregit, spernens etiam consilia Ezechielis ac Ieremiæ. Quare anno regni eius nono Nabuchodonosor obsedit Ierusalem, quā post 2. an. cepit, Regemque cum populo in Babyloniam abduxit, anno mundi 3348. ante Christum natum 614. Hæc est illa misera, ac vulgata captiuitas Babylonica annorum 70. Vide libr. 4. Reg. 24. & 25. ca. & lib. 2. Paral. 36. cap. Iere. 25. 37. & 52. cap. & Ezechie. 12. & 21. ca. & Iose. li. 10. ca. 9. & 10. Sedechias filios occidi vidit, statimq; ipsimet Sedechiæ eruti sunt oculi, vt supra dixi.

DANIEL Propheta vaticinabatur tempore Iechoniæ, & Ieremiæ. Hic à Nabuchodonosore cum sodalibus captiuus abductus est, anno mundi 3348. ante Christum natum 614. Chaldæorum artes & linguam 3. an. didicit: Somnia Regis Nabuchodonosor exposuit, & visionem Baltasaris. in lacum leonum coniectus, atq; inde eductus est: Susannā liberauit. De somnio 4. bestiarum quæ 4. mundi regna signabant: vtq; ei 70. hebdo. visionem edisseruerit Gabriel Angelus, & pleraque alia qui cupit nosse, legat huius Danielis librum, & Iose. li. 10. ca. 12. Hic instabat assiduis precibus apud Deum, pro Nabuchodonosore transformato, prædixitque vt formam & regnum recuperaret: quare indidit ei rex nomē Baltasaris filij sui: voluitque eum filiis coheredem instituere, quod ille recusauit. Vide Epipha. Obiit Daniel in Babylone, & sepultus est in spelunca regali, honorificè.

EZECHIEL Propheta tempore Ieremiæ, Baruch, & Danielis Prophetarum, extitit: hic adhuc puer cum aliis in Babyloniam captiuus abductus est, vbi prophetare incepit anno mundi 3349. ante Christum natum 613. anno tamen ætatis suæ 30. ait Iero. in Chaldæa prophetasse Ezechielem: tum cum Ieremias in Iudæa. eius vide Prophetiā, & Iose. li. Anti. 10. ca. 9. Et Ecclesiast. ca. 49. In Babylone iudicauit tribum Dan & Gad: prædixitque culpa earum, non reuersurum populum Hierosolymam, quoad resipiscerent: quare exacerbati distraxerunt eum equis per crepidines saxorum, & excerebrarunt eum, & sepelierunt in sepulchro Sem & Arphaxad. Vide chro. Guillel.

TARQVINIVS Priscus qui prius Lucumo, Romanorum Rex quintus, imperavit Romanis anno mundi 3349. ante Christum natum 613. apud Ancum Martium liberaliter dextræque obeundo officia, in familiarem venit amicitiam, ut publicis ac privatis consiliis bello, domique interesset, & per omnia expertus postremo tutor etiam liberis Regis, testamento institueretur. mortuo Anco, instituit hic ut quàmprimùm comitia Regi creando fierent, quibus indictis, sub tempus pueros regios venatum ablegavit: & primus petisse ambitiosè regnum & orationem habuisse ad conciliandos plebis animos compositâ fertur: maximè verò cum Tatum Sabinum, etiam ex hoste Regem factum diceret, ac inculcasset, populus eum regnare iussit. numerum Senatorum & equitum duplicavit: Circù Romæ ædificavit, ludos Romanos instituit magnificos: Sabinos vicit: Latinos priscos domuit: primus triumphans Romæ intrauit: muros & cloacas fecit: Capitolium inchoavit. Tandem à filiis Anci Martij, cui in regno successerat, interfectus est 37. imperij anno. his temporibus Ierusalem à Nabuchodonosore capta ac eversa est: & Maffilia condita. Consulito li. 1. Eutrop. Diony. Halicar. li. 3. Titum Li. iium li. 1. deca. 1.

TANAQVIL, Tarquinij Prisci vxor fuit, perita, ut vulgo Etrusci, coelestium prodigiorum mulier. Hæc cum aquila suspensis demissa leniter alis pileum viri abstulisset, rursumque velut ministerio diuinitus missa, capiti aptè reposuisset, hæc inquam, virum complexa, alta sperare iussit. id siquidem factum est ipsis primò Romam ingredientibus, antequam regnaret ipse Tarquinius Priscus. Vide ut supra.

SAPPHO Poëtria, Scamandronymi filia fuit, cuius sapientiam admiratur etiam ipse Plato: hæc tamen cum vidua esset, ac filiam etiam ex viro diuite defuncto, Cleidē haberet, Phaonem perditè amavit: nam cum ille in Siciliam discessisset, & hæc ab eo se sperni vereretur, ardens, amorisque impatientissima, statuit etiam capitis periculo furorem lenire, demisso in mare corpore ex leucade, Epiri promontorio. amicam etiam habuit Erinnam Poëtriam: de quibus græcum extat epigramma in hunc sensum: quantò Erinnā in Lyricis Sappho, tantò Sapphus gloriam Erinna hexametris præcellit. Mitylenæi Sapphus imaginem nummis insculpebant. Rhodig. li. 9. ca. 24. & li. 10. cap. 2. item li. 14. cap. 1. hæc carminis Sapphici inuentrix fuit, cui & nomen dedit: & decima Musa dicta est, vnde Ausonius:

Lesbia Pierijs Sappho soror addita Musis.

extat & Antipatri Sidonij distichon Græcum, in hunc sensum, Mnemosynen matrem Musarum cepit stupor, quando audiuit dulcisonam Sappho: nunquid decimam Musam (inquit) habent mortales? Fuit sanè in Lesbo altera Sappho, verum meretrix, hæc autem Poëtria, tempore Tar. Prisci, de quo supra.

PANTHEA Abradata vxor fuit, forma & castitate præcellens: hæc à Cyro maiore capta, Araspe Mædo seruâda traditur, qui apud Cyrū affirmat nondū esse ortâ hac pulchriorē: nec tamen eam adiit aut accersit Cyrus, ne à rebus gerendis auocaretur: quare & ipsa id beneficij, nempe non attentatæ castitatis, rependens, virum Cyro reconciliat, animatque, & armat, ut strenuè pro Cyro pugnet: attamen inter pugnandū occumbit: inq; demortui viri pectus imposito hæc se iugulat capite: tres quoque spadones stâtes vbi eos iusserat, quod factū erat intuiti, districtis acinacibus ibi se iugulat. Xen. li. 7. in Cy. Pæ. & Rho. li. 13. ca. 33.

THALES, primus sapiens & Physicus Philosophus vocatur circiter annum mundi 3325. ante Christum natum 637. principe apud Iudæos Iofia, apud Athenienses Damasia, apud Rom. Anco Mar. sunt qui ad Ezechiam, & malè quidem, referant: nam attigit prima Cyri tempora, cum quo & congressus est: vixitque annos ferè centum. Euse. li. 10. præpa. Euang. Hic Miletici civis adscriptus est, profectus cum Neleo ex Phœnice, à Cadmo & Agenore originem trahens. Post reip. negocia sese ad contemplan- dam rerum naturam transtulit. Sunt qui illum immortales ani- mos primùm dixisse asseuerent: & solis cursum reperisse, & an- num in 365. dies diuisisse. huius hæ sunt præcipuæ sententiæ:

Parcè loqui prudentis animi indicium est. Quæ in alijs damnes, ipse ne feceris. Amicorum presentium & absentium equè memores esse debemus. Noli ditari nequiter. Quæ parentibus feceris, eadem ipse à filijs expecta. Malè cogitans nedum malè agens, Deos haudquaquam la- tet. Difficile seipsum noscere. Diog. Laër. libr. 1. scribit æstu ac fiti- cum in spectaculis excessisse. Volater. li. 20.

CHILON Lacedæmonius, Ephorum ac sapientum vnus, cla- ruit tempore Thaletis, Solonis ac Aesopi, vt ait Plutar. in Solo- ne. Huius hæ sunt selectiores sententiæ: *Periti ab imperitis bona spe differunt. Lingua semper, sed in consuiuo præsertim continenda. Proximo non maledicendum, alioquin quæ nobis dolebunt audiemus. Nemini intētādæ minæ, id enim muliebri est. Damnum potius quàm turpe lucrum eligendum. Aurum cote examinatur, auro autem homi- num mens.* Obiit Pisæ præ lætitia, quòd filius in Olympiis coro- natus esset. Vide vt supra.

PITTACVS Mitylænæus Melanchrum Lesbi Tyrannū profligauit: & cum de agri cuiusdam possessione inter Athenien- ses & Mitylænæos decerneretur, Dux exercitus ipse cum Phry- none Atheniensium Duce singulari certamine pugnans, rete, quo clypeum texerat, Phrynonem dum non cauet, inuoluit, ip- sòque perempto agrum seruauit anno mudi 3356. à Christo na- to 606. Hic decem annis principatum tenuit, dein spòte se ma- gistratu abdicauit. Agri sibi traditi partem abscidit, dimidiùmq; plus toto dixit: cum Cræso, sicut & Solon, pugnavit: cuius & pe- cunias recusauit, duplo plus quàm vellet, habere se professus. Ebrios duplici incommodo afficiendos statuit. huius hæ sunt inter alias sententiæ: *Perdifficile est bonum esse. Principatus vi- rum declarat. Terra fidelis, mare infidum. Prudentis est priusquàm ad- uersa contingant præuidere, atque occurrere: fortis verò cum obuenerint, æquo animo ferre. Quod facturus es ne prædica, frustratus enim vide- beris. Infelicitatem nemini impropera.* Fuit alter Pittacus legisla- tor. Vide vt supra.

BIAS Prienæus, siue Prienensis, capta vrbe, cum cæteri ita fugerent, vt de suis quisque rebus multa secum asportarēt, & ad- moneretur vt idem faceret: ego verò inquit facio: nã omnia mea mecum porto: (non absimile respondit Demetrio Poliorceti Stilpo) hæc ludibria fortunæ ne sua quidem putauit, quæ nos ap- pellamus bona. huius hæ feruntur sententiæ: *Infelix nã, qui infelicitatē ferre nequit. Morbus animi est impossibilia amare, & appete- re, nec alieni incommodi meminisse. Indignum hominem diuitiarum gratia ne laudaueris. Quicquid boni egeris, in Deos refer.* Obiit sua- uè dormiens in sinu nepotis ex filia. Vide vt supra.

CLEOBVLVS Lindius, è septem quoq; Græciæ sapien-
tibus, cunctos suæ ætatis, viribus & forma antecelluit: hic fertur
id ænigmatis edidisse:

Est genitor, proles cui sit bisfena: sed horum

Cuius triginta nat.æ, sed dispare forma:

Hæ niueis tot.æ, fuscis sed vultibus illæ:

Atque immortales cum sint, moriuntur ad vnā.

Est autem annus. Sunt & eiusdem hæ sententiæ: *Amicos bene-
ficijs foue, vt amicitiores sint: ex inimicis autem amicos fac. Audiendi
magis quàm loquendi, audidum esse oportet. Cum muliere neque blandicijs
agendum, neque presentibus extraneis iurgandum: illud recordem, hoc ve-
sanum arguit.* Diog. Laër. li. i. huic fuit Clebulina filia, insignis
vates ænigmatum heroicis versibus conscriptorum.

PERIANDER Corinthius, è septem Græciæ sapienti-
bus, claruit eadem ferè ætate qua priores illi: nam id in confesso
est septem illos nomine sapientiæ insignes viros in eadem tem-
pora incidisse. Porrò sunt qui hunc eundem putant cum illo Pe-
riandro tyranno, qui agebat tempore Sedechiæ, sed aberrant:
nam diuersos, hoc est duos fuisse Periandros Aelianus autor est,
sapientia illum illustrem, hunc tyrānide. Vide Rhod. li. 2 i. ca. 37:
huius sapientis hæ sunt potiores sententiæ: *Bona res quies, ac pe-
riculosa temeritas. Turpe lucrum. Voluptates fluxæ sunt: honores immor-
tales. Inter secundas res esto moderatus, inter aduersa prudens. Ami-
cis felicibus & infelicibus, eundem te præbe. Inter loquendum caue ne
secreta pronunties.* Diog. Laër. li. i. Cæterùm de Solone dicemus
inferius, nam adiunctus est Croeso.

SERVIVS Tullius Romanorum Rex sextus ac penulti-
mus, successit Tarquinio Prisco anno à mundo condito 3387.
ante Christum seruatore natum 575. hic ex nobili foemina
Corniculana, captiua tamen & ancilla, genitus est: cui adolescen-
tulo dormienti caput ardere visum est: quod prodigium Tana-
quil vxor Regis Tarquinij Prisci cum vidisset, eum inter liberos
suos educavit: omen enim sic interpretabatur, fore vt aliquando
imperaret, quod & contigit: simile etiam de Ascanio supra narra-
uimus. Hic Tarquinij Prisci cū esset gener, eo mortuo, Rex à pa-
tribus, hinc à plebe designatur. Sabinos subegit, Veientes fregit,
montes Quirinalē, Viminalē & Esquilinū vrbi adiunxit, fos-
sas circum murum duxit: primus omnium cēsum ordinauit, rem
saluberrimam tãto futuro imperio, vt inquit Liuius. Sub eo Ro-
ma omnibus in censum delatis, habuit capita 84. millia ciuiū Ro-
manorum, cum his qui in agris erant. occisus est 44. imperij an-
no, scelere generi sui Tarquinij superbi, filij eius Regis cui ipse
succefferat, & impulsu Tullia filia sua. Videto Tit. Li. lib. i. De-
cad. i. & Dionys. Hal. li. 4. ac Eutrop. li. i.

OCRISIA, vxor Publij Corniculæ, supradicti Seruij Tul-
lij mater fuit, & Tanaquilis Reginæ ancilla captiua. Videto vt
supra. Cæterùm Plin. lib. 36. cap. 27. mira narrat de Ocrisia, qua
via conceperit Seruium Tullium.

AESOPVS Phrygius, facie quidem & corpore deformis fuit: at verò iocis & fabulis omnium facetissimus. Conditione etiam fuit seruus, tempore Cræsi Lydorum Regis (de quo pagina sequente) autor fuit quidem fabularum, quem citare non dedignatur Aristoteles 2. li. Rhetoricorum: & Plato in 1. Phædri: & Apuleius de deor. som. fabulas ac vitam eius non est hîc locus recensendi, & vulgatiore sunt quàm vt recitatione aut commendatione egeant. legat qui volet Volaterranum li. 13. & 38. præterea Aesopi vitam à Maximo Planude descriptam Græcè, atq; etiam latinam factam, quæ præponitur eiusdem fabulis. hic furti falsò Delphis accusatus, de rupe insons præcipitur.

RHODOPE, siue Rhodopis meretrix fuit famosissima, ex Thracia, Aesopi aliquãdiu cõserua, postea à Charaxo, siue Coraxe, Sapphus Poëtriæ fratre, qui eius amore tenebatur, ingenti pecunia redempta: cuius sic meminit Sappho apud Ouid. 21. & vltima epistola:

*Arsit inops frater, victus meretricis amore,
Mixtâque cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops, agili peragit freta cærulea remo:
Quasque malè amisit, nunc malè querit opes.
Me quoque, quòd monui bene multa fideliter, odit:
Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.*

Scribit Plinius lib. 36. cap. 12. Rhodopen tantas opes meretricio quæstu cumulasse, vt insignem turrim, siue pyramidè, suis sumptibus extruxerit.

CROESVS Lydorum Rex, imperauit ipsis Lydis anno mundi 3402. ante Christum natum 560. hic opibus & diuitiis præpotens, auxilium tulit Babylonis aduersus Cyrum: verumtamen victus, iamque de se sollicitus, in regnum regreditur. At verò post victoriam compositis in Babylonia rebus, bellum transfert Cyrus in Lydiam: vbi, perculsum iam fortuna prioris belli, Cræsi exercitum, nullo negotio fundit. Cræsum capit, vinctumque super ingentè lignorū struem imponit, & circa eum 14. Lydorum filios, vt vini exurerentur. tunc ingemiscens Cræsus ter clara voce exclamauit, O Solon, Solon, Solon. quod intelligens Cyrus, voluit rescire quamobrem id exclamaret: retulit Cræsus, se tunc meminisse Solonis, qui aliquando illi dixerat, *neminem in hac vita beatum ante mortem*: Itaque Cyrum pœnituit, cum se quoque hominem esse agnosceret: iussitque ignem iam incensum celerimè extingui. Posthęc summo in honore habuit Cræsum Cyrus, atque à consiliis præcipuum. Vide Herodo. lib. 1. & Iusti. li. item 1.

SOLON, inter septem Græciæ sapientes clarus, Atheniensibus leges dedit: & quas Draco instituerat abrogauit, præterquam quæ de cæde erant. Pisistrati propinqui sui tyrannidi latenter obrepenti semper obstitit: quæ vbi inualuit, in Aegyptū abiit sapientiæ operam daturus, impetrata prius ab Atheniensibus decem annorum peregrinatione. Vocatus à Cræso intuitusque omnes eius opes, eas coram, pro nihilo duxit: inquiring, *non esse beatum quempiam nisi post funera*. Plutarc. in Solone. ad huius leges describendas, legati à Roma Athenas missi sunt, anno mundi 3510. ante Christum natum 452. Liui. li. 3. obiit Rhodi ann. natus 80.

CYRVS Persarū Rex primus, imperavit apud Persas anno mundi 3403. ante Christū natum 559. rexitq; annos 30. hic filius fuit Cambysæ, & Mandanes, quæ filia erat Astyagis Medorum Regis. A filiis pastorum, Rex appellatus est per ludum, cum esset annorum 12. Nam iusserat eum occidi Astyages, ob somnium, quod viderat ex genitalibus filię vitem enasci, quæ totam Asiam occuparet: attamen ab vxore Mitradatis, seruatus & enutritus est, cui vxori nomen erat Cyno, quod Græcè canem significat. hic consilio Harpago aduersus Astyagē exercitū duxit, eumq; superavit prodēte Harpago, vlciscente mortem filij, quem in edulium paratum, ei edendum dederat Astyages, ob seruatum Cyrum. Cum Cyro regnauit Cyaxares Astyagis filius apud Medos, annos 20. antequam Cyrus Babyloniam caperet, vt ait Xenophon li. 8. Cyrus iste à Daniele vocatur Darius, item ab Esdra, 3. Esdræ 3. De Cyro vide Herodo. li. 1. & Iustin. li. item 1. Oro. lib. 2. ca. 6. & 7.

TOMYRIS, regina Massagetarum in Scythia, cum Cyro pugnavit, vicit, omnēque eius exercitum internecioni dedit: erant autem militum 20000. Sic vltima est filij mortem, quem Cyrus per bellicas insidias cum suis interfecerat: nam amisso hæc exercitu quem præmiserat, & vnico filio, orbitatis dolorem non in lachrymas effudit, sed in vltionis solatia intendit: hostēsque recenti victoria exultantes, pari insidiarum fraude circumdedit: quippe simulata diffidentia, Cyrum vsq; ad angustias perduxit: ibi compositis in montibus insidiis, exercitum cum Rege trucidauit, neque nuncius tantæ cladis vllus superfuit. Cyri caput in virem demisit, quem humano cruore compleuerat, cum hac exprobratione crudelitatis, *Satia te sanguine (inquit) quem sitisti.* Herodo. li. 1. Iust. li. 1. acta sunt an. mun. 3432. ante Christū natū 530.

ZOROBABEL, filius Salathiel, Iudeorum Dux fuit anno à mundo condito 3418. ante verò Christum natum 544. Hic Regis Iechoniæ in directa (quam vocant) linea, nepos erat: qui cum Iehosua, siue Iesu, Sacerdote summo, in Iudæam remigravit, & cum multis Iudeorum millibus: templi Hierosolymitani fundamenta iecit, permittēte Cyro Persarum Rege, qui Babyloniam ceperat, regnūque & monarchiam ad Persas transtulerat, Rege Baltazaro interempto, iuxta Prophetiam ac prædictionem Danielis, imperante apud Romanos Seruio Tullio Rege sexto: quanquā Orosius lib. 2. cap. 6. sentiat regnante Tarquinio superbo, septimo atque vltimo Romanorū Rege, captam fuisse à Cyro Babyloniam. At verò Baltazar imperitabat Chaldæistēpore Seruij Tullij: sub quo Baltazare Daniel scripturam mysticam legit & interpretatus est: autore Eutropio, li. 1. Cæterum quatenus attinet ad historiam sacram de Salathiele & Iehosua, consulto li. 1. Esdræ ca. 1. & sequentibus. item Aggæum & Zachariam Prophetas, & Ecclesiasticum, cap. 49. ipsum deniq; Iosep. li. Antiq. 10. cap. 1. ac Ioan. Cario. chro. li. 2.

IEHOSVA, qui & Iosue, & Iesus dictus est, summum gessit apud Iudeos sacerdotiū, temporibus Zorobabelis supra dicti, cuius & in remigratione ex captiuitate Babylonica comes fuit. Vide vt supra. Hic (vt Philo refert) historiam Iudith & Hester conscripsit. Fuit alter eiusdem nominis Iosue (ne erres) Israëliti populi post Moysen Dux, qui cum Caleb in terram à Deo promissam tandem peruēnit.

HIPPONAX, Iambicus Poëta fuit, insignis fœditate vultus: quamobrem imaginem eius sculptores Bupalus & Anthermus publicè deridendam proposuerunt. quod indignè ferens Hipponax tam amarum carmen in eos distinxit, vt à nonnullis credatur eos ad suspendium compulisse. Scazontem, carminis iambici genus, fertur inuenisse Hipponax, quod ab eius nomine Hipponacticum, seu Hipponacticum, vocatur. Plin. li. 36. ca. 5. huius meminit. Clarebat autem Hipponax circiter annum mundi 3424. ante Christum natum 538.

BVPALVS & Anthermus filij fuerunt Anthermi Chij, qui in arte sculpendi clarissimi extiterunt. ij feruntur sculpsisse Hipponactis deformis Poëtæ imaginem, de qua hîc supra mentionem feci: reiicit tamen Plinius vt falsum, quod ad laqueum adacti fuerint à Poëta: *complura enim (inquit) in finitimis insulis simulachra postea fecere, sicut in Delo, quibus subiecerunt carmen, non vitibus tantum censerî Chium, sed et operibus Anthermi filiorum.* In ipsa Chio narrata est operis eorum Dianæ facies in sublimi posita, cuius vultum intrantes tristem, exeuntes exhilaratum putant. Consulto Plin. lib. 36. capit. 5. vt supra citavi. nec est hîc repetenda à me annorum supputatio quam supra inserui, cum iisdem vixerint temporibus sculptores hi, cum Hipponacte Poëta prædicto, vbi habes annorum rationem.

L. TARQVINIVS Superbus, septimus ac vltimus Romanorum Rex, regnare incepit anno mundi 3431. ante Christum natum 531. primus vincula excogitavit, fustes, carceres, compedes, catenas, exilia, atque metalla. Volscos vicit: oppida valida in Latio, Gabios, Sueffamque Pometiam subegit: cum Thufcis pacem fecit, templum Ioui in Capitolio ædificavit. verùm Ardeam oppugnans, imperium perdidit. nam omnibus cum esset exosus, accepta occasione ex violatione Lucretiæ, quam Sextus Tarquinius filius eius armatus noctu cõstupravit, Romani eum cum suis omnibus eiecerunt. defecit ab eo exercitus qui civitatem Ardeam decem & octo miliaribus ab vrbe Roma distantem, oppugnabat: atque etiam Romam veniens Rex ipse, portis exclusus est. ita Romæ septem regnarunt Reges annos 244. qui vix ad decimum quintum vrbis miliarium possidebant. postea creantur Romani Consules. Titus Liv. li. 1. Diony. Halic. li. 4. Eutro. li. 1. Plutar. in Bruti vita.

TULLIA vxor fuit L. Tarquinij Superbi, filiæque Seruij Tullij. hæc occiso patre, cuius cædis conscia erat, carpento in forum inuecta, nec reuerita cœtum virorum, euocavit virum è Curia, primæque Regem appellavit: deinde, redeundo, per patris demortui corpus carpentum egisse fertur. Diony. Halicar. & Titus Livius vt supra.

CAMBYSES Persarum Rex secundus, successit **Cyro**, anno mundi 3433. ante Christum natum 529. Is dicitur **Artaxerxes**, i. Esdræ 4. ca. qui templi & ciuitatis edificationem prohibuit, quam **Cyrus**, pater permiserat. Sub hoc Hebræi historiã **Hester** factam asserunt: alij in tempora **Darij**, **Hystaspis** filij, reiciunt. Is **Aegyptum** suo regno adiecit, sed offensus illorum superstitionibus, **Apidis**, cæterorumque deorum ædes dirui iussit. Ad **Ammonis** quoque templum expugnandum exercitum misit, qui in **Libya** deserta arenis obrutus, vniuersus interiit. **Smerdin** fratrem ex utroque parente, interfici iussit, liuore commotus, quod solus ille arcum duobus traheret digitis, quod nemo alius è **Persis** poterat: præterea eo in **Persidem** profecto, somniarat sibi nuntiari in regio sedentem fratrem **Smerdin** folio cælum vertice tangere: quare metuens ne se necato, à fratre occuparetur imperium, **Prexaspem** ad illum occidendum misit: Sororem quam in uxorem duxerat, interfecit. Cæterum **Aetabanem** obsidens, proprio se interemit gladio, anno regni 8. fuit quoque alter **Cambyses**, mediocris dignitatis **Persa**, huius auus, **Cyri** pater, ac **Mãdanes** maritus. Vide **Herodo.** li. 3. **Iusti.** li. 1. **Ioseph.** li. 11. cap. 2.

HOLOFERNES Dux exercitus **Cambyse** supra dicti, missus est ab eo aduersus prouincias quæ suo ipsius nolebãt subdi imperio. Hic **Bethuliam** obsedit, ciues ad extremam redacti sitim se dedere volebant: at consilio, atque insigni facinore **Iudith** liberãtur. Vulgatio est **Iudith** historia, quàm vt hîc ad vnguem referri consentaneum sit. Vide librum **Iudith**.

EPI MENIDES Poeta **Cretensis**, **Athenië** sibus pestilentia laborantibus dixit ciuitatem purgari oportere: eò cum rogatus venisset: iussit oues albas atque nigras apud **Areopagum** immolari. inde recedens domum, purgatis **Athenis**, ab **Atheniensibus** pecuniam recusauit (nã etiam **Poetas** haud faciliè auaros videas.) Hic, iuuenis in agrum ad custodiendum pecus missus ab **Agiasarcho** patre, in quodã antro obdormisse dicitur annos 75. hinc manauit prouerbiũ, **Epimenidis** somnũ dormire. Fertur primus domos atque agros expiãsse, delubraque erexisse. expiãuit itaque **Athenas** anno mundi 3368. ante Christum natum 594. Vide **Dioge.** Laër. lib. 1. **Plato.** lib. 1. & 3. de legibus **Apule.** lib. 2. **Floridorum**.

PYTHAGORAS Samius, **Mnesarchi** anulorũ sculptoris filius, clarebat circa annum mundi 3439. ante Christum natum 523. hic primus, *amicorum omnia communia*, dixit, amicitiamque æqualitatem: cuius etiã discipuli facultates omnes in vnum deponebant, & quinquennium silebant. Animatis abstinere iussit, assuefaciẽs homines ad faciliorem victum. fertur primus **Græcis** pondera & mensuras inuexisse, primũque, **vesperum** atque **Luciferum** idem **sydus** dixisse. sequuntur aliquot eius symbola: *Ignis gladio non fodiendus. Statera non transfilienda. Cor non edendum. Verso ad Solem vultu non mingendum. Extra publicam viam non eundum. A fabis abstinendum.* Sunt & alia quæ referuntur latiùs à **Diog.** Laër. li. 8.

DARIVS Hytaspis filius, hinnitu equi rex declaratus est, anno mundi 3441. ante Christum natum 521. Smerdis & Pazithes qui regnum vsurparant, occisi sunt antequam imperaret hic, qui etiam Smerdin occidit, detecta per Otanem eius fraude: nam Smerdis hic, se Cambyfis fratrem dicebat, quod illi de facie ac nomine similis esset: attamē ab aurium mutilatione dolus deprehensus est. Porro Darius hic, Atossam Cyri filiam vxorem duxit, ex qua liberos sustulit, inter quos Xerxes fuit: hanc atossam putant nonnulli fuisse Hester. hic permisit Iudæis remigrare in Iudæam, ac templum reedificare: vasa & thesauros templi restituit. Prouincias viginti constituit, earumq; singulis præfides præfecit, taxato quod penderetur tributo. etenim sub Cyro & Cambyse nihil dum fuerat circa tributa institutum, sed munera afferbatur. hic Getas subegit, Thraces se dedidere: at Scythæ hunc in fugam adegere. Vide Herod. li. 3. nam Iusti. li. 1. Smerdin, siue Smerdem, de quo supra, Oropastem vocat.

ZOPYRVS, præcis de industria, labiis, naso, auribus, nomine transfugæ Babylonem profectus, corpus populo laniatum ostendit: cõstituitur dux omnium suffragio aduersus Dariũ, qui Babylonem iandiu frustra obsidebat, cui tandem creditum sibi exercitum prodidit: sicque Babylonem quæ defecerat, & ab Assyriis occupabatur, recuperavit Darius, memorabili hoc quidē facto Zopyri: cui fuit etiam Megabizus filius, dux exercitus Darij in Europa, qui & Thraciam subegit. Herod. lib. 3. Iusti. lib. 1.

TARQUINIVS, Collatinus Lucretiæ maritus, cœnabat cū regijs iuuenibus & aliis primoribus in statiuis obsidionis Ardeę, cū incidit de vxoribus mentio: suã quisq; mirè laudat: hoc certamine contentionis accenso, negat Collatinus verbis opus esse: paucis id quidem horis posse sciri quantum cæteris sua præstet Lucretia: vxores inuisunt. certaminis laudem retulit Lucretia: ibi mala libido Lucretiæ stuprandæ Sextum Tarquinium capit: post aliquot dies stricto gladio ad dormiẽtem Lucretiã venit, marito in castris agente: vi potitur. vltio breui crimen sequitur: deturbatur regno Tarquinius Superbus: Sextus Tarquinius eius filius, Gabios profectus, interficitur. Titus Lilius. li. 1.

LUCRETIA Spurij Lucretij filia, sceminã certè Romanam atque exemplar totius coniugalis castitatis se præstitit. hæc siquidem vi à Sexto Tarquinio constuprata, mœsta nuntium ad patrem atque ad virum mittit, vt cum amicis veniant: ita facto maturatõque opus esse, rem atrocem incidisse: veniunt cum L. Iunio Bruto: his corpus violatum fatetur, animam verò in fontem morte ipsa testatur. Brutus viro patriq; luctu occupatis, cultrum ex vulnere Lucretiæ extrahens, per hunc inquit castissimum sanguinem iuro, me Tarquinium Superbum cum scelerata coniuge, & omni liberorum stirpe, ferro, igni, quacunque vi possim exacturum. Vide Tit. Liu. li. 1. Sic exacto rege res Romana rediit ad Consules, anno mundi 3456. ante Christum natum 506.

C. M. CORIOLANVS Patricius Romanus ab Romanis exactus est, quòd Consulatum arroganter ambiret, & Tribuni Plebis aduersaretur, ac proinde suspectus esset populo ob nimium fastum ac potentiam. quare cum iam ante pro Romanis pugnans, Coriolos urbem, Volscorum ciuitatem, vnde Coriolanus dictus est, expugnasset, ad ipsos Volscos contendit iratus, à quibus auxilia contra Romanos accepit anno mundi 3475. ante Christum natum 487. Romanos sæpe vicit: vsque ad quintum miliarium urbis accessit, expugnaturus etiam patriam suam (legatis qui pacem petebant repudiatis) nisi ad eum mater Veturia & vxor Volumnia, ex vrbe venissent: quarum precibus remouit exercitum, quem submouere armis Roma non poterat. Vide Titum Liuium li. 2. & Eutro. lib. 1. fœmineæ item preces ac lachrymæ vxoris Meleagri, ad arma pro patriæ tutela capeffenda Meleagrum compulerunt. Ouid. epi. 3.

VETVRIA C. M. Coriolani mater fuit, ad quam adierunt matronæ Romanæ, quæ in discrimine patriæ peruicerunt vt Veturia magno natu mulier, & Volumnia Coriolani vxor, duos paruulos ex Coriolano ferentes secum, in castra hostium irent: & quam armis viri defendere urbem non possent, mulieres precibus lachrymisque defenderent: quod præstiterunt. nam fractus precibus ac fletibus matris Veturie ac vxoris Volumniæ Coriolanus, castra retro ab vrbe mouit. Titus Liuius li. 2. Dion. Halic. li. 7. & 8. Statuit Senatus vt fœmineum extrueretur templum Diuæ Fortunæ, vbi fœminæ singulis annis, eadem qua liberata fuerat vrbs die, sacra peragerent: idq; in fœminarum honorem, ac huius facti, & velut miraculi, monumentum perpetuum.

PORSENA Hetruriæ Rex, bellum Ro. intulit, in gratiam Tarquinij Superbi, tribusque continuis annis trepidam urbem terruit: quam audax Scæuolæ facinus ab hoste liberauit: nam scribam pro Rege interfecit, dum timet sciscitari vter Porsena esset. Tit. Liui. li. 2. Halicar. li. 5. Eutro. li. 1. Porrò de Porsena & Scæuola elegans hoc apud Martialem li. 1. extat epigramma:

*Dum peteret Regem decepta satellite dextra,
Iniecit sacris se peritura focus:
Sed tam seua pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Vrere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Maior deceptæ fama est, & gloria dextræ:
Si non errasset, fecerat illa minus.*

CLOELIA, Romana virgo, vna ex obsidibus, cum castra Hetruscorum fortè haud procul ripa Tyberis locata essent, frustrata custodes dux agminis virginum inter tela hostium Tyberim tranauit, sospitesq; omnes Romam ad propinquos restituit anno mundi 3457. ante Christum natum 505. iratus Porsena Clœliam obsidem per oratores deposcit: deinde in admirationem versus, supra Coclites & Mutios id facinoris esse dicebat: restituta hæc apud Regem Hetruscum, non tuta solum, sed honorata, partèque obsidum donata est. Romani nouam in fœmina virtutem nouo genere honoris, statua equestri donauere: in summa sacra via fuit posita virgo insidens equo. Liuius li. 2.

XERXES quintus Persarum Rex, Darij Hytaspis filius, successit patri in regno Persarum anno mundi 3477. ante Christum natum 485. fuit nonnihil controuersia inter hunc & maiorem natu fratrem Artabarzanē: attamen res facile componitur ut Xerxes, Atossā secundā Darij vxoris filius, quā Cyri filia erat, regno potiretur. Primūm Aegyptios qui defecerant subegit: posthāc maximā in Grāciam expeditionē fecit: tātēque ferūtur eius fuisse copiā ut fluuios exiccarent: quod de Scamandro fluuio (qui & Xāthus dictus est) legimus. Grāciam vastauit, Athenas, urbēque vicinas combussit. tādē à Leonida ac Themistocle pulsus, vno die etiam duo vulnera accepit: nauicula piscatoria aufugit. Cæterū is cum filio Dario ab Artabano, spe adipiscendi regni interficitur: Artabanum autem Artaxerxes gladio transuerberauit, ut dicturi sumus inferius. consulo Iusti. lib. 1. 2. & 3. Præterea Plut. in vita Themis. & Agesil. item Hero. li. 7.

CIMON Atheniensium dux præstantissimus, semel atque iterum Xerxis exercitum vno die fudit: primò pugna nauali, deinde terrestri: præterea Asiæ minoris partem cepit: inimicorum exuuiis opulentus factus, pauperibus bonam partem distribuit, mensāsque dapibus instructas, pauperibus ac peregrinis publicè parauit. Vide Plutar. in Cimone.

Clarebant his temporibus Aeschylus, Sophocles, & Euripides, Poëtæ Tragici, quin etiam Zeuxis pictor insignis.

THEMISTOCLES, Atheniensium dux fortissimus ac prudentissimus, ingenti gloriæ studio tenebatur. hic fusis, fugatisque Persis, atque eorum Rege Xerxe, Athenas reedificauit, muro cinxit, Pyreūmque ciuitati iunxit, anno mundi 3492. à Christo nato 470. nec tamen inuidia caruit, dicere solitus se neque honoribus ab Atheniensibus affici, neque apud eos in admiratione esse, sed procella vexatos imminente periculo, ad se veluti platanum subterfugere, reddita autem serenitate, euellere atque deicere. Suffragiis è ciuitate eiectus, eiusque dignitate ac nimis opibus depressis, grauis fortuna inimico patriæ supplicem esse coegit. Nec tamen, iussus à rege Persarum, ad quem desciebat, Græcis bellum inferre, ira in ciues suos eum cōcitare potuit: nec maximi honores atque opes ad patriam bello laceffendam impulerunt: fortasse quidem ratus opus maius quàm ut à se confici posset, præclaris tum ducibus abundante Græcia, præsertim Cimone. Itaque fertur epoto taurino sanguine, venenòque infuso, in Magnesia diem obiisse, annos natus 65. Plutar. in Themisto. Thucy. li. 1. huius etiam Themistoclis meminit Eras. in apophth. li. 5. & 8.

STESILEA, eleganti forma mulier, amata fuit ab Aristide ac Themistocle: inde fortasse conflato liuore, perpetuo flagrarunt inter se odio: quanquam vitæ ac morum dissimilitudo, non parum auxisse odium dicatur: nam Aristidem contraria in rebus sententia aduersarium semper habuit Themistocles. Vide Plutar. in Themistocle.

ARTAXERXES Xerxis filius, cognomēto Longimanus, quod manum dextram sinistra longiorem haberet, Artabanum cum filiis occidit, de patris nece vindictam sumens. imperavit Persis anno mundi 3497. ante Christum natum 465. hic à Metasthene Darius, ab Esdra Darius & Artaxerxes vocatur indifferenter. nam Persę his duobus nominibus promiscuè vtuntur, sicut & nos imperatores nostros Cæsares & Augustos, sine discrimine vocamus. Astu Artabanum, iuuenis adhuc, gladio transfodit: nam finxit se arma velle commutare, sic inermem aggressus egregio in iuvene commento, inimicum ense traiecit. Iust. li. 3. & 10. Hero. li. 7. Plutar. in Artaxerxe. imperavit annos 40. Vide item Esdr. i. li. ca. 4. & 7.

ESDRAS Propheta fuit temporibus Artaxerxis, quę adiit, ab eoque petiit vt liceret Iudæis reuerti Ierusalem: & obtinuit. missus est igitur Esdras Ierosolymam, cum reliquiis vasorum Domini à Nabuchodonosore in Babyloniam abductorum, acceptis ab Artaxerxe priuilegiis vt liceret ei constituere iudices ac præsides in populo Iudæ ac Ierusalem, collapsamque Iudæorum remp. instaurare. Consulito i. lib. Esdræ, 7. cap. hinc incipiunt septem Danielis hebdomades.

L. QUINTIVS Cincinnatus in opere, arans inuentus, sudore deterso ab aratro accersitus ad fasces, togam prætextam accepit, Dictatorque est creatus anno mundi 3506. ante Christum natum 456. hic mox sumpto honore, instructoque exercitu, cæsis hostibus victor exercitum Romanum liberauit. Nam Minutius Consul ab Equis & Volscis superatus, fugerat, ac fame ferroque cingebatur, actumque infeliciter foret, ni Quintius ipse, qui iugum bouum Equis imposuit, victoriãque quasi stiuam tenens, subiugatos hostes præ se primus egit. Romæ triumphauit. Castris hostium receptis, plenis rerum omnium (nudos hostes emiserat) prædam omnem suo tantum militi dedit: Consularem exercitum, ipsumque Consulem increpans, *carebis*, inquit, *præde parte miles ex eo hoste cui propè præde fuisti*. Titus Liuius lib. 3. Eutropius li. 1. Romæ quidem hic L. Quintius Cincinnatus ob egregiam hanc partam victoriam meritò triumphum egit. tandem Dictatura (qui erat summus honos) se abdicauit, rursumque rus ad agriculturam diuertit.

RACILIA vxor fuit L. Quintij Cincinnati. hæc togam properè è tugurio viro postulanti protulit: cum mandata Senatus, togatus vt audiret rogaretur à legatis, qui eum operi agresti intentum nomine Senatus salutabant. Titus-Liuius lib. 3.

SOCRATES Sophronisci statuarij & Phanaretæ obſtretricis filius fuit. clarebat anno mundi 3531. ante Chriſtum natum 431. hic veram Philoſophiam eſſe prædicabat, *ſeipſum cognoſcere, talẽmque eſſe debere hominem, qualis vellet videri.* Philoſophiam naturalem deſeruit, vt moralem amplexaretur. Conſtantiffimus ille, nec triſtior nec iucũdior vnquam viſus eſt. pauperculus quidem extitit, at verò ab Apolline omnium ſapentiſſimus dicitur iudicatus. In huius ſigno ſculptum erat, *hominis amicũ eſſe, idipſum ſapere: inimicũ autem, deſipere.* Inuidia non caruit: accuſatus eſt ab Anyto diuite, Melito Poëta, Lycone oratore, quòd malè de diis ſentiret. Intrepidus coram iudicibus ſtabat, nec voluit quam ei parauerat orationem Lyſias, orator percelebris, ad ſui deſenſionem, pronuntiare: quinimo ad bibendam cicutam damnatus, eam ſumpſit intrepidè. Athenienſes tandem delatores eius occiderunt: æneamq; ſtatuaẽ ei erexerunt, quam in templo collocarunt. Cice. li. i. de Orato. Aelianus, Plin. lib. 7. Auguſt. de ciui. Dei, li. 8. ca. 3.

XANTIPPE, vxor fuit Socratis, quæ cùm moleſtiſſima eſſet, atque aliquando poſt nimios clamores & iurgia, ſordidam aquam in caput illi ieciſſet, haud ægrè ferens reſpondit, *ſciebam poſt tonitruũ venturam pluuiam,* interrogatus ab Alcibiade Socrates cur tam acerbam vxorem domo non exigeret, quoniam, inquit, cùm talem domi perpetior, inſueſco vt aliorum foris iniuriam feram. Vide Gel. li. i. cap. 17. & Apophtheg. Eraſ.

ASPASIA mulier, conſuetudinem amatoriam cum Pericle habuit, quam vnicè adamauit: nam cùm exiret domo, & cùm ingrederetur, eam oſculabatur. hanc nomine & gloria clariffè ferunt. Quæ autem in bello contra Samios geſta ſunt, decreto Periclis ob Mileſios, rogatu Aſpaſiæ facta dicitur. Vxorem Pericles alteri dedit, cùm ingrata vtrique vitæ cõſuetudo foret, hanc autem Aſpaſiam ſuperinduxit. Plutar. in Pericle.

PERICLES Athenienſium dux, cum Sophocle Poëta tragico, miſſus eſt aduerſus Lacedæmonios, qui diuerſo exercitu, Lacedæmoniorum agros vaſtauerunt, & multas Achaïæ ciuitates Athenienſium imperio adiecerũt. his malis fracti Lacedæmonij in annos triginta pepigerunt pacem: ſed tam longum ocium inimicitiaẽ non tulerũt. Quare intra quindecim annos, fines Atticos populantur, hoſtes ad prælium vocant: verũm Athenienſes Periclis conſilio iniuriam differunt in tempus vltionis. Deinde interiectis aliquot diebus naues conſcendũt, & nihil ſentiẽtibus Lacedæmoniis, totam Spartam deprædantur, multoque plura auferunt quàm amiſerant. Poſt hæc nauali prælio victi Lacedæmonij, fugerunt: pacem in annos quinquaginta fecerunt, quam non niſi ſex annos inuiolatam obſeruarunt. hæc facta ſunt temporibus Artaxerxis, anno ſcilicet à mundo condito 3536. ante Chriſtum natum 426. Iuſti. lib. 3. Plutar. in Periclis vita. bellum, inteſtinum, quod Peloponneſiacum dicitur, tunc incepit, quod durauit annis 27. de quo Thucy. & Xen. De Pericle mẽtionem quoque facit Eraſ. in apoph. lib. 5. & 8.

ALCIBIADES Atheniensium Dux, ad bellum Siculum missus est anno mundi 3548. ante Christum natum 414. hic erat ætatis flore, formæ veneratione, nec minus eloquentia insignis: sed in conciliandis amicitiarum studiis quàm in retinendis vir melior. Siculi itaque belli concitator & Dux Alcibiades, Athenis insimulatur: reuocatus à bello ad iudicium, siue conscientiam, siue indignitatem rei non ferēs, tacitus in exilium Elidem proficiscitur: deinde Lacedæmonia se confert. Lacedæmoniorum Regem aduersus Athenienses impellit: sed huius virtus plus inuidiæ quàm gratiæ apud Lacedæmonios contraxit: quare præmonitus à Tinæa vxore Regis, quam adulterio cognouerat, sibi tendi infidias, ad Tisafernem Darij præfectum profugit. Circa hæc tempora Athenienses Lacedæmonios vicerunt ad Arginusas. Alcibiades ad Chalcedonem victoria est potitus: Byzantium per prodicionem obtinuit: Lacedæmonios vicit, Pharnabazum fudit. Vide Xenoph. li. 2. de reb. Græ. Tandem Atheniensem iussu vulneribus multis cõfossus occubuit. Iustin. li. 5. Plut. in Alci. Thucy. li. 6. hic in Lacedæmoniorum gratiam à Pharnabazi militibus occisus dicitur: alij à quibusdam familiaribus, quando cum eorum sorore congressum haberet.

TIMANDRA meretrix fuit: quam deperibat Alcibiades, cui hæc Timandra funus satis amplum atque magnificum pro suis facultatibus curauit faciendum. huius Timandræ filiam fuisse dicunt Laidem, quam Corinthiam appellabant: Sic matrem sequitur sua proles. Vide Plutarchum in Alcibiade.

CONON Atheniensis dux in locum Alcibiadis successus est. hic classem maxima industria adornat, anno mundi 3553. ante Christum natum 409. Sed nauibus exercitus deerat, fortissimis quibusque in Asiæ populatione amissis: armantur tamen senes aut impuberes pueri, & numerus militum sine robore exercitus expletur. non magnam bello moram ætas facit. Omnibus captis aut occisis, cum dux Conon superfuisset solus, crudelitatem ciuium metuens, ad Regem Cyprium contendit. Athenienses 30. rectores accipiunt, quos triginta Atheniensium tyrannos vocant. Lacedæmonij formandas Lysandro Athenas tradunt: repletur Græcia Atheniensium exulibus. Tandem Pharnabazus cum Conone classe comparata, Laconicas maritimas ciuitates incommodis affecit: pugnatur: vicit Conon. Videto Iustinum. lib. 5. & 6.

LYSANDER Lacedæmoniorum dux factiosus, Alcibiadem in capitis adduxit periculum: totius Græciæ odium in Lacedæmonios concitauit. hoc duce Conon nauali prælio victus est. paulò post tamen duce Conone victi sunt terrestri prælio Lacedæmonij, in quo occisus etiam est ipse Lysander. Tunc restituta est per Cononem terrestri prælio Atheniensibus libertas, per quem antea amissa maritimo prælio fuerat. Videto vt supra, & Plutar. in eius vita.

THRASYBVLVS à triginta Atheniensium tyrannis in exilium actus, audendum aliquid pro patria ac salute communi, etiam cum periculo ratus, adiunctis sibi exulibus, reditum in patriam manu comparauit, lato prius Plebiscito de iniuriis ultro citroq; obliterandis. sic Tyrannis victis popularis status restituitur eius opera, anno mundi 3558. ante Christum natum 404. Xen. rerum Græcarum lib. 4. Iustin. lib. 5. Putarc. in Pelopida. Cicer. in Philip.

EPAMINONDAS Thebanorum dux fortissimus, claruit circa annum mundi 3590. ante Christum natum 372. fuit vestium tenuitate, cibi moderatione, laborum tolerantia, atque, in fungendo imperatorio munere, synceritate singularis ac præstantissimus: huic soli ex amicis nunquam vt quicquam acciperet, potuit persuadere Pelopidas. hic dum non ducis tantum, verum etiam fortissimi militis officio fungitur, grauius vulneratur. fuit incertum, virne melior an dux esset. honores ita gessit vt ornamentum non accipere, sed dare ipsi dignitati videretur: literis & Philosophia vsque adeo clarus, vt mirum esset vnde tam insignis militiæ scientia homini inter literas nato. Saucius ac semianimis quæsiuit num cadenti sibi scutum ademisset hostis, quod sibi allatum, velut laborum gloriæque socium, osculatus est: iterum quæsiuit vtri vicissent: vt Thebanos audiuit, velut gratulabundus patriæ expirauit, apud Mantineam cum Lacedæmoniis congressus. Iustin. li. 6. Plutar. in vita Pelopidæ, Cicer. in epist. ad Luceium.

DIOGENES, Philosophus Cynicus, palliolum duplex ad frigus arcendum habuit, peram pro cellario, baculum pro corporis sustentatione. habitans in portarum vestibulis & porticibus ciuitatum, cibum emendicabat. cum se contorqueret in dolio, volubilem domum se habere iocabatur, & se temporibus immutantem: frigore enim os dolij vertebat in meridiem, æstate in Septentrionem. Cum Alexandrum cæteri Philosophi adiissent, Alexander hunc adiit: ad solem apricantem offendit, rogat Alexander reïne cuiuspiam egeat: cui Diogenes, parumper inquit à sole mihi secedas. Ad eò hoc responso delectatum & admiratum ferunt Alexandrum, vt eo discedente, cum amici irriderent, ac per iocum morderent, dixerit: *Ego profecto nisi Alexander essem, Diogenes esse vellem.* Fertur cum aliquando videret puerum manu aquam haurientem, ac bibentem, vasculum quod ad bibendum gestabat, ab se abiecisse, cum natura manu tanquam ad bibendum instrumento, prouidisset. Vixit fermè nonagenarius. Pluta. in Alex. Dioge. Laër. hic ex ficu poma aliquando legebat: at custode dicente, huic ante paucos dies homo suspensus est, ego, inquit, illam purgabo. fuerunt autem Diogenes quinque. suppurationem temporum non est quòd hic inseram, cum constet fuisse tempore Alexandri, de quo vide inferius.

CRATES Thebanus, vt Philosophiæ vacare posset, magnum auri pondus in mare proiecit, abite, inquit, pessum male cupiditates: ego vos mergam, ne ipse mergar à vobis. Neque putauit, se posse virtutes & opes simul amplecti. Cice. in Paradox.

PLATO Philosophus Aristote Patricio inter Athenienses ciue, & Perictiona siue Prona natus est. claruit circa annum mundi 3575. ante Christum natus 387. à corporis habitu egregio, Plato dictus est, aut ab orationis vbertate & mira amplitudine, cum prius Aristocles ex aui nomine diceretur: 20. annos natus, Poëticam miro complexus est ingenio: celebratas Tragœdias, atque alia carmina scripsit, suauique vocis sono pronuntiavit, nisi quòd ad gracilitatem tēderet. Postea Philosophiam amplexatus, Poëticam reliquit: Socratis discipulus fuit, & Aristotelis ac Xenocratis præceptor. Ter militauit, egregiumque militem se præstitit. Ter in Siciliam nauigauit: tertio rediens, venundatus, atque à Dionysio Tyranno extrema penè passus est. In Aegypto didicit quæcunque illic magna habebantur. Philosophiam in moralem, naturalem, & rationalem distribuit. Varia de eius morte scribuntur. Vixit annos 80. Vide Dioge. Laër. libr. 3. August. de ciui. Dei li. 8. ca. 4. & Plutar. in eius vita.

ARISTOTELES patre Nicomacho medico, natus est in obscuro oppido Stagira: vbi adoleuit, Athenas studiorum gratia missus est. Platonem audiuit annos 20. Deinde in Macedoniam euocatus à Philippo, & Alexandro filio in disciplinam tradito, maximam autoritatem in regno promeruit. huius scripta extant quàm plurima, quæ vel ad eloquentiam spectant, vel ad ciuilem, moralemque disciplinam, vel ad secreta naturæ. Dioge. Laër. li. 5. Plutar. in eius vita.

BRENNO, seu Brennus, Gallorum Senonũ Dux fortiss. collecto exercitu in Italiam irrupit (nec tamen primus, nam ante 200. an. Galli Italiam inuaserant) cumque urbem Clusium obsedisset, dimissa obsidione, totis viribus Romam contēdit, quem Fabius cum exercitu excepit, nec tamen obstetit: quin potius impetus ille hostilis Romanos quasi aridas segetes succidit: testatur hanc Fabij cladem fluuius Allia. patentem Romam capit Brēno, (nam metu perculsi Rom. in Capitolium se receperant) eam deprædatur ac exurit: Capitolium obsidet: pacta pecunia obsidionem soluit: cum aurum penderetur, additur etiam à Gallo duce ponderi gladius, anno mundi 3576. ante Christum natus 386. Tit. Li. 5. Eutro. li. 1. Oro. lib. 2. ca. 19. Ab hoc, seu ab alio eiusdem nominis, extructam ferunt Brenonam, quæ postea Verona dicta est: nam post an. ceterum Brēnus quidam, Gallorum qui Graciam inuaserunt dux, Sosthenem fudit: at contra Delphos infeliciter pugnans, pugione seipsum confodit. Iustin. libr. 24. Porrò Galli cum Nicomedi Bithyniæ Regi, opem aduersus Zibœam tulissent, parta victoria, regionem partiti sunt: inde Gallogræcia dicta. Tit. Liu. li. 8. Deca. 4. Iustin. li. 25. qui etiam scribit Gallos sedibus Thuscis expulisse, ac Mediolanũ, Comum, Brixiam, Veronam, Bergomum, Tridētum, & Vicentiã in Italia condidisse.

M. FURIUS Camillus nobilis Roman. Dictaturam quin quies gessit triumphum quater egit. hic ob prædam Veiētanam, in exilium abiit, deos orans, vt si in fonti ea sibi iniuria fieret, statim desiderium sui ingratae ciuitati facerent: quod contigit: nam paulò post Dictator creatus, Brēnum vincit, aurum reportat, vt inquit Liuius: nam Drusum potius sunt qui censeant aurum extorsisse. Sueton. in Tibe. Plutar. in Camil.

MAVSOLVS Cariæ regulus, quæ est in Asia minore, obiit anno mundi 3586. ante Christum natum 376. huic Artemisia vxor fuit, quæ illum vsque adeo amauit, vt illius demortui cineres vino mixtos biberit, alij dicunt aqua odoribus mixta: præterea sepulchrum illi extruxit, quod ab Oriente calauit Scopas, à Septentrione Bryaxis, à meridie Timotheus, ab occasu Leochares: priusquam id operis peragerent, obiit Artemisia: nec tamen recesserunt nisi absoluto iam, id gloriæ ipsorum, artisque monumentum iudicantes. Plin. li. 36. ca. 5.

ARTEMISIA, Mausoli vxor, molita est, conseruandæ mariti memoriæ causa, sepulchrû memoratissimum, dignatumque numerari inter septem omnium terrarum spectacula. Id monumentum Artemisia cum diis Manibus, sacris Mausoli dicaret, agona, id est certamen laudibus eius dicendis fecit: proposuit præmia pecuniæ, aliarumque rerum amplissima. Ad eas laudes decertandas venisse dicuntur plerique disertis viri, inter quos Iso crates ac Theopompus, quem vicisse iudicatum est. Aul. Gel. lib. 10. ca. 18. Boc. & Herodo. li. 7.

PHILIPPVS, Amintæ filius, apud Macedones imperauit anno mundi 3603. ante Christum natum 359. In Athenienses primò bellum mouit: vicit: modestissimè victoria usus est. deinde aduersus Illyricos mouit, multaque horum millia, cecidit. hinc Thessaliam non prædæ cupiditate, sed quòd exercitui suo Thessalorum equitum robur adiungere gestiebat, improuisus expugnat. Cùm Methonam urbem oppugnaret, de muris sagitta iacta dextrum Regis Philippi oculum effodit: quo vulnere nec segnior ad bellum, nec iracundior aduersus hostes factus est: adeò vt pacem deprecantibus dederit, mitisque aduersus victos fuerit. Tandem totius Græciæ Imperator factus, parabat bellum in Persas, cùm à Pausania occiditur, ob priuatâ iniuriam: creditum quoque est immisum ab Olympiade Alexandri matre fuisse, nec ipsum Alexandrum ignarum paternæ cædis extitisse, cùm ipse vereretur ne hæres regni institueretur frater natu minor, ex Cleopatra nouerca susceptus. Cõsulito Iustin. li. 7. & 8. & Diod. de gestis Philippi. Imperauit Macedoniae annos 25. vixit 47.

OLYMPIAS Regis Molofforum filia, vxor fuit supradicti Philippi Macedoniae Regis, & Alexandri mater. hæc dolens se ob adulteria repudiatam, prælatamque sibi Cleopatram, parauit necem viro, vnà cum filio regni æmulo, qui fratrem ex nouerca susceptum, timebat. Videto Iustinum vt supra.

DEMOSTHENES orator facundissimus, clarebat circa annum mundi 3615. ante Christum natum 347. hic patrem habuit gladiatorum fabrum, satis opulētum, qui obiit, filium relinquens septennem: patrimonium à tutoribus malè administratum, dum in iudicio repetit Demosthenes, dūmq; in causa propria disertus esse studet, etiam in alienis causis disertus esse discit. Nec mens eius primūm satis poterat intelligi, cū lingua, vocēque laboraret: verū studio ac exercitatione incredibili, actionem hanc ingratiā in suauissimā commutauit. Dubium fuit ingenio plūs ne an doctrina valuerit, plus olei quā vini consumpsisse dictus est. Sæpe duos vel tres mēses continuos non cessabat motum corporis fingere, vocem exercitare, chartis impallefcere, abrasa etiam parte capitis, vt exeundi facultatem sibi ipsi præriperet. Propositum eius in repub. maximè fuit, omnibus Philippi Macedoniae regis conatibus obfistere. hoc etiam autore ciuitates Græciæ post mortem Philippi conspirauerunt. postea exulauit, sub obitum Alexandri, cuius cognita morte, rursus ciuitates Græciæ conspirauerunt, Antipatro in Lamia vrbe à Leosthene fortiter obfesso. Tandem accersitus ab Antipatro per nūtiū Archiam Tragædum, qui identidem repetebat, fore vt ab eo humanissimè susciperetur, venenum è calamo hausit. Plutar. in Demost. Iuena. Saty. 10.

LAI S, meretrix fuit nobilis, Corynthis habitans, quam Demosthenes clanculum adiit, hac autem noctis pretium 10000. drachmarum petente, discedens Demosthenes, *Pœnitere* (inquit) *tanti non emo.* Gel. li. 1. ca. 8. Macro. in Satur. li. 2.

M. VALERIVS adolescens Trib. militum, aduersus Galium prouocatore[m] solus, omnibus territis, processit: coruus repētè galeæ eius infedit: dictu[m] mirabile, quoties certamen initum est, leuans se alis, os, oculósque hostis, rostro & vnguibus appetiit: donec territum prodigij talis visu, oculísque simul ac mente turbatum, Valerius obruncat. anno mundi 3617. ante Christum natum 345. Consul laudatum Valerium decem bobus, aureaq; corona donat: inde Coruinus dictus, summo populi fauore annos natus 23. Consul renuntiat. Ti. Li. li. 7. 1. Dec. Eut. li. 2. Oro. li. 3. ca. 6. Au. Gel. li. 9. ca. 11. Statuam Coruino Augustus erexit, in cuius capite corui effigies erat, pugnae monumentum. vixit Coruinus centum annos, intérque primum & sextum consulatum intercesserunt anni 46. Valer. li. 8. ca. 14.

M. CURIVS Dentatus Consul Rom. Samnium diruit funditus, anno mundi 3673. ante Christum natum 289. tūc bellum 49. annis cum Samnitibus gestum, finitum est: neque vltus hostis intra Italiā fuit, qui Ro. antea vsque ad eò fatigauerit. Huic Samnites magnum auri pondus publicè missum attulerunt, qui in agresti scamno, asidens foco, ac ligneo catino cœnans, vultūque risu soluens, *Superuacue*, inquit, *legationis ministri, narrate Samnitibus, M. Curium malle locupletibus imperare, quā ipsum fieri locupletem: & mementote me nec acie vinci, nec pecunia corrumpi posse.* Idem Curius Italia Pyrrhum regē exegit, atque ex præda regia, qua exercitum vrbemque ditauerat, nil attigit. Eutro. lib. 2. Valer. lib. 4. cap. 3. & Pli. lib. 8. cap. 6. de elephantis primūm Romæ visis.

TIMOLEON, nobilis Corinthius, missus est cū paucis triremibus in Siciliam anno mundi 3618. ante Christum natum 344. idque ad liberandas à Dionysij tyrannide Syracusas. hic quinquagesimo postquam appulisset die, urbem cepit: deinde arcem obsidens, Dionysium ad deditiōem compulit, & cum paucis in exilium Corinthum misit: arcem solo æquavit: Syracusanis libertatem restituit: miseram Corinthi vitam priuatamque Dionysius duxit. Ex Græcia coloni noui in Siciliam habitatum misit, benignè Timoleon suscepit: deinde leges Syracusanis dedit. Cū itaque ciuitas reuiresceret, & ciuibus vndique confluentibus oppleretur, cupiens vniuersam Siciliam in libertatem asserere, & ad vnum tyrannos excindere, ad cæteras vrbes exercitum duxit, & Icetem à Carthaginensibus deficientem vt arces demoliri promitteret, & apud Leptinos priuatè viueret, coegit. Leptinum tyrannum Corinthum misit: nam Siciliæ tyrannos in exilio & calamitate Corinthi degere pulchrum ducebat spectaculum Timoleon. Consulito Plutar. in Timoleontis vita.

DIONYSIVS Siciliæ Tyrannus, patre eiusdem nominis genitus, militum fauore patri succedens, initio tria captiuorum millia libertate donat, tributa triennio remittit, vt populum sibi conciliet. At verò sublatis quos metuebat, in cæteros quoq; grafsatus, ob crudelitatem inuisus expugnatur, fugatur: redit: Syracusas proditiōe recipit. Iterum, Corinthiorū auxilio obsessus, deposito imperio Corinthi exulat, puerosque in triuiis docet. Vide Iusti. li. 21. Cice. li. Tuscu. 4. Vale. li. 6. ca. 11. meminit eiusdem idē Valer. de neglecta religione, li. 1. ca. 2. & de exquisita custodia, li. 9. ca. 14.

ALEXANDER, cognominatus magnus, successit patri Philippo in regno Macedoniae, anno mundi 3628. ante Christum natum 334. anno ætatis 20. hic conspecta Asia, summo desiderio obtinendæ accensus, ac spe eximia, patrimonium omne suum quod in Macedonia Europaque habebat, amicis diuidit, sibi Asiam sufficere præfatus. Persis dictitans longa iam satis & matura imperia contigisse, quorumque tempus esset vices excipere melius acturos. Sed neque alia quàm regis animorum, exercitus præsumptio fuit: nam obliti omnes coniugum liberorumque, & longinquæ à domo militiæ, Persicum aurum, & totius orientis opes, iam quasi suam prædam ducebant, nec belli periculorum, sed diuitiarum meminerant. milites à populatione Asiæ prohibuit, parcendum suis rebus præfatus, nec perdenda ea quæ possessuri venerant. In exercitu habuit peditum 32000. equitum 4500. naues 182. Milites elegit veteranos, vt magistrōs militiæ magis quàm milites electos putares. Dariūm vicit. Persarum peditum 20000. occidit: equitum 1500. mater, vxor, filiæ Darij captæ sunt. Babyloniam cepit, Persepolim diripuit, Indiam ad Gangem vsque obtinuit. Imperauit annos 12. Vide Plutar. in eius vita, & Iusti. multis in locis.

THALESTRIS, Amazonum regina, Alexandrum adiit, concubitum ad prolem suscipiendam petiit, & obtinuit. Vide Iusti. li. 2. & 12. Quin. Cur. li. 6. Oro. li. 3. ca. 18. de hac vide etiã supra in Penthesilea.

XENOCRATES Platonis auditor fuit, tardus quidem ingenio, quem Plato Aristoteli conferens, *alterum freno, alterum dicebat egere calcaribus*: item, *cui equo quem asinum iungo?* fuit tamen tantæ feueritatis, atque integritatis, tantæque illius verbis fides habita, ut cum nullius iniurati testimonium admitteretur, huic soli remiserint Athenienses iusiurandum: tantæ continentiæ, ut Phryne ac Lai's, insignia scorta, nullis eum vnquam blandimentis allicere potuerint, quin etiam statuam non hominem esse dixerint: tantæ frugalitatis, ut maximas pecuniæ summas sibi ab Alexandro, itémque ab Antipatro missas recusauerit: tantæ erga præceptorem Platonem obseruantia, atque amicitia, ut cum Platoni Dionysius diceret, caput tibi quisquã tollet, hic suum ostendens, nullus, inquit, id prius quàm istud abscindet. Vide Dioge. Laer. li. 4. S. Aug. de ciui. Dei li. 8. ca. 12. & Vale. Max. li. 4. ca. 3.

EPICVRVS Neoclis filius, tempore Xenocratis Athenas adiit. Is vulgò dicitur summum bonum in voluptate constituisse. verùm sic suam explanat mentem in epistola ad Menicæum: *Cum voluptatem finem esse dicamus, non eam quæ in gustu & in gluuie est posita, ut quidam ignorantes, aut malè accipientes arbitrantur, sed non dolere corpore, animoque tranquillum esse dicimus: virtutes iucundæ vitæ coniunctæ sunt, iucundæque; vitæ separari à virtutibus nequit.* Diog. Laert. lib. 10. agnitus est Epicurus circa annum mundi 3635. ante Christum natum 327.

PTOLEMÆVS Lagi filius, mortuo Alexandro Magno, ab equitibus primùm, deinde communi omnium consensu Aegypti rex declaratur, anno mundi 3640. ante Christum natum 322. huic Africa, Arabiaque pars cum Aegypto sorte venit: ex gregario milite eum Alexander virtutis causa eueherat. In Aegypto solerti industria magnas opes parauit: Aegyptios insigni moderatione in fauorem sui sollicitauit, & reges finitimos obsequiis deuinxit: terminos imperij, vrbe Cyrene ampliavit: tantusque factus est, ut non tam hostes timeret, quàm timendus ipse hostibus esset. Demetrium Antigoni filium bello vicit: captiuos, omnemque prædam dimisit: se propter dignitatem, non propter prædam pugnasse dictitans. Posthac victor ipse à victo nauali prælio vincitur: filium & fratrem atque amicos Ptolemæi captos, Demetrius pari antea munere prouocatus, in Aegyptum remittit: donisque inter ipsa bella contendunt: tanto honestius tunc bella gerebantur, quanto nunc amicitia coluntur. Vide Iustin. li. 13. 14. & 15. Legatos ex Alexandria misit Romam conciliandæ amicitia gratia: imperauit annis 40. Cyprum & Phœniciam tenuit: ab hoc omnes alij reges Aegyptiaci, vocati sunt Ptolemæi.

BERENICE vxor fuit Ptolemæi prædicti, de cuius nomine Philadelphus eius filius, quam in sinu Arabico extruxit urbem, appellauit. Fuit & altera Berenice, Philadelphi & Arsinoes filia, quæ Ptolemæo Evergeti nupsit, cuius crines in cœlum relati feruntur, autore Conone mathematico.

CASSANDER Antipatri filius, post cędem Philippi (qui & Aridęus) fratris Alexandri Magni, imperium tenuit apud Macedones, anno mundi 3647. ante Christum natum 315. hic Pictuam urbem obsedit: Olympias longę obsidionis tędio, pacta salute, ei se tradidit: nihilominus tamen eam interfici iussit: hęc erat Alexandri magni mater. Herculem quoque huius Alexandri filium vnę cum matre Barsine occidi curauit. hic Abderitis, a ranis & muribus patria pulsus, agros in Macedonia finibus dedit, sibi ab illis timens. huius filius Antipater matrem Thessalonicen occidit, quod fratri Alexandro in partitione regni propensior esse videretur. Vide Iusti. li. 15. & 16. regnavit annis 19.

SELEVCVS Nicanor, Antiochi & Laodice filius, vir clarus, cum Alexandro Magno ad bellum Persicum profectus est: quo mortuo Castris eius pręfuit. urbem condidit, quam de patris nomine Antiochiam vocavit: Regnum Syrię occupavit anno mundi 3652. ante Christum natum 310. multa in Oriente post diuisionem, inter socios, regni Macedonici, bella gessit. principio Babyloniam capit: inde auctis ex victoria viribus, Bactrianos expugnat: transitum deinde in Indiam facit, quę post mortem Alexandri velut iugo ceruicibus excusso, pręfectos occiderat: autörque libertatis Sandrocottus fuerat, qui tunc Indiam possidebat: cum quo facta pactione Seleucus, compositisque in Oriente rebus, in bellum Antigoni descendit. Iusti. li. 13. & 16. regnavit in Syria annis 32.

ANTIGONVS, inter Alexandri Primores clarus, fortetenuit Phrygiam maiorem, mortuo Alexandro: verumtamen post sex annos Asiam occupat, regnatque in ea annos 18. quorū initium fuit annus a mundo condito 3645. ante Christum natum 317. Contra Eumenem pugnavit, fugauit, obsedit: obsidionem soluit, ob auxilia ab Antipatro ad Antigonum missa. Altero bello vicit Eumenem cum Argyraspidibus: qui ignaris ducibus legatos ad Antigonū mittunt, vt sua reddi iubeat: redditurū se pollicetur, si Eumenem sibi tradant: Eumenes fugere tentat, concursu multitudinis retrahitur: retractus facultatem orandi petit: orat: cum non obtinet, milites suos deuouet: hi produunt eum, quem verecundia prioris amicitię in conspectum suum venire prohibet Antigonus, & custodibus assignari pręcipit. tandem dum in belli prędam, in cuius periculum solus descenderat, socios Ptolemęum, Cassandrum, & Lysimachum admissurum se negat Antigonus, ab eisdem bello victus occiditur. Vide Iusti. li. 13. 14. & 17.

DEMETRIVS, qui & Polyorcetes, successit Antigono patri in regno Asię, anno mundi 3663. ante Christum natum 299. hic a Ptolemęo victus est, deinde Ptolemęum vicit, vt in Ptolemęo diximus. Cleonymum fudit, Thebas cepit: Macedonia regnum sex annis tenuit, Philippo & Alexandro, Cassandri filiis, prius a se per insidias occisis. Pyrrhus victo Demetrio Macedonia regnum occupat. Demetrius Seleuco se tandem cum Asię regno dedit. Vide Iusti. li. 15. 16. 17. & Plutar. in Pyrrho & Demetrio.

LYSIMACHVS illustri quidem Macedonia loco natus, sed virtutis ornamentis omni nobilitate clarior exitit. hic animi magnitudine, Philosophia, virium gloria, omnes per quos Oriens domitus est, vicit. A Callisthene, quamuis truncato auribus, naribus, ac labiis, præcepta Philosophiæ accipere non erubuit. hunc ferocissimo leoni obiecit Alexander: leonis linguam hic statim auulsi: chariorem inde habuit cum Alexander, quem imprudens cum in fronte vulnerasset, diadema sibi demptum Rex alligandi vulneris causa, capiti eius imposuit, quod auspiciū primum regalis maiestatis Lysimacho fuit. Regnavit itaque in Macedonia anno mundi 3676. ante Christum natum 286. Post mortem Alexandri cum inter successores provinciae diuiderentur, Thracæ & Pontici, ferocissimæ gætes, illi quasi omnium fortissimo assignatæ sunt. De cuius morte ac filiorum eius 15. vide Iusti. li. 17. Lysimachiâ condidit, quæ terræ motu corrui.

ANTIGONVS Gonatas, Demetrii Asiæ regis filius, apud Macedones regnat anno mundi 3686. ante Christum natum 276. Pyrrhus Antigonom fugat: Macedoniam occupat: post cuius mortem Peloponnesij Antigono traduntur: tandem multiplici bello pressus, in speciem castrorum parua manu aduersus cæteros relicta, totis viribus in Gallos contendit, quos vicit. Interim Alexander Rex Epiri in ultionem mortis Pyrrhi patris sui, Macedoniam depopulatur, & capit: Demetrius Antigoni filius eam recipit, regnoque Epiri Alexandrum spoliatur. Consulto Iusti. li. 25. & 26. ac Plutar. in Pau. Aemi.

PYRRHVS, patre Epirotarum Rege in exilium acto, fur- tim subtractus ad Illyrios bimus defertur, vbi Rex eum adoptat, protegitque aduersus Cassandrum Macedonia Regem, his rebus moti Epirotæ, odio in misericordiam verso, eum in regnum reuocant. Adolescens multa bella gessit, tantoque successu, vt Tarentinos solus aduersus Romanos tueri posse videretur Romanos elephantis primum visis territos, vincit, vulneratus ipse: ducentos captiuos milites gratis Romam remittit. Syracusas veniens, multas ciuitates dum subigit, Rex Sicilia sicut Epiri appellatur, filiis, Heleno, Sicilia, Alexandro, Italiæ regnum destinatur: postea bella aliquot feliciter cum Carthaginensibus gerit. tandem ex Sicilia abiens, dixisse fertur, *O qualem Carthaginensibus & Romanis pro hac insula palestram relinquimus!* A Pœnis nauali prælio victus, ab Antigono, de quo supra, auxiliares milites petit: non obtinens, repente Antigonom vincit, fugat, Macedoniam capit, anno mundi 3676. à Christo nato 286. Iam Græciæ, Asiæq; regna meditatur: nec illi maior ex imperio quàm ex bello voluntas: à Spartanis tamen, maxime à mulieribus, non fortius quàm verecundius victus, recedit: Ptolemæum filium amittit. Pulsus à Spartanis Argos petit, vbi Antigonom oppugnans, atq; inter confertissimos hostes fortissime dimicâs, saxo de muris iactato, occiditur. Vide Iusti. li. 17. 18. 23. 25. Plut. in Pyr. & Oro. li. 4. ca. 1. 2. 3.

ALEXANDER, Pyrrhi filius, vlcisci patris mortem cupiens, Macedonia fines populatur: Antigonus transitione militum destitutus, regnum cum exercitu amittit. Iusti. li. 26.

M. CL. MARCELLVS Romæ Cōsul fuit, anno mundi 3676. ante Christum natum 286. natura vir ad bellum propensus extitit, & quod illius certamina declarant, acer ac strenuus: ad ceteras vitæ partes humanus atque modestus. Græcæ verò disciplinæ ac dicendi studiis addictus, quæ tamen per bellorum occupationes, non vsque adeò illi assequi licuit. Briomatum Gessatarum Regem singulari certamine vicit. Tunc prædam & arma secum auferens, ad collegam Cornelium regreditur, per id tempus aduersus Gallos infeliciter dimicantem: vt venit, Mediolanū, ac collegam obsidione liberat: posthæc decretus est à senatu soli Marcello triumphus. Syracusas cepit, opulentissimam ac florentissimam Siciliæ urbem: cuius subiectam oculis magnificentiam ac splendorem circumspectans, diu illachrymasse dicitur: fatumque Archimedis Geometri ægerrimè tulisse. Cum Annibale post Cānensem cladem congregari ausus est, quem & Nola expulit. Annos supra 60. natus, quintum agens consulatum, inter pugnandum lata transfigitur lancea. Eius clarissima progenies ad Marcellum vsque Cæsaris nepotem propagatur, quem Octauia Cæsaris soror, ex C. Marcello suscepit. Plutar. in Marcelli & Annibalis vita: Titus Liuius Deca. 3. li. 3. 4. 5. 6. 7.

A. POSTHVMIVS Albinus Consul Romæ fuit cum Luctatio Catulo, anno mundi 3721. ante Christum natum 241. Luctatius Hannonem vicit: anno sequente Tyberis exundatio, atque incēdium Romam prope absumpserunt. Consulito Eutr. li. 2. atque Oro. li. 4. ca. 11. & 12.

PTOLEMAEVVS Philadelphus, superioris Ptolemæi filius iunior, successit patri in regno Aegypti, anno mundi 3680. ante Christum natum 282. hic Stratonis discipulus doctissimus fuit: Bibliothecam insignem parauit Alexandria. Iudæos qui in Aegypto erant, liberos esse permisit, & vasa Eleazaro summo sacerdote Ierosolymorum, votiua transmittens, diuinas scripturas in Græcam linguam per septuaginta interpretes verticauit. Huius frater maior natu, qui Seleucum vita regnóque Macedonia priuauerat, amicitiam, pacemque ac concordiam per epistolas deprecatur, professus deponere se offensam crepti paterni regni, neque amplius à fratre quæsiturum quod honestius à paterno hoste percepisset. Eutr. li. 2. Iusti. li. 17. D. Epipha. in li. de ponde. & mensuris. Iose. li. Antiqui. 12. ca. 2. Titus Li. Deca. 5. lib. 4. & 5.

ELEAZARVS, patri Oniæ, cognominato iusto, successit in Pontificatu Iudæorum, anno mundi 3691. ante Christum natum 271. Ad hunc scripsit Ptolemæus Philadelphus, hic quoque ad illum: extrant vtriusque epistolæ apud Iosephum li. Antiqui. 12. ca. 2. Misit hic ad Ptolemæum libros Mosaicæ legis, atque ex vnaquaque tribu senos viros interpretes, Hebraicè Græcèque peritissimos. Consulito D. August. li. de ciui. Dei. 18. ca. 42.

P R V S I A S Bithyniæ Rex fuit, ad quem, post memorabilem pugnam ad Magnesiã commissã, confugit Annibal, ab Antiocho à Romanis debellato discedens: tandem Prusias Q. Flaminio Romanorum legato Annibalem prodidit: custodiis ac militibus Regis vallatã domum vt sensit Annibal, venenum sumpsit. Postea proditor ille Prusias consilium capit occidendi filij sui, dum minoribus filiis quos ex nouerca susceperat, quos & Romæ habebat, fauet: verùm à filio præuentus, ille ipsemet occiditur. Vide Plutar. in Annibal. & Iustin. li. 31. & 34.

A N N I B A L Amilcaris filius, Carthaginensium dux præclarissimus, nisi avariciam & sæuiciam in eo culpes, rem Romanam mirè afflixit. Primùm annos natus viginti, Saguntum Romanis amicã, debellauit: congregatis 150000. peditũ, & 20000. equitum, exercitum deinde per alpes in Italiam traduxit: Titum Sempronium, item Flaminium fudit, cæsis 15000. Romanorum. Sed tamen eius vires à Fabio attritæ sunt: quibus collectis ac resumptis, maxima clade Cannensi Romanos affecit: nam equitum 2700. peditum 40000. occidit: tres anulorum modios Carthaginem misit: cùmque urbem capere posset, in Campaniam reuertitur. Tandem victus à Marcello, iterùmque à P. Scipione, item ab Eumene, Antiocho etiam superato, qui illi opẽ tulerat, ad Prusiam fugit: vbi fidem Prusiæ suspectam habens, hausto veneno, volens obit, anno mundi 3774. ante Christum natum 188. Vide Eutr. li. 3. Flo. li. 2. Plutar. in Annib. In Italiam adduxit elephantos 37. Polyb. lib. 2. & 3. Ti. Li. li. 1. deca. 3. Augu. li. de ci. Dei. 3. ca. 20.

P. CORNELIUS SCIPIO, dictus Africanus maior, ab Africa deuicta, annos natus 24. vir Romanorum omnium & sua ætate, & posteriori tempore ferè primus, quasi nouã integrãque prouinciam vltor patris, & patri inuadit, Carthaginẽ Hispaniæ capit, in qua omne aurum & argentum, & belli apparatus Afri habebant: nobilissimos obsides, Magonem etiam Annibalis fratrem, ibi capit, quem Romã cum aliis mittit. Non contentus Pœnos expulisse, stipendiariam Romanis prouinciam facit: omnem citra vtrãque Iberum subiecit imperio: primũque Romanorum ducum victor ad Gades peruenit: plus etiam prouinciam retinere quàm facere studuit. Hispanorum obsides parentibus reddidit: quare omnes ferè Hispaniæ ad eum transierunt. Asdrubalem, Annibalis fratrem victum fugauit, prædãque maximam cepit. Senex tandem inuidiæ cedens, Linternum exulat, vbi sepultus creditur. Vide Eutr. li. 3. & Flor. li. 2. exulauit anno à mundo condito 3777. ante Christum natum 185.

T E R E N T I A Aemylia, Scipionis Africani vxor, præter vxorum morem, cùm videret senem maritum ancillulam deperire, ne eius dignitas imminueretur, reticuit, constantique animo pertulit: quinetiam eo mortuo, ad tollendam suspicionem, ancillam manumisit, libertoque suo in matrimonium collocauit. Vide Supplemen. chro.

MATATHIAS sacerdos, vir pietate clarus, Iudæum quædam idolis palàm sacrificantem iuxta mandatum impij Antiochi, zelo Domini accensus, occidit ad altare ipsum, quod & diruit: ac mox etiam interfecit Antiochi Regis legatum præcipientem idolis immolare: hûc Regis Antiochi iudicem, Apollonium vocat Iosephus, li. Anti. 12. ca. 7. Hic Matathias autor fuit pugna di Iudæis, etiã die sabbati, cum iam mille occubuissent, religiosè nimis obseruantes hunc diem. Multi itaque Iudæorum adiunguntur Matathia, & illum sibi iudicem creant, qui & Sabbatis eos docet pugnare: *quod si non feceritis, inquit, vobismetipsis eritis hostes, in illo die contra vos venientibus inimicis.* Sic arma corripiciens, patrias leges aduersus Antiochi Duces vindicauit, præfuitque populo annum vnum, anno scilicet mundi 3795. ante Christum natum 167. vide li. 1. Macha. ca. 2. Ioseph. li. 12. ca. 7.

IUDAS Machabæus, Matathia filius, rebus & populo præest in locum patris successus, qui iuuantibus prono animo quatuor suis fratribus, cæterisque piis, qui patri suo adhæferant hostes profligat: Apollonium Ducem, alterum à priore, qui primus contra Machabæum in aciem descendit, cum suis copiis partim caesis partim fugatis, interficit: Seron quoque Syriæ inferioris ducem superat: deinde Gorgiam à Lisia exercitui præfectum, ipsum quoque postea Lisiam, ac Nicanorem fundit, fugat, superat, mira celeritate, ac victoria: post hæc templum purgat ac instaurat, altare Domino dedicat: pro mortuis sacrificium offert. Antiochus cum eo fœdus init: fidem frangit, templum spoliat: à populo summus sacerdos creatur Iudas, anno mundi 3805. ante Christum natum 157. Præfuit annis 12. fœdusque cum Romanis init: obit in prælio.

IONATHAS fratre Iuda Machabæo interfecto Dux populi constituitur anno mundi 3808. ante Christum natum 154. Hic statim Bacchidem, cum quo pugnans occubuerat Iudas, ad Iordanem vicit. Tertio posthæc anno, collecto ingenti exercitu iterum in Iudæam venit Bacchides, Ionathan cum Simone fratre obsedit, tandemque commissa cum Bacchide pugna, fusus est Bacchides ipse: qui rebus accisis, coactusque pacem amplecti, iuravit se nunquam in Ionathã quicquam moliturum. Alexander Epiphanes, Antiochi filius, audiens Ionathæ famam, amicitia fœdera cum eo sanciuit. Demetrii præfectum Apollonium Ionathas bello fundit ac fugat, multasque vrbes capit: octo hostium millia occidit: templum Dagon, quod erat in Azoto, vnã cū vrbe incendit. Posthæc aduersus alienigenas qui Iudæam vastabant, mouit, atque eos tota Iudæa expulit: & cum Romanis ac Spartiatum amicitia fœdera renouauit. Tandem Tryphon simulata amicitia eum circumuentum cum suis interfecit. Vide li. 1. Macha. ca. 9. 10. 11. & 12. rexit. an. 15.

SIMON occiso fratre Ionatha, Dux populi creatur anno mundi 3823. ante Christum natum 139. Hic Gazam urbem, quam cepit, ab idolis purgavit: fœdus cum Romanis ac Spartiatum redintegravit. Cendebaum Antiochi præfectum fudit, fugauitque. At verò, vt sunt hominum fata in temere fortunæ variantis arbitrio, tandem cum filijs duobus atque aliquot seruis, in cõuiuio, atque à Ptolemæo genero suo dominium affectante, qui ei conuiuium appararat, interficitur. vide li. 1. Macha. ca. 13. 14. 15. 16. & Iose. li. Anti. 13. ca. 9. 10. 11. 12. rexit an. 8.

HYRCANVS, qui & Ioannes, supradicti Simonis filius, patri successit, Duxque populi fuit anno mundi 3831. ante Christum natum 131. Hic summa cum laude populo praefuit, vitæ suæ insidiantes, à Ptolemæo missos, occidit. Antiochus Soter, qui & Pius, Hircanum Ierosolymis obsedit, accepta tandem pecunia obsidionem soluit. Hyrcanus Davidis sepulchrum aperuit, ingentes thesauros reperit, quibus Iudæorum cepit peregrinos alere. Cum Rom. fœdus renouauit. Cognita Antiochi morte, Samariam, quæ rursus à Iudæis defecerat, obsedit, ac post annum captam, solo equauit. magnas opes cumulauit (nam à Regibus Syriæ, qui inter se certabant, liber factus, nullum ijs vectigal ab Antiochi morte pendebat) quin etiam ciuitates Idumææ domuit. Vide 1. lib. Macha. ca. 16. Iose. lib. Antiqui. 13. à ca. 13. ad 18. Fuit Hyrcanus Dux, summus sacerdos, ac Propheta: rexit an. 25. Iose. ait 31.

ARISTOBVLVS Hyrcani filius, mortuo patre principatum & sacerdotium suscipit, anno mudi 3857. ante Christum natum 105. Hic Magistratum ad regiam dignitatem transtulit, primusque, post captiuitatem Babylonicam, diadema sibi imposuit. Crudelis, fratres in vinculis tenuit & matrem quæ penuria consumpsit: fratrem Antigonum nefarie occidi curauit, ad turrim Stratonis clam collocatis sicariis. Ituræos subegit, plurimamque eorum prouinciam Iudæis adiecit. Corruptis postquam annum imperat, visceribus, copiamque sanguinis euomes, decidit in eundem locum qui sanguine fratris aspersus erat, ibique fraternos manes, miserè moriens, placat. Iose. li. Anti. 13. ca. 18.

TIB. GRACCHVS Tribunus plebis, certauit de lege agraria pro egenis aduersus diuites, quo tempore Africanus Scipio apud Numantiam pugnabat. Nam Romani quantum vicini agri hostibus adimebant, partim venundare, partim in publicum redigere, ac egenis ciuibus pro modica pensione vtendum tradere consueuerant: sed diuitibus pensiones augmentibus, pauperesque excludentibus, lata est lex, quæ supra quingenta agri iugera ciuem Romanum possidere vetabat. Hæc lex paucos annos aduersus locupletes auxilio fuit. Nam primò conductis personis fraus legis fiebat: deinde apertè iam per seipfos occupare agros diuites ceperant. Pauperum itaque partes fouens Gracchus, diuitum inuidiam contraxit: in ipsoque tumultu dum fugere tentat, toga retentus, pede subsellij caput percutitur à P. Saturnino, vno ex principibus, & cum aliis triginta, fustibus & lapidibus mactatur: quorum corpora fuerunt proiecta in Tyberim, anno mundi 3831. ante Christum natum 131. Plut. in vita Grac. Appi. li. 1. Eutr. li. 4.

CORNELIA Africani filia, Tiberij & Caij Gracchorum mater, marito vidua hos sic educauit, vt cum magnitudine indolis ceteros omnes anteirent, doctrina tamen quam natura praeualuisse viderentur. hæc relicta cum duodecim filiis, Ptolemæi regis nuptias respuit: cum ille regni & diadematis communicationem offerret. Deinde decem ex filiis obierunt, supradictis duobus relictis: filiam Africano minori collocauit. Plutar. in Tibe. & Ca. Gracchis.

IUGURTHA, Micipsæ Numidarum regis adoptiuus hæres, Hiempsalis capite potitus, in Adherbalem se conuertit (hi erant fratres regni cohæredes.) Adherbal Romam profugit (nã in Romanorum fide ac chætela regnum Numidicum erat) missa itaque pecunia primò in sententiam suam senatum trahit Iugurtha: deinde missis à senatu, qui regnum diuiderent, inchoatù nefas perficit, pacem emit. Accersitus posthæc Romam, publica interueniente fide, ubi venit, auro omnibus corruptis aut attëtatis, omnia dissensionibus permiscet: discedensque dicit, *O Urbem venalem, & citò perituram, si emptorem inueniat.* Placet deinde Senatui bello hunc parricidam persequi, Sp. Albinus in eum mittitur, eius exercitum auro etiam corrumpit Iugurtha. Affurgit Metellus, qui cum duobus præliis vincit: cumque iam bello finem impositurus esset, successit C. Marius, qui Bocchum Mauritanie regem Iugurthæ focerum superat: Bocchus precium fœderis atque amicitie, regem Iugurtham facit: quem catenis opertum in triumpho populus Romanus aspexit. Eutr. li. 4. Flo. li. 3. Sall. Plutar. in Mar. & Syl. Romæ in scrobem demissus post sextum diem fame ac frigore atteritur, anno mundi 3857. ante Christum natum 105.

C. MARIUS cum Q. Catulo aduersus Cymbros missus, victoriam reportat, anno mundi 3863. ante Christum natum 99. Hic affectauit vt ad bellum Mithridaticum mitteretur: quare Sylla comotus, Marium vrbe fugat: inde perniciosiss. bellum ciuile exortum. Eutr. li. 5. Appi. li. 1. ca. 8. Flo. li. 3. ca. 3. fuit septies Consul: victus à Sylla, in palude latuit: in vincula inde coniectus, immissum percussorẽ, autoritate vultus terruit, & scaplia in Africam traiecit: fertur voluntaria morte obiisse.

IAMNEVS, qui & Alexander, Aristobuli frater, Rex Iudæis constituitur à Salome, siue Alexandra, eiusdem Aristobuli vxore relicta, quæ mariti fratres, inter quos erat is Iamneus, statim è vinculis liberat anno mundi 3858. ante Christum natum 104. Iamneus fratrem regni æmulum occidit. contra Ptolemaidẽ & Gazam, quæ à Iudæis rursus defecerant, mouit: cladẽ maximã à Ptolemæo Lathyro accepit ad Iordanem. A cleopatra Aegypti Regina, Ptolemæi huius matre, opem implorat, quæ ne filius subacta Iudæa in Aegyptum irrumperet, valida eum manu in Cyprum abire cogit. Maxima populi multitudo ab Alexandro deficit, sed adiutos etiam à Demetrio Rege Syriæ, vicit: quorum potentissimos octingentos, dum cum concubinis cœnat, crucifigi iubet, liberosque, & vxores eorum coram ipsis adhuc viuẽtibus, mactari. posthæc Iamneus hic, siue Alexander, crapulẽ indulgẽs, in morbum incidit, quartanãque febri postquam tribus annis laborauit, obiit anno regni 27. Vide Iose. li. 13. ca. 19. 20. & 21.

ALEXANDRA, quæ & Salome, Aristobuli prædicti ac Iamnei postea vxor, vt certum cum filiis regnum tutaretur, Regis mortem, ex eiusdem Regis Iamnei mandatis, militibus celat, vsquequo castellum cepisset: præterea Phariseorum beneuolentiam captat, in quos omnem potestatem transfert, nomen tantum regium ipsa retinet annos nouem, incipientes anno mundi 3885. ante Christum natum 77. Iose. li. Antiqui. 13. ca. 22. Hæc summum sacerdotem Hyrcanum creauit.

MITHRIDATES Rex Ponti, dissidentibus Romanis primùm sociali bello, deinde ciuili, Cappadociã occupat, ex eãque Ariobarzanem Regem, amicum populi Romani fugat: mox etiam Bithyniam inuadit, & Paphlagoniam, quorum Reges expellit, anno mundi 3876. ante Christũ natum 86. Inde ad Ephesum contendit, & per omnem Asiam literas mittit, vt vbicunque inuenirentur ciues Romani, vnico die trucidarentur: quod & factum est: nam vno die octuaginta Romanorum ciuium millia occisa sunt. Causam belli prætenderat, attrectari terminos suos à Nicomede Bithyniã Rege, populi Romani amico. Mittit ad Archelaum Archelaum ducem suum cum hominũ 120. millibus, tam equitum quàm peditum, per quem Græcia occupata est. In summa fuit hoc bellum Mithridaticum omnium longè maximum: nã cum anni quatuor Pyrrho, 17. anni Annibali suffecerint, hic Mithridates per 40. annos restitit, donec tribus ingentibus bellis subactus, felicitate Syllæ, virtute Luculli, magnitudine Pompeij eneruaretur. Consulito Eutr. li. 5. & Flor. li. 3. item Appi. li. Mithridatico.

HYSICRATEA, pellex, siue, vt alij volunt, Mithridatis vxor, viri Persici habitum gerēs, aderat Mithridati etiam tum cum à Pompeio victus, à suis etiam, præterquam à duobus, sociis relictus est summo in discrimine. Vide Plutar. in Pompeij vita.

SYLLA Romanus Patricius, Cõsul, mittitur à Senatu aduersus Mithridatem. Archelaum Mithridatis ducẽ obsidet, vincit, ita vt ex 120. hominum millibus vix decem supereffent millia Archelao: Athenas capit Sylla anno mundi 3877. ante Christum natum 85. Mithridates 70. hominum millia lectissima Archelao in subsidium mittit: vno atque altero prælio has omnes Mithridatis copias delet Sylla: Archelaus triduo nudus in palude latet. Mithridates pacem postulat: non daturum se respondet Sylla, nisi relictis quæ occuparat, in regnum redeat. Interim Sylla Dardanos, Scordiscos, Dalmatas & Mœsos partim vincit, partim in fidem accipit. Ecce autem interea Romæ Marius & Cor. Cinna nobilissimos ex Senatu interficiunt, multos proscribunt: Syllæ domum euertunt: vniuersus reliquus Senatus ex vrbe fugiens, ad Syllam in Græciam venit, atq; vt patriæ subueniat, precatur. In Italiam ille traicit, Marianam factionem dissipat: aduersariorum exercitus delet, fundit, obruit. Eutr. li. 5. Appi. li. 1. Flo. li. 3. Dictaturam gerens, ea se abdicauit, rurique agens morbo obiit pediculari.

MARIUS, C. Marij filius, Romæ consulatum gerens infeliciter contra Syllam dimicat, 20000. ex suis perdit: Præneste fugit, obsessus ad mortem compellitur. Eutr. lib. 5. Porrò Flo. li. 3. scribit hunc apud Catuli sepulchrum, oculis, manibus, cruribusque defossis, aliquandiu seruatum, vt per singula membra moreretur.

QVINTVS Metellus, Pius dictus est, quòd patrem Metellum Numidicum, qui de Numidiæ rege Iugurtha triumpharat, assiduis precibus ac lachrymis ab exilio reuocarit. Hic Prætor bello sociali Marforum ducem interemit: Consul in Hispania Herculeos fratres compressit, Sertorium expulit, qui redeunte à bello Mithridatico Sylla, in Hispaniam aufugerat, quòd partium Marianarum fuisset. Adolecens Metellus in petitione præturæ & Pontificatus, consularibus viris Prælatus est. huius adolescentia priscos vidit mores, senectus autem nouam exorsa est luxuriam, vt Valerij verbis vtat. Hic inter proscriptos à Sylla, cum ad posticum vxoris suæ Bastiæ, clam capite adoperto accessisset, nec admitteretur, quia illum proscriptum diceret vxor, ibidem se transuerberans, fores sanguine resperfit. Cæcilius. L. in epito. lib. 89. Vale. lib. 9. cha. 1. hic Consul fuit anno mundi 3884. ante Christum natum 78. palmata veste conuiuia celebravit in Hispania, demissâq; lacunaribus aureas coronas velut cœlesti capite recepit: aris, thure, Attalicisque aulæis læto animo excipi passus est, & lautis epulis apparatus ludos interponi.

CLAVDIA, Q. Metelli Pij supradicti fuit filia. Circa hæc tempora locutus esse dicitur gallus gallinaceus in Ariminensi agro, in villa Galerij. Plinius li. 10. ca. 21. id miraculi, in annalibus relatum, editum est (si credere fas est) anno à mundo condito 3887. ante Christum natum 75. nempe M. Acmy. Lepido, & Q. Luctatio Catulo Romæ Consulibus. Tribunatus plebi restituitur.

ANTIPATER à C. Cæsare Iudææ Procurator designatur anno mundi 3919. ante Christum natum 43.

HYRCANVS Iamnei filius post matrem Alexandram apud Iudæos regnat non ita diu, nam frater eius Aristobulus minor natu, eum fugat: conuenit tandem inter ipsos vt Hyrcanus priuatum, Aristobulus Regem viuat. verùm post an. 6. à Pompeio Hyrcanus restituitur: & partim solus, partim cum Antipatro Herodis patre, administrat: tandem ei aures dentibus præcidit Antigonus, Iose. lib. 14. ca. 1. & 22.

ARISTOBVLVS itaque regnat apud Iudæos anno mundi 3895. ante Christum natum 67. sed enim Hyrcanus tandem ad Pompeium Magnum confugiens, ab eodem iuuatur, cognita superbia ac iniuria Aristobuli: qui cum bellum Romanis inferre statueret, à Pompeio Ierosolymis præuentus, obsidetur: ad quæ supplex egreditur, pecuniâq; promittit: quam cum primores dare recusarent, relicto Rege Aristobulo apud Pompeium, urbem claudunt, eosque introitu arcent. æstuans ira Pompeius, Aristobulum ligat: atq; urbem magnis viribus dum oppugnat, hæc ab iis qui Hyrcano fauebant, Pompeio traditur: templumq; tertio postquam obsederat mense oppugnat Pompeius, M. Tullio Cicerone, & M. Antonio Romæ Cofs. Hircanum summum Sacerdotem appellat: Aristobulum cum duabus filiabus filio vno (alter enim filius Alexander effugerat) victos Romam abducit. tum primùm Romanis subiiciuntur Iudæi. Ioseph. li. Anti. 14. à 1. cap. ad 9. & de bel. Iud. li. 1. cap. 5. Post annum aufugit Aristobulus à Roma in Iudæam, & regnum iterum affectâs, à Gabinio captus, & secundo Romam victus missus est: tandem à Cæsare liberatus, præmissusque in Iudæam, à Pompeianis veneno necatur. Aegesip. li. 1.

P. CLODIVS vir claris parētibus ortus, iuuenis quidem audax, incestuosus ac seditiosus, cum amore Pompeiæ Cæsaris coniugis flagraret, clam eius domum ingreditur, vestem ac habitum psaltriæ indutus: spēsque latendi mulieres adductus ob adolescentiæ formam, genasque nondum pubentes turbæ earum, quæ tum in æde Cæsaris sacrum inaccessum viris agebant, immixtus, ad Pompeiam ingreditur: deprehensus ac agnitus, etiam Cicero-
ne teste, accusatur: verum iudices tum metu, tum largitione, tum fauore eum absoluunt. fit deinde Tribunus plebis, & factione sua Ciceronem in exilium agit, anno à mundo condito 3906. ante Christum seruatorem natum 56. cuius domum ac villas incēdit: reliqua bona hastæ subiicit: attamen emit nemo. Tandem à Milone Clodius occiditur, accusatur Milo, patronumque habet Ciceronem, iam antè ab exilio reuocatum. Vide Plutar. in Cice. & Cæs. item Appi. de ciui. Ro. bel. li. 2.

FVLVIA, vxor P. Clodij, quæ postea M. Antonio nupsit, non muliebres artes, non familiam regere curabat, nec priuatum hominem superare contendebat, sed magistratus gerere, & imperantibus imperare, vt sibi magnas gratias deberet Cleopatra, quod institutum ab ea Antonium acceperit. hæc clam noctu profecta, Ciceroni Catilinæ detexit insidias, eumque commonefecit vt Cethegum, eiusque comites præcaueret. Plut. in Cice. & Anto.

L. IVLIVS Cæsar, C. Iulij Cæsaris Dictatoris pater, Præ-
tura perfunctus, nullis euidētibus causis obiit Pisis, exanimatus derepente, dum matutino calceatur. Vide Pli. li. 7. ca. 52. Fuit hic quoque L. Iulius Cæsar Consul cum Antonio, anno præcedente Consulatum Ciceronis, qui erat annus à mundo condito 3900. ante verò Christum natum 62. Præturam gessit anno ab hinc quarto: Prætorque Iberos, hoc est Hispanos, ad Oceanum vsque subigit, ac paulò post emoritur. Vide Appi. li. 2.

AVRELIA vxor L. Iulij Cæsaris, & mater C. Cæsaris Dictatoris fuit. Vide Sueton. in Cæsaris vita. Porrò Aurelia familia, Romæ olim percelebris, à Sabinis, si Festo credimus, oriunda, Aurelios nobiles Romanos tulit: qui primùm Aufelij dicti sunt: quemadmodum & Valesij & Papyrij, postea Valerij & Papyrij sunt vocitati.

C. IVLIVS Cæsar primus Romæ imperat anno mundi 3917. ante Christum natum 44. huic Consuli decreta est Gallia & Illyricū cum legionibus decem. Nam Asia Pompeij manibus subacta, reliqua quæ restabant in Europa, fortuna in hunc trāstulit. Restabant autē immanis. gentiū, Galli, atq; Germani: & quamuis toto orbe diuisa, habuit qui vinceret, Britannia. Primò vicit Heluetios: deinde vincendo per bella grauis. vsque ad Oceanum Britannicum accessit. Domuit autē ferè annis nouem omnem Galliam quæ inter Alpes, flumen Rhodanum, Rhenum & Oceanum est. Britannos victos (hi Angli sunt) quibus antè ne nomen quidem Romanum cognitū erat, obsidibus acceptis stipendiarios fecit. Germanos etiam trans Rhenum aggressus, immanis. præliis vicit. Inter tot successus ter, nec amplius, malè illi successum est: in Britannia (Anglia nūc dicitur) vi tēpestatis classe penè absumpta, & in Gallia ad Gergouia legione fusa: & in Germanorū finibus legatis per insidias cæsis. E Gallia victor rediēs, postulat alterum consulatum, contradicitur ei à Marcello, à Bibulo, à Pompeio, à Catone, iubeturque dimisso exercitu Romā redire. Hinc manat bellum ciuile lachrymabile. Aduersum ille patriam cum exercitu venit: fugit ex vrbe cum Pompeio Senatus omnis in Græciam. Pompeio duce contra Cæsarem bellum parat Senatus, primò prælio vincit Pompeius, deinde in Theffalia vincit Cæsar. rediēs vincit Pharnacem Cæsar: item in Africa nobiles Rom. cum Iuba rege: & in Hispaniis filios Pompeij, vbi primo congressu in tantum discrimen venit, vt se voluerit occidere. Tandem omnium victor, dum Romæ insolentius agit, cōiurant in eum 60. senatores, equitesque. Senatus die in curia 24. vulneribus mactatur, post assumptum imperium an. 3. alij dicunt 4. vixit annos 56. Cōsulito Suet. in Cæs. Plut. item in Cæsaris vita.

COSSVTIA, quæ familia equestri, admodum diues fuit, prætextato C. Iulio Cæsari nupsit, quam postea dimisit. Sueton. in Cæsa.

CORNELIA, Cinnæ quartum Cōsulis filia, secunda Cæsaris vxor fuit, ex qua mox Iuliam suscepit. hanc vt repudiaret compelli à Dictatore Sylla nullo modo potuit: quamuis & sacerdotio, & vxoris dote, & gentilicis hæreditatibus multaretur. Quæstor Cæsar Iuliam amitam, vxorēque Corneliam defunctas, laudauit è more pro rostris.

POMPEIA, tertia Cæsaris vxor fuit, Q. Pompeij filia, L. Syllæ neptis, cum qua diuortium fecit, adulteratam opinatus à P. Clodio: dicebātque, *Cæsaris thorum non tantum crimine, sed et criminis suspitione carere debere.* Suet. & Plutar. in Cæsar.

CALPVRNIA L. Pisonis filia, fuit quarta Cæsaris vxor, cum in Consulatu ei successurus esset ille L. Piso. hæc post viri necem omnem pecuniam ad M. Antoniū tulit. Suet. in Cæs.

POMPEIUS, parva ingenti felicitate, & celeritate de piratis victoria, mox bellum contra Mithridatem suscepit anno mundi 3897. ante Christum natum 65. quem in Armenia minore nocturno praelio vicit, ac 40000. eius militum occisis, 30. tantum de exercitu suo perdidit: Mithridates cum vxore & duobus ex suis fugit. Tigranes maioris Armeniae rex Pompeio se dedit, ad genua eius procubuit, in cuius manus diadema collocauit, quod ei reposuit Pompeius. Orodem Albanorum regem vicit: rogatus, veniam ei ac pacem concessit. Iberiae quoque regem acie vicit. Armeniam minorem Deiotaro Galatae regi dedit, quod opem tulisset ei aduersus Mithridatem. Attalo & Pylemeni Paphlagoniam tradidit. Aristarchum Colchis regem imposuit. Mox Ituraeos & Arabes vicit. Seleuciam Antiochiae vicinam, libertate donauit, quod Tigranem non recepisset: Antiochenis obsides reddidit. Inde ad Iudaeam transgressus, Ierosolymam tertio mense capit: 12000. Iudaeorum occidit, reliquos in fidem accipit. Post aliquot annos exarsit bellum ciuile (commune potius, ac plus quam bellum vocat Florus) omnium turbulentis, ac pestilentis. inter Pompeium & Caesarem. Primo congressu victus & fugatus Caesar, euasit: quia nocte interueniente Pompeius sequi noluit: dixitque Caesar, *nec Pompeium scire vincere: & illo tantum die se potuisse superari.* Deinde apud Pharsaliam pugnatur, utrinque summa contentione: victus tamen Pompeius ad Ptolemaeum, cui tutor a senatu datus fuerat, fugit. is fortunam magis quam amicitiam secutus, Pompeium occidit anno mundi 3917. ante Christum natum 45. Vide Eutro. libr. 6. Plutar. in Pom. Appia li. 2. Iosep. lib. 14. cap. 8.

IVLIA C. Caesaris & Corneliae filia, Pompeij fuit vxor, quae dum filiam parit, emoritur.

M. POR. CATO, cognominatus Uticensis, quod post Pharsalicam pugnam Uticae seipsum interfecerit, Catonis maioris, qui Censorius dictus est, pronepos fuit. Hic relictus parentum orphanus, cum fratre Cephione & sorore Portia, apud Liuium Drusum auunculum educatur. Romae Tribunus plebis fuit anno mundi 3903. ante Christum natum 59. fuit quoque tribunus militum, item Praetor audacia, fortitudine ac decore, nihilo antiquo illo Catone proauo inferior apparuit. Consulatum petens, victus a competitoribus, non aegre tulit repulsam, nec erubuit, erubescere tibus interim amicis: quinimo sequenti die sine calceis & tunica in forum ut solebat, iuit: cum familiaribus ambulauit: se se adsuafaciens non nisi turpibus rebus erubescere. Tandem deuieto Pompeio, cuius partes secutus fuerat, Uticae, quae urbs in Africa est, gladio se transfixit, bis perlecto prius (ut ferunt) libro Platonis de animae immortalitate. hic Cato minor dictus est: nam alter fuit dictus maior. Horum duorum Catonum innocentia, & sapientia in prouerbium abiit: unde Iuue.

Tertius a caelo cecidit Cato.

Huius cognita morte exclamauit Caesar, *Inuideo morti tuae Cato, nam & tu gloriae meae pro salute tua inuidisti,* filiumque eius vita donauit. Vide Plutar. in eius vita. & Apoph. Eras. li. 5. & 8. item D. Augusti. li. de ciuitate Dei 1. ca. 23.

IVBA Mauritaniae Rex, Pompeij partibus fauens, Curionem a Caesare in Africam missum cum copiis deleuit, anno mundi 3916. ante Christum natum 46. hic victo Pompeio, cum Scipione copias iunxit. Victi a Caesare Iuba & Petreius, cum nec fugam nec salutem sperarent, inedia vulneribusque se adinuicem tandem confecerunt. Vide Appi. li. 2. & Plut. in Caes.

PORTIA Catonis Vticensis filia, vxórque Bruti fuit: hæc accepta viri morte, cum ipsa quoq; mori statuisset, nec diu superesse viro quem tantopere diligebat, nemo amicorum assentiebat: quinimo diligenti cura cum id prohiberent, hæc ex igne ardentibus prunas corripuens, in os sibi coniecit, deinde os, diemque clausit. Plutar. in vita Bruti. Vale. li. 3. & 4. ca. 2. & 6. Appi. li. 15. De hac sic scribit Martialis, li. Epigrammatum primo:

*Coniugis audisset fatum cum Portia Bruti,
Et subtracta sibi quæretet arma dolor:
Nondum scitis (ait) mortem non posse negari:
Credideram satis hoc vos docuisse patrem.
Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas:
Inunc, & ferrum, turba molesta, nega.*

MARTIA, Catonis filia minor fuit, quæ cum interrogaretur, cur demortuo marito priore, alteri non nuberet, respondit se non inuenire virum qui se magis vellet quam sua. quo responso ostendit diuitias magis in vxoribus eligi solere quam pudicitiam. Quæsitum est iterum ab ea quis esset illi extremus dies lugendi mariti: is (respondit hæc) qui & extremus vitæ dies mihi erit. Vide Eras. Apoph. li. 8.

CICERO, Ro. oratorum facilè princeps, obscuro fatis loco natus, ingenio atque eloquentia nobilè se præstitit. honorum desiderio forensibus causis se obtulit: in pronunciado primùm laborauit, sicut & Demosthenes: in iocando nimius, plerosque acriter offendit. Difficilem Roscij causam cum laude sustinuit: vnde & odiù Syllæ conflauit: cui cedens in Græciã abiit: philosophos ac oratores Athenis audiuit. Vim opum paruã licet, sed sumptibus suis cum satis concinnam haberet, admirationi est habitus, quod neq; mercedes, neque nummorum quicquam in actionibus forensibus caperet. Catilinæ conatibus tam diligenter ac prudenter obstitit, vt primus pater patriæ diceretur. In P. Clodiũ testis fuit. Ab eodem Clodio Tribuno plebis aqua & igni interdictus est, ac in exilium actus: vnde post aliquot menses cum omniũ plausu, atque etiã laudibus ornatus, rediit. Proconsul, in Ciliciam exercitum 12000. peditum, 2600. equitum traiecit: munera à Regibus sibi oblata renuit. Tandem cum Cæsari aduersus M. Antonium fauisset, ab hoc Antonio miserè contrucidari iubetur, anno mundi 3922. ante Christum natum 40. Plutar. in Cice. Cæsarem post Pharsalicam victoriam pertimescebat (Pompeianarũ siquidem partium fuerat) Cicero, attamen Cæsar illi occurrens, cum præsalutauit, atque in honore habuit.

L. M. V. N. A. T. I. V. S. Plancus Romæ Consul fuit eodẽ anno quo Cicero interfectus est. Is dum Galliam Comatam regit, Lugdunum condidit, aut (vt alij volũt) instaurat: item Rauricam, quæ nunc est Basilea. Huius sententia, Octauio Augusto, Augusti cognomen inditum est, cum alij Romulum potius dici censerent. Sucto. in Aug. Volater. li. 18.

PACORVS Parthorum Rex, Antigono fauens, Hierusalem venit, prætextu cõponendæ seditionis obortæ inter Iudæos, partim Phaselo & Hyrcano, partim Antigono fauentibus: re vera autem principatum Antigono traditurus: itaque per dolû Phaselum ad Barzafarnem, Persarum satrapam, mittit: Phaselus cum Hyrcano ligatus à Parthis est, quibus talenta mille, ac mulieres quingentas pollicitus erat Antigonus. hac via Iudææ Rex à Pacoro constitutus Antigonus, Hyrcano sibi à Parthis tradito, dentibus aures præscidit, ne quando summum obiret sacerdotium: nam lex integros tantum admittebat. Phaselus autem, cum se occidendum sciret, maluit præuenire, saxo que caput allidens, emori: porro Herodes Phaseli frater, fuga salutem quærit: atque à Senatu Ro. ob patris beneficia, Iudææ Rex declaratur. huius Pacori pater, Crassum Ro. dolo circumuentum interfecerat, quã maculam Ventidius Bassus, M. Antonij legatus, deleuit, pacorum cum exercitu ad internecionem cædens. Vide Aegesp. li. 1. & Iose. li. 14. ca. 22. & 23.

ANTIGONVS Aristobuli filius, Pacori, vt dixi, auxilio Iudæam occupat, anno mundi 3924. ante Christum natum 38. eodem ferè tempore, Herodes Antipatri filius, ac Phaseli frater, qui cum Antigono, prius congressus, eum vicerat, nunc autem à Pacoro fugatus, Romam peruenerat, à Senatu Iudæorum Rex designatur: ac post an. 4. ipse cum Sosio Romano Hierusalem capit: Antigonus Sosius ad M. Antonium mittit, à quo securi percutitur. Vide Iose. li. 14. ca. vltimo.

C. CASSIVS, vir Bruto familiaris, sed tamē dissimili ingenio, ac varius & impurus fuit, omnîsq; autoritatis, potestatis, ac tyrannidis aduersarius: testis sit Faustus ab eo, adhuc adolescente, in maxillam percussus, quod Syllam patrem nimis commendaret, talique patre gloriaretur. in summa ferus & truculentus ille, odia priuata cum Cæsare exercuit: priórque super insidiis & parricidio in Cæsarem, Brutum conuenit, quem inflammauit, impulitque, priuatè magis inimicus Cæsari, quàm publicæ tyrannidi. dicitur enim Brutus dominationem grauiter tulisse, sed Cassius odisse dominantem. Itaque conspiratione facta, Cassius comite Bruto, Cæsarem in curia opprimit. Plutar. in Bruto. Cassius deinde cum Bruto, ab Augusto & Antonio victus, desperata salute, eodem quo Cæsarem interfecerat gladio, seipsum interfecit anno mundi 3922. ante Christum natum, 40. Vide Plut. in Cæs. & Bruto.

BRVTVS bonarum artium disciplina & philosophiæ studiis imbutus, mores suos natura graues & humiles, ciuilibus negotiis excitans, ad bonum & æquum modestissimè ferri visus est. Põpeij partes secutus est, cuius causam quàm Cæsaris iustiorrem æstimabat. Valuit primò gratia apud Cæsarē, atq; quantum voluit impetrabat, sed hinc eū sodales Cassij abstraxere, ipsūmq; planè in perniciem adduxere. nihilominus tamē bello ciuili Cæsar suis militibus iussit vt cauerent eum occidere, sed eum volentem ad se adducerent, nolentem, liberum abire sinerent. tandem multis ab eo acceptis beneficiis, cum parricidij illius conscius & confors cum Cassio fuisset, eodem quo Cassius fato periit. Plut. in Bru. & Appi. li. 2.

HERODES Magnus, dictus Ascalonita, Antipatri Iudææ Procuratoris filius, primus fuit Iudæorum Rex ex alienigenis (nam erat Idumæus) anno mundi 3927. ante Christum natum 35. iam aliquot ante annos à Ro. Senatu Iudæorum Rex fuerat designatus. hic diligebatur ab Augusto, qui regnū eius auxit, adiecta Samaria, atq; aliquot aliis vrbibus ac castellis. Herodes vicissim in honorem eius templum atq; vrbē extruxit, quam de nomine eius Cæsaream vocavit. Alexandrū atq; Aristobulū filios, Romæ erudiendos curavit. Arabes vicit. Templū funditus deposuit, summāq; magnificentia aliud secundū, figuram primi, cōstruxit. Huius temporibus terræ motus in Iudæa, 30000. hominum peremit. Vide Iosep. de bel. Iud. li. 1. ca. 14. Crudelis hic, vxorem, filios, amicos, occidit, legis etiam interpretes, ac statim post Christum natum Beth-lehemitas infantes puerulos, innocētes interfecit, non redeuntibus Magis, quibus abeūdi potestatem fecerat, ad Christum seruatorem nuper natum disquirendum, non tamen ex animo. Vide Marth. ca. 2. & Iose. li. Antiq. 14. 15. & 16.

MARIAMNE, filia Alexandræ, vxorque supradicti Herodis fuit, quam ille ob pulchritudinem valdè dilexit. hæc cum casta esset, animo tamē interim satis rigido ac præfractō, meridie quadam recusavit viri amplexus, quinetiam improperavit ei parricidium. Id ægerrimè tulit Rex: quod sentiens Regis soror Salome, pincernam regium instruit, qui persuadeat Regi Mariamnem ei confecisse potionem. quare indignatus Rex, de vxore supplicium sumit. Vide Iosep. li. Antiq. 15. ca. 3. & 9. item. li. 18. ca. 11.

C. MECOENAS à regibus Thuscis originem trahēs, iuuenis poemata scripsit. per fugium fuit Poëtarum atque oratorū: huius munificentia Vergiliū, Horatiū atq; alios complures ditavit, vnde Mecœnates hodie quoq; vocamus qui Poëtis fauēt. reprehensus interim est quod oratione, cultu atq; animo esset molliori, quam obrem Octavius suis hunc epistolis per iocū exagitarat. ortos Romæ habuit amœniss. vbi versari consuevit, & de liberalibus disciplinis cum amicis disceptare. ad hos sæpe diuertit Octavius, quod à curis liberū haberet animū in eo quietis secessu. taciturnus fuit, nec tamen interim monere ac reprehēdere Augustū dubitavit. Hic vrbis custodiis præpositus, vbi res exigeret, sanè ex somnis, resurrecturi belli ciuilis restinxit initium, oppresso M. Lepido iuvene, forma quàm mente meliore, qui de Augusto interficiendo cōsilia inierat. Vide Velleiū Paterc. Cri. & Sue.

VERGILIUS natus est in vico Ande, non procul à Mātua, parentibus sat obscuris anno mundi 3895. ante Chri. nat. 67. nec vagisse nascēdo ferūt. tam probus extitit, vt Parthenias dictus sit: valuit gratia apud Augustū, tū ob mores, tū ob poema, vt nil nunquam ei denegarit petenti: quinimo bona cuiusdam exulis offerēte Augusto recusavit Vergilius. Bucolica tribus an. Georgica 7. Aeneid. 10. an. conscripsit. huius eclogā cum per cantores recitatam intellexisset Cicero, dixit, *magna spes altera Romæ*: quæ verba postea Aeneidi inseruit Verg. Ro. populus auditis aliquando in theatro eius versibus, surrexit vniuersus, & spectātem Vergilium, veneratus est sic quasi Augustum. Porrò Aeneidos tāta fuit fama, vt scriberet Prop. *Cedite Rom. scriptores cedite Graij*: *Nescio quid maius nascitur Iliade*. Hanc tamen Aeneida vrere voluit, & testamēto mādauit: hoc tandē ipse sibi epitaphiū fecit:

Mantua me genuit: Calabri rapuere: tenet nunc

Parthenope: cecini pascua, rura, duces. Vide Cor. Taci. & Crini.

SIBYLLA Phrygia, Ancyra vaticinata dicitur : est autem Ancyra Asiae minoris vrbs, inter Paphlagoniã & Galatiam. Vide Lactan. li. i. ca. 6. at verò de nominis Sibyllae origine sic apud Caelium Rhodig. li. i. 4. ca. i. scriptum reperi : Dardanus ex Samo profectus, Teucrorum Regis filia, nomine Neso, duxit vxorem, ex qua nata illi filia vaticina, nomine Sibylla, ex qua in vaticinatrice omnes prop. gatum sit nomen, ob theophoriae cognationem quandam. Huius Sibyllae Phrygiae haec fertur prophetia:

Tuba de caelo vocem luctuosam emittet, tartareumque chaos ostendet dehiscentibus terra: venient ad tribunal Dei Reges omnes: Deus ipse iudicabit pios simul, & impios: demum impios in ignem mittet: qui autem pietatem coluerunt, iterum viuent. Item: flagellabit Deus potentes terrae: ex olympo excelsus veniet.

SIBYLLA Tyburtina, siue Tyburs, proprio nomine Albunea, Tyburi olim vt Dea culta est, iuxta ripas Anienis, in cuius gurgite simulachrum eius inuentum esse dicitur, habens praemanibus librũ: cuius Sibyllae sacra, Senatus Rom. in Capitolium transfulerit. Vide Lactan. vt supra. Caeterum Sibyllarum trium statuas iuxta rostra positas, ad suam vsque aetatem perdurasse, auctor est Pli. li. 3 4. ca. 5. quænam illae sint, non constat: attamen liceat conicere hanc ex illis tribus vnã fuisse, cuius extaret effigies. Huic haec tribuitur prophetia:

Nascetur Christus in Beth-lehem, & annuntiabitur in Nazareth, regente Tauro pacifico fundatore quietis: O foelix illa mater, cuius vbera ipsum lactabunt!

C. OCTAVIVS, pater Augusti, à principio aetatis, & re & aestimatione magna fuit: amplis innutritus opibus, honores et adeptus est facilè, & egregiè administravit. Praetor Macedoniae, fugitivos, reliquam Spartaci & Catilinae manum, in itinere deleuit. Prouinciae praefuit non minore iustitia quàm fortitudine: nam Bessis ac Thracibus magno praelio fuis, ita socios tractauit, vt epistolae Ciceronis extant, quibus Quintum fratrem, eodem tempore parum secunda fama Procōsulatum Asiae administrantem, hortatur & monet vt imitetur in promerendis fociis, vicinum suum, hunc inquam, Octauium. Decedens Macedonia priusquam confiteri se candidatum Cōsulatus posset, morte obiit repentina, superstitibus liberis, Octauia maiore, quam ex Ancharia, & Octauia minore, item Octauio, nondum Augusto, quos ex Accia susceperat. Consulito C. Suetonium Tranquillum in Augusti vita.

ACCIA, C. Octauij patris Augusti vxor, M. Accio Balbo, & Iulia, sorore C. Caesaris, genita est. Balbus paterna stirpe Aricinus, multis in familia Senatoriis imaginibus clarus, à matre Magnum Pompeium arctissimo contingebat gradu: functusque honore praeturae, inter 20. viros agrum Campanum plebi, Iulia lege, diuisit. Suet. in Aug. fuit haec Accia imperatoris Augusti mater.

OCTAVIVS Augustus, C. Cæsaris avunculi hæres, Romæ imperat anno mundi 3921. ante Christum natum 41. Hic primùm cum M. Antonio, Marcòque Lepido, dein tantùm cum Antonio 12. ferè annos, nouissimè verò 44. solus temp. tenuit. Antonium vicit navali pugna apud Actium. Deinde Romanò adiecit imperio Aegyptum, Cantabriam, Dalmatiam, sæpe antè victam, sed penitus tunc subactam: Pannoniam, Aquitaniã, Illyricum: Rhetiam, Vindelicos, & Salassos in Alpibus: omnesque Ponti maritimas ciuitates. Armeniam à Parthis recepit: obsides, quod nulli antea, Persæ ei dederunt: quin etiam signa Romana, quæ Crasso victo ademerant reddiderunt. Scythæ & Indi, quibus antea Romanorum nomen incognitum fuerat, munera & legatos ad eum miserunt. Galatia sub hoc prouincia facta est, cum antea regnum fuisset. Multi Reges ad eum ex regnis suis venerunt, vt ei obsequerentur. Hic in bello felix, in pace moderatus, in cunctos liberalis, in amicos fidus extitit, quos tantis euexit honoribus vt penè fastigio suo æquaret. Nullo tempore res Romana magis floruit. Ab initio principatus eius ad finem vsque 56. anni numerantur: anno autem 42. imperij huius, natus est Dominus noster Iesus Christus. Vide Euang. Lucæ 2. cap. item Sueton. in August. & Eutro. lib. 7.

CLAVDIA priuigna Antonij, Fuluiæ ex P. Clodio filia, vix dum nubilis, vxor fuit Augusti, quam dimisit intactam adhuc & virginem, exorta similtate cum Fulvia focru: moxque Scriboniam accepit. Sueton. in Aug.

SCRIBONIA Imperatoris Augusti vxor fuit, postquam ille dimisisset supradictã Claudiam, quæ illi in matrimonium pacta fuerat, sicuti diximus. Porrò Scribonia hæc nupsit antè duobus Consularibus, & ex altero quoque mater fuerat: cum hac etiam diuortium fecit Augustus, pertæsus (vt scripsit) morum eius peruersitatem: ex hac filiam Iuliam suscepit. Vide C. Suetonium Tranquillum in vita Octauij Augusti, Romanorum imperatoris secundi.

LIVIA Drusilla vxor quoque fuit Augusti, quam matrimonio Tiberij Neronis, & quidem prægnantem abduxit, dilexitque ac probavit vnicè ac perseveranter. Ex hac nullos suscepit liberos, cum maximè cuperet: infans qui conceptus erat, immaturus est editus. in osculis Liuiæ, & in hac voce defecit Augustus: *Liuiæ, nostri coniugij memor viue, ac vale*: sortitus exitum facilem, & qualem semper optauerat. Vide Suetonium Tranquillum in Octauio Augusto.

SIBYLLA Europa, siue Europea, vulgò vndecima inter Sibyllas, hoc est fatidicas, & Deo plenas, consiliūq; diuini participes mulieres annumeratur. De hac non memini me vsquam quidquā apud autores legisse, nisi quòd libellus ille vetus, qui de Sibyllarum vaticiniis est, Sibyllæ huic hanc tribuit prophetiam:

Veniet ille, & transibit montes & colles, & latices Sylvarum olympi regnabit in paupertate, & dominabitur in silentio: & egredietur de utero virginis.

SIBYLLA Aegyptia, quam supradictus libellus Sibyllam Agrippā vocat, ab Aeliano inter quatuor Sibyllas enumeratur: quæ sunt hoc ordine, Erythræa, Samia, Aegyptia, & Sardiana. Sibyllas porrò in iis quæ de Christo, aut aliis ad humanam salutem spectantibus, sunt vaticinatæ, probabile habet D. Augu. (seu bonæ fuerint seu malæ) à Deo edoctas fuisse: nam prophetiæ donum bonis esse commune ac malis. Vide S. August. de ciui. Dei li. 18. ca. 23. & Cæl. Rhodig. li. 21. ca. 37. nec me fugit de quadam Sibylla mentionem fecisse Diod. Sicu. li. 5. Huius Aegyptiæ Sibyllæ hæc circumfertur prophetia:

Inuisibile verbum palpabitur, & germinabit vt radix, & siccabitur vt folium, & non apparebit venustas eius. &c.

M. AGRIPPA in pedes dicitur ex utero matris egressus, vnde nomen auspiciatus sit vnico felicitatis exemplo, quanquam ille plurima sit passus, duabus susceptis Agrippinis: quibus C. Caligula & Nero, principes, totidem generis humani faces geniti sunt. Hic gener fuit Augusti, coronāq; nauali ab eo donari meruit bello Actiaco, anno mundi 3930. ante Christū natum 32. de quo Verg. lib. 8. Aene.

Parte alia ventis, & Dijs Agrippa secundis.

Altera Agrippinarum, nempe filia Agrippæ huius, nupsit Germanico, quæ peperit C. Caligulā. altera verò, neptis ex filia, Domitio Neroni primū nupsit, ex quo Neronem peperit, deinde Claudio Cæsari, quem postea boletō sustulit. Hic M. Agrippa aquam Marciam, omnium saluberrimam, Romæ restituit: cōplurāq; alia præstitit, de quibus vide Plinium lib. 31. ca. 3. atque aliis in locis, maximè li. 16. ca. 4. & li. 7. ca. 8. Fuerunt alij Agrippæ, vt Menenius, item filius Aristobuli, à Tiberio coniectus in carcerem, & à C. Caligula liberatus, Rēxque Iudææ factus: de quo vide in 2. huius operis parte.

IULIA Augusti & Scriboniæ filia, quæ primū pacta fuerat Marcello adulescenti, vt is obiit, M. Agrippæ supradicto nupsit: quo defuncto, Tiberio Augusti priuigno, nupsit, qui coactus est ab Augusto prægnantem vxorem, & ex qua iam pater erat, dimittere: vt in Tiberio dicemus. Hanc omnibus probris contaminatam, relegauit Augustus per quinquennium: vsum vini, & delicatiorem cultum ei ademit: neque adiri à quoquam nisi se consulto permisit. hæc Agrippinam peperit, quæ Germanico vxoris suæ nepoti collocauit Augustus, ex quo Agrippina secundā alteram Agrippinam peperit, Neronis matrem. Suet. in Augusto.

M. ANTONIVS Consul, partiū Cæsaris, ciuilibus bellis opprimere Cæsaris interfectores, quibus Senatus fauebat, conabatur: turbata hic rep. multaq; scelera cōmittens, à Senatu hostis iudicatus est. missi sunt aduersus eum Cofs. Pansa & Hircius, & Augustus 18. annorum: vincitur, sed Lepido operã dante, cum Augusto pacem facit: diuiditur respub. Antonius Asiam, Pötum, oriëtem fortitur: deinde repudiata sorore Augusti, Cleopatram vxorem ducit, ex qua suscipit vnico partu Solem & Lunam: (sic enim vocauit gemellos, marem & femellam.) contra Persas pugnat, vincit. Cleopatra itaq; muliebri cupiditate optans Romæ quoq; regnare, Antonium ad suscipiendum bellum ciuile cogit: vincitur ab Augusto nauali pugna, apud Actium, in Epiro: fugit in Aegyptum, seipsum interimit. Cleopatra aspidem admittit, cuius veneno extinguitur, anno mundi 3934. ante Christum natum 28. Vide Eutr. li. 7. Suet. in Octa.

CLEOPATRA Aegypti regina, non vsque adeo elegãti forma præstitit: verùm moribus suauis. ac facundia, forma adiuta, omnes in admirationē trahebat. lingua sua velut instrumento plurium chordarum, apud quasuis gentes promptè utebatur: paucis nationibus per interpretem loquebatur. Hæc anno mundi 3923. ante Christum natū 39. ad Antonium incredibili pompa per Cydnum amnem nauigauit: erat enim aurea puppis, vela purpurea pandebantur, remi argentei ad fistulæ tibiæque modos agitabantur: ipsa regina sub tentorio aurato requiescēs, ad similitudinem Veneris ornata erat: pueri vtrinq; collocati pictis Cupidinibus perfimiles: puellæ insignes, Nereidum & Gratiarum stolis, gubernaculis incumbebant, rudentibus annitebãtur: ancillæ ornatis. omnes ripas fluuij complebant vaporibus. Plu. in Anto.

C. MARCELLVS, Octauia, sororis Augusti vir, ex ea Marcellum suscepit, qui ab Augusto adoptatus est, anno 16. aetatis, inciditque in valetudinem, ac 18. obiit, cum ædilitatē gereret. huic, tantum pueritiam egresso (vt inquit Suet.) Augustus Iuliam suam filiam ex Scribonia nuptui dedit, deinde, vt is obiit, Marco Agrippæ. Huius adolescentis generosam indolem describit Vergilius 6. Aeneidos, deflens immaturum eius obitum aliquot versibus, quos recitauit coram Augusto & Octauia: sed vbi tãdem ad nomen Marcelli ventū est, percussa dolore filij demortui mater, decidit, quasi intermortua, silentiõq; imperato, iussit pro singulis versibus dena sestertia numerari, quæ valent ducentos aureos. in summa 5000. aureorum pro 18. versibus reportauit, qui sic incipiunt apud Verg. li. 6. Aene. ad calcem:

Atque hic Aeneas (vnã namque ire videbat

Egregium forma iuuenem, & fulgentibus armis) &c.

Multū sanè abest vt tam officiosos ac munificos se hodie in Mütas præstent principes viri, quàm se erga Verg. præstitit Octauia, quæ etiam in filij memoriam ac decus, bibliothecam extruxit: Augustus verò theatrū huius Marcelli nomine inscripsit. Vide Sue. in Aug. & Plut. in M. Cl. Marcello, de quo diximus supra pa. 138. cuius progenies ad hunc C. Marcellum propagatur.

OCTAVIA Augusti foror, non ex eadē matre (hæc enim ex Ancharia, ille ex Tatia natus est) forma, moribus, ingenio præstans, nupsit Antonio (mortuo C. Marcello priore marito) quam suscepis etiam ille ex ea liberis, dimisit, superinducta Cleopatra. Vide Plutar. in Anto.

TAVRVS Cæsaris Augusti præfectus, totâ penè Siciliam ferro perterritam, in fidem recepit. 44. legiones sub vnius tunc imperio Augusti erant: milites multitudine ferociores, quosdam pro ambiendis agris tumultus excitauerunt, sed Cæsar animo ingès, 20000. militum exautorauit, 30000. feruorum dominis restituit, 6000. quorum domini non extabant, in crucem egit. Vide Suet. in Augusto. Id factum est circa annum mundi 3932. ante Christum natum 30. Cæterùm de ratione legionum Romanarum Confule Vegetium, & Budæum de Affe, li. 3.

QUINTILIVS Varus nobilis Romanus fuit, qui Dux expeditionis Germanicæ (præfecerat siquidem illum tribus legionibus Augustus) ab Arminio dolo circumuentus, cum suis legionibus est interfectus: qua clade penè exitiali, vsque adeò consternatum ferunt Augustum, vt per continuos menses, barba, capillòq; summissò, caput interdum foribus illideret, vociferans, *Quintili Vare, legiones redde: diémque cladis quotannis mcestū habuerit, ac lugubrē.* Is Varus fuit Vergilij amicus, cuius meminit Ecloga 6. & 9. honorificè, his, atque aliis versibus:

Vare tuum nomen (superet modò Mantua nobis:

Mantua, v. e. misera, nimium vicina Cremona)

Cantantes sublime ferent ad sydera cygni.

Cæsus est cum suis legionibus Varus à Germanis anno mundi 3972. decem annis post Christum natum. Suet. in Augusto.

Hactenus huius operis pars prior: sequetur subinde posterior.

INDEX PRIORIS PARTIS HVIVS OPERIS, ORDINE ALPHABETICO DIGESTVS.

A Arō pag. 26	<i>Antigonus Gonatas De-</i>	<i>Brutus Ascanij nepos</i>	
Abrahā 19	<i>metrij filius. 136</i>	58	
Abesan 52	<i>Antigonus Aristobuli</i>	<i>Brutus Rom. 161</i>	
Abia, seu	<i>filius 160</i>	<i>Bupalus 106</i>	
Abiam 64	<i>Annibal 140</i>	C <i>Admus 29</i>	
Abimelech 35	<i>Aod, siue Ehad 31</i>	<i>C. Cæsius 161</i>	
Accia 165	<i>Archilochus 91</i>	<i>C. Iulius Cæsar 154</i>	
Achab 67	<i>Arphaxad 8</i>	<i>C. Octavius 165</i>	
Achas 81	<i>Aristoteles 124</i>	<i>C. M. Coriolanus 112</i>	
Achilles 50	<i>Aristobulus filius Hir-</i>	<i>C. Mecænas 163</i>	
Adam 5	<i>cani 144</i>	<i>C. Marius 146</i>	
Aegeria 87	<i>Aristobulus Iamnei fi-</i>	<i>Calphurnia 155</i>	
Aeneas 54	<i>lius 151</i>	<i>Cambyfes 108</i>	
Aesopus 102	<i>Artaxerxes 116</i>	<i>Candaules 86</i>	
Agamemnon 47	<i>Artemisia 126</i>	<i>Cassander 134</i>	
Agar 20	<i>Asa 64</i>	<i>Cato Uticensis 157</i>	
Ahias 63	<i>Ascanius 56</i>	<i>Cecrops 25</i>	
Alcibiades 120	<i>Ascatades Ass. rex 25</i>	<i>Cham 7</i>	
Alexāder Magnus 131	<i>Aseneth 23</i>	<i>Chilo 98</i>	
Alexander Pyr. fil. 137	<i>Aspasia 119</i>	<i>Cicero 159</i>	
Alexandra 147	<i>Athalia 71</i>	<i>Cimon 114</i>	
Altadas 24	<i>Atlas 24</i>	<i>Claudia Metelli fil. 150</i>	
Amasias 73	<i>A. Posthumius Albi-</i>	<i>Claudia vxor Aug. 166</i>	
Amon 88	<i>nus 138</i>	<i>Cleobulus 100</i>	
Amphion 33	<i>Aurelia 153</i>	<i>Cleopatra 170</i>	
Amri 66	<i>Axa, siue Acfa 31</i>	<i>Clœlia 113</i>	
Ancus Martius 89	B <i>Aasa 65</i>	<i>Comerus Gallus 10</i>	
Androgeus 36	<i>Barac 34</i>	<i>Cornelia Cæs. vxor 155</i>	
Andromache 42	<i>Baruch 92</i>	<i>Cornelia Grac. vx. 145</i>	
Andromeda 28	<i>Belus Iuppiter 10</i>	<i>Conon 121</i>	
Anthermus 106	<i>Berenice 133</i>	<i>Corax 29</i>	
Antigonus Alexandri	<i>Bias 99</i>	<i>Cossutia 155</i>	
Dux 135	<i>Brenno seu Brēnus 125</i>	<i>Crates 123</i>	
		<i>Cræf</i>	

I N D E X.

Craesus	103	Ezechiel	95	Ignogne	58
Curetes	25	Fluia	152	Ioas Rex Iude	73
Cyrus	104	Edcon	35	Ioas Rex Israel	75
D Alida, seu Dalia	57	Gyges	86	Ioachas	75
Daniel	95	Eber	9	Ioachin	93
Darius	110	Hector	42	Ioacim, seu Eliacim	93
David	61	Hecuba	41	Ioathan	78
Debora	34	Helena	48	Ioiada	72
Deianira	37	Hercules	37	Ionatas	143
Demetrius	135	Herodes Ascolonita	162	Ioram Rex Iuda	69
Demosthenes	128	Hermione	55	Ioram Rex Israel	70
Deucalion	25	Hersilia	82	Iofaphat	69
Dido	74	Hesiodus	59	Iofeph filius Iacob	23
Diogenes	123	Hippodamia	32	Iofias	88
Dionysius Sicilie Tyrannus	130	Hippolyte Amaz.	45	Iofue Israelitarum Dux	27
Dionysius Hammonis filius	16	Hipponax	106	Isaac	21
Dionysius Bacchus	30	Holofernes	108	Ismael	20
Dionysius Sebasis	30	Homerus	59	Isis	17
Dirceus Poeta	76	Hosea, seu Osee	80	Iuba	157
E La	66	Hypsicratca	148	Iudas Machabeus	142
Eleazarus Onie filius	139	Hyrchanus Simonis filius	144	Iugurtha	146
Eleazar Aaronis filius	27	Hyrchanus fili. Ianei	151	Iulia Iulij Cesar. fil.	156
Elias	68	Iacob	22	Iulia Augusti filia	169
Eliacim, seu Ioacim	93	Iair	35	L Ais	128
Elifeus	68	Iamneus	147	Lampedo, seu Lapedo Amaz.	44
Epaminondas	122	Ianus	15	Latinus	53
Epicurus	132	Iaphet	7	Lauinia	53
Epimenides	109	Iafius Ianigena	25	Lia vxor Iacob	22
Esaias	85	Iehosua	105	Liua Drusilla	167
Esdras	116	Iehu	72	L. Iulius Cesar Imperatoris pater	153
Eua	5	Iephthe	52	L. Munatius Placus	159
Euander	40	Ieremias	92	L. Quintius Cincinnatus	117
Europa	36	Ieroboam fil. Ioas	77	L. Tarquinius Superbus	107
Ezechias	81	Ieroboam filius Nabat Rex Israel	63	Lucretia	111
		Iezabel	67		111

Lyc

I N D E X.

Lycurgus	76	Ochofius Rex Iuda	71	Ptolemæus Philadelphus	139
Lysander	121	Ocrisia	101	P. Clodius	152
Lysimachus	136	Octavius August.	166	P. Cornelius Scipio	141
M Annahen	79	Octavia	171	Pythagoras	109
Manasses	85	Olympias mater Alex.	127	Pyrrhus	137
M. Agrippa	169	Mag.	55	Q Vintilius Varus	172
M. Antonius	170	Orestes	46	Q. Metellus Pius	150
M. Clau. Marcellus	138	Orithya Amaz.	17	Rachel	22
Mariamne	162	Ostris	31	Racilia	117
Marius	149	Othoniel	78	Rebecca	21
M. Curius Dētatus	129	Ozias, seu Azarias	160	Ren, siue Rhagau, siue Regu	11
Marcellus Octauie maritus	171	P Acorus	16	Rhodope, seu Rhodopis	102
M. Furius Camillus	125	Palladon, dicta Minerua	51	Roboam	62
M. Valer. Corvinus	129	Palamedes	97	Romulus	82
Martia	158	Panthea Paris	48	Romus Celtarum Rex	29
Marthesia, seu Marpesia Amaz.	44	Pelops	32	S Ale	8
Matathias	142	Penelope	49	Salomon	61
Mausolus	126	Periander	100	Salmanasar	84
Menalippe	45	Pericles	119	Samgar	31
Menelaus	47	Penthesilea	46	Samotes	13
Minos	36	Perseus	28	Samson	57
Minotaurus	43	Phacea fil. Manabē	79	Samuel	60
Mithridates	148	Phacea fil. Romelie	80	Sappho	97
Moyses	26	Phaleg	9	Sara	19
N Abuchodonosor	94	Phoenix	29	Sarug	11
Nachor	14	Philippus Macedo	127	Saul	60
Nadab	65	Pittacus	99	Scribonia	167
Nauplius	51	Plato	124	Sedechius	94
Nemrod Saturnus	10	Polyxena	50	Seleucus	134
Nicostrata	40	Pompeia	155	Sem	6
Ninus	12	Pompeius	156	Semiramis	18
Noe	6	Porfena	113	Sennacherib	84
Niobe	33	Portia	158	Seruius Tullius	101
Numa-Pompilius	87	Priamus	41	Sesach	62
O Chofias Rex Israel	70	Prometheus	24		
		Prusias	140		
		Ptolemæus Lagi fil.	133		

Sibyl

INDEX.

<i>Sibylla Persica</i>	38	T <i>Anaquil</i>	96	<i>Tullus Hostilius</i>	89
<i>Sibylla Libyca, seu Li-</i>		T <i>Tarquinius Colla-</i>		<i>Turnus</i>	54
<i>byssa,</i>	38	<i>tinus</i>	III	<i>Tuyscon, qui & Asce-</i>	
<i>Sibylla Delphica</i>	39	<i>Tarquinius Priscus</i>	96	<i>nas</i>	13
<i>Sibylla Cumæa</i>	39	<i>Taurus</i>	162	V <i>Ergilius</i>	163
<i>Sibylla Erythrea</i>	83	<i>Terentia Aemylia Cor.</i>		<i>Vesta</i>	15
<i>Sibylla Samia</i>	83	<i>Scip. vxor.</i>	141	<i>Veturia Coriolani ma-</i>	
<i>Sibylla Cumana</i>	90	<i>Thales</i>	98	<i>ter</i>	112
<i>Sibylla Hellepontica</i>		<i>Thalestris Amaz. ali-</i>		<i>Vlysses</i>	49
90		<i>ter dicta Minothea</i>		X <i>Antippe</i>	118
<i>Sibylla Phrygia</i>	164	131		<i>Xenocrates</i>	132
<i>Sibylla Tyburtina</i>	164	<i>Thare</i>	14	<i>Xerxes</i>	114
<i>Sibylla Europa</i>	168	<i>Themistocles</i>	115	Z <i>Acharias Rex</i>	
<i>Sibylla Aegyptia</i>	168	<i>Theseus</i>	43	<i>Israel</i>	77
<i>Sichæus</i>	74	<i>Thola</i>	35	<i>Zaleucus pater & fi-</i>	
<i>Simon Dux Iud.</i>	143	<i>Trasybulus</i>	122	<i>lius</i>	91
<i>Socrates</i>	118	<i>Timandra</i>	120	<i>Zameis Ninias</i>	18
<i>Solon</i>	103	<i>Tiberius Gracchus</i>	145	<i>Zopyrus</i>	110
<i>Stesilea</i>	115	<i>Timoleon</i>	130	<i>Zoroastes</i>	12
<i>Sylla</i>	149	<i>Tomyris</i>	104	<i>Zorobabel</i>	105
<i>Sylvius Posthumus</i>	56	<i>Tullia</i>	107		

FINIS.

